

**Protokoll fört vid Stockholms kommunfullmäktiges
sammanträde måndagen den 9 maj 2022****Tid:**

kl. 16:00-22:05

Lokal:

Rådssalen

Närvarande:

Se bilaga

§§1-37

Justerat den 16 maj 2022

Rana Nasrindotter

Ann-Katrin Åslund

Joakim Larsson

Hans Altsjö
Sekreterare

**§ 1
Justering**

1:e vice ordföranden Rana Nasrindotter (S), 2:e vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) och Joakim Larsson (M) justerar protokollet. Justering sker måndag den 16 maj 2022.

§ 2**Bordläggning av interpellationer****Beslut**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationerna som redovisas i punkterna 2-8 i kungörelsen.

§ 3

**Interpellation av Jan Valeskog (S) till
stadsbyggnadsborgarrådet Joakim Larsson (M) om hur
tre utlovade 11-mannaspelplaner för fotboll skall ordnas
vid prioriterade stadsbyggnadsprojekt i staden**

KS 2022/213

Beslut

Interpellationen är besvarad.

Jan Valeskog (S) har ställt en interpellation om hur tre utlovade 11-mannaspelplaner för fotboll skall ordnas vid prioriterade stadsbyggnadsprojekt i staden. Kommunfullmäktige beslutade den 4 april 2022 att interpellationen fick ställas.

Borgarrådet Larsson (M) besvarar interpellationen.
I debatten yttrar sig borgarrådet Valeskog, borgarrådet Larsson och borgarrådet Ernlund.

§ 4**Bordläggning av interpellation****Beslut**

Kommunfullmäktige bordlägger interpellationen som redovisas i punkten 10 i kungörelsen.

Sammanträdet ajourneras kl. 16:20-17:00

**§ 5
Frågestund****Fråga 1**

Borgarrådet Bjuggren (S) ställer en fråga om Attendos drift av Sabbatsbergsbyns vård- och omsorgsboende.

Borgarrådet Slottner (KD) svarar på frågan.

Fråga 2

Borgarrådet Lindblom (V) ställer en fråga om missförhållanden på Sabbatsbergsbyn.

Borgarrådet Slottner (KD) svarar på frågan.

Fråga 3

Martin Westmont (SD) ställer en fråga om hur handlingsplanen för att tillgodose behovet av skyddsrum i Stockholms stads fastigheter ser ut.

Borgarrådet Wedin (M) svarar på frågan.

Fråga 4

Anna Rantala Bonnier (Fi) ställer en fråga om stadens placeringar på SiS.

Borgarrådet Jönsson (L) svarar på frågan.

Fråga 5

Borgarrådet Kasirga (S) ställer en fråga om tillsynen och driften av förskola kopplad till Framstegsskolan.

Borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L) svarar på frågan.

Fråga 6

Tobias Johansson (V) ställer en fråga om nedläggningen av äventyrsbadet.

Borgarrådet Ernlund (C) svarar på frågan.

Fråga 7

Linnéa Vinge (SD) ställer en fråga om hur majoriteten ska tillgodose rätt kompetens till elever med särskilda behov när resursskolorna går på knäna.

Borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L) svarar på frågan.

Fråga 8

Maria Jansson (Fi) ställer en fråga om situationen på Stockholms förskolor efter pandemin.

Borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L) svarar på frågan.

§ 6
Mötet öppnas

§ 7

Anmälningar

Skrivelser som inkommit till kommunfullmäktige under tiden
26 april - 9 maj 2022 och delgivits berörda organ godkänns.

**§ 8
Närvaro**

Närvaro redovisas i bilaga 1.

**§ 9
Justering**

1:e vice ordföranden Rana Nasrindotter (S), 2:e vice ordföranden Ann-Katrin Åslund (L) och Joakim Larsson (M) justerar protokollet. Justering sker måndag den 16 maj 2022.

§ 10
Valärenden i kommunfullmäktige 2022
KS 2022/17**Beslut**

1. Avsigelser och entlediganden godkänns.
2. Val förrättas för att utse ny person till uppdrag enligt valberedningens förslag.
3. Om inte annat framgår inträder den senast valda ersättaren sist till tjänstgöring för sitt parti.
4. Om en ersättare/suppleant utses till ordinarie ledamot, utses en ny ersättare/suppleant.
5. För avsägelse i kommunfullmäktige hemställs om ny sammanräkning hos länsstyrelsen.
6. Vakanser bordläggs.
7. Petra Schagerholms (MP) avsägelse från uppdrag som ledamot i Stockholm Business Region AB godkänns.

Ärendet

Valärende i kommunfullmäktige den 9 maj 2022 behandlas.

Förslag till beslut

Martin Hansson (MP) föreslår att kommunfullmäktige godkänner Petra Schagerholms (MP) avsägelse från uppdrag som ledamot i Stockholm Business Region AB.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut med tillägg från Martin Hansson (MP). Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt förslaget.

§ 11**Åtgärder inom bygglovsverksamheten med anledning av
Coronapandemin - tillfällig ändring av
stadsbyggnadsnämndens taxa**

Hemställan från stadsbyggnadsnämnden

KS 2022/111

Beslut

1. Avgiften för ansökningar om tidsbegränsade bygglov samt efterföljande ansökningar om startbesked och slutbesked för ärenden som avser uteserveringar sätts till 0 (noll) kronor under perioden 1 januari 2022 till och med 31 december 2022.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller åtgärder inom bygglovsverksamheten med anledning av Coronapandemin - tillfällig ändring av stadsbyggnadsnämndens taxa.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 12**Detaljplan för fastigheten Ledarö 3 med flera i stadsdelen Farsta (cirka 20 bostäder), Dp 2020-09166-54**

Framställan från stadsbyggnadsnämnden

KS 2021/1642

Beslut

Detaljplan för fastigheten Ledarö 3 m.fl. i stadsdelen Farsta, Dp 2020-09166-54, antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller detaljplan för fastigheten Ledarö 3 med flera i stadsdelen Farsta (cirka 20 bostäder), Dp 2020-09166-54.

Förslag till beslut

Borgarrådet Larsson (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 13**Detaljplan för del av fastigheten Burmanstorp 1 med flera i kv. Våldö i stadsdelen Farsta – Vitsand norra, del av Telestaden (420 bostäder, förskola, park), Dp 2021-02505-54**

Framställan från stadsbyggnadsnämnden
KS 2021/1638

Beslut

Detaljplan för del av fastigheten Burmanstorp 1 m.fl. i kvarteret Våldö i stadsdelen Farsta – Vitsand norra, del av Telestaden, Dp 2021-02505-54, antas.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller detaljplan för del av fastigheten Burmanstorp 1 med flera i kv. Våldö i stadsdelen Farsta – Vitsand norra, del av Telestaden (420 bostäder, förskola, park), Dp 2021-02505-54.

I debatten yttrar sig Sara Stenudd, Lennart Tonell, borgarrådet Larsson och Björn Ljung.

Förslag till beslut

Borgarrådet Larsson (M) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 14

Reviderat genomförandebeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) nybyggnad av Rödabergsskolan, kv. Flygmaskinen 2, Norrmalm
Framställan från Stockholms Stadshus AB
KS 2021/1017

Beslut

1. Reviderat genomförande av Skolfastigheter i Stockholm AB:s ny- och ombyggnation i Rödabergsskolan och Rödabergshallen, kv. Flygmaskinen 2, Norrmalm med en investeringsutgift om 678,6 mnkr godkänns.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller reviderat genomförandebeslut gällande Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) nybyggnad av Rödabergsskolan, kv. Flygmaskinen 2, Norrmalm.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 15**Årstaskogen – Årsta holmar naturreservat, förslag till utvidgning och viss revidering gällande föreskrifter, skötselplan med mera**

Hemställen från exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och stadsbyggnadsnämnden
KS 2021/1697

Beslut

1. Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat utvidgas till att omfatta de områden som framgår av bilaga 2 till utlåtandet.
2. Beslutet om Årstaskogen - Årsta holmar naturreservat revideras enligt bilaga 3 till utlåtandet.
3. Skötselplanen i bilaga 4 till utlåtandet fastställs som skötselplan för naturreservatet.
4. Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden ska beakta vad som framgår av stadsledningskontorets utlåtande.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Årstaskogen – Årsta holmar naturreservat, förslag till utvidgning och viss revidering gällande föreskrifter, skötselplan med mera.

I debatten yttrar sig borgarrådet Luhr, Martin Westmont, borgarrådet Ernlund, borgarrådet Valeskog, Rose-Marie Rooth, Peter Backlund, Anna Rantala Bonnier och Cecilia Obermüller.

Förslag till beslut

Borgarrådet Luhr (MP), borgarrådet Ernlund (C), Rose-Marie Rooth (V), Peter Backlund (L), Anna Rantala Bonnier (Fi) och Cecilia Obermüller (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Martin Westmont (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i exploateringsnämnden.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 16**Stockholm Vatten AB:s projekt Mässtunneln**

Genomförandebeslut

KS 2022/135

Beslut

Genomförandet av projekt Mässtunneln till en total investeringsutgift om 1 061 mnkr i 2021 års prisnivå godkänns.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller Stockholm Vatten AB:s projekt Mässtunneln.

I debatten yttrar sig borgarrådet Luhr och Peter Backlund.

Förslag till beslut

Borgarrådet Luhr (MP) och Peter Backlund (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 17**Markanvisning för energiproduktionsanläggning till Stockholm Exergi AB samt markanvisning för återvinningscentral till Stockholm Avfall AB inom fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Hässelby Villastad**

Reviderat inriktningsbeslut

Framställan från exploateringsnämnden

KS 2021/1443

Beslut

1. Markanvisningsavtal enligt bilaga 2 till utlåtandet godkänns.
2. Reviderad inriktning för exploatering inom Hässelby Villastad 36:1 godkänns.
3. Exploateringsnämnden medges rätt att fortsätta utreda förutsättningarna för exploatering inom Hässelby Villastad 36:1 till en investeringsutgift upp till 41,5 mnkr som underlag för ett kommande genomförandebeslut.
4. Utgifterna för år 2022 ska rymmas inom nämndens investeringsbudget. Utgifterna för kommande år behandlas i budget för 2023.

Jäv

Rikard Warlenius (V) deltar inte i ärendets behandling eller beslut.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller markanvisning för energiproduktionsanläggning till Stockholm Exergi AB samt markanvisning för återvinningscentral till Stockholm Avfall AB inom fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Hässelby Villastad.

I debatten yttrar sig borgarrådet Naddebo, borgarrådet Luhr, borgarrådet Lindblom, Björn Ljung, Maria Jansson, Rose-Marie Rooth och borgarrådet Bjuggren.

Förslag till beslut

Borgarrådet Naddebo (C), borgarrådet Luhr (MP), Björn Ljung (L) och borgarrådet Bjuggren (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Rose-Marie Rooth (V) och Maria Jansson (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 18**Bygg ett kallbadhus vid Riddarholmskajen**

Motion av Peter Wallmark (SD)

KS 2019/1559

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om att bygga ett kallbadhus vid Riddarholmskajen.

I debatten yttrar sig Björn Ljung och borgarrådet Ernlund.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ernlund (C) och Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 19**Bebygg och utveckla Katarinavägens södra sida**

Motion av Peter Wallmark (SD)

KS 2020/784

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om att bebygga och utveckla Katarinavägens södra sida.

Förslag till beslut

Björn Ljung (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 20**Handlingsplan för att bekämpa trångboddheten**

Motion av Clara Lindblom (V)

KS 2020/600

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om handlingsplan för att bekämpa trångboddheten.

I debatten yttrar sig borgarrådet Lindblom, Martin Hansson, Anne-Lie Elfvén, Anna Rantala Bonnier, borgarrådet Wedin och Ewa Larsson.

Förslag till beslut

Borgarrådet Wedin (M) och Anne-Lie Elfvén (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Lindblom (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 21**Stockholmarnas deltagande i klimatomställningen**

Motion av Emilia Bjuggren (S)

KS 2020/389

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om Stockholmarnas deltagande i klimatomställningen.

I debatten yttrar sig borgarrådet Bjuggren, borgarrådet Luhr, Maria Jansson, och Rose-Marie Rooth.

Förslag till beslut

Borgarrådet Luhr (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Bjuggren (S), Maria Jansson (Fi) och Rose-Marie Rooth (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 22**Exploatering av Gubbängsfältet för bostäder, handel, parker, m.m.**

Motion av Peter Wallmark (SD)

KS 2020/897

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om exploatering av Gubbängsfältet för bostäder, handel, parker, m.m.

I debatten yttrar sig Peter Öberg, Johan Nilsson och borgarrådet Lindblom.

Förslag till beslut

Peter Öberg (L) och Johan Nilsson (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 23**Inför en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och
förtryck i alla Stockholms skolor**

Motion av Anna Rantala Bonnier och Sissela Nordling Blanco
(båda Fi)

KS 2019/305

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i
utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion
om att införa en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck
i alla Stockholms skolor

I debatten yttrar sig Anna Rantala Bonnier, Anne-Lie Elfvén,
Alexandra Mattsson Åkerström, borgarrådet Smedberg-Palmqvist
och Ewa Larsson.

Förslag till beslut

Anne-Lie Elfvén (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt
kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 24**Kolonilotter**

Motion av Sara Stenudd (V)

KS 2020/865

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om kolonilotter.

I debatten yttrar sig Sara Stenudd, Johan Nilsson, Peter Backlund, Anna Rantala Bonnier, borgarrådet Helldén, Maria Jansson, Joakim Hedelin och Ewa Larsson.

Förslag till beslut

Johan Nilsson (M) och Peter Backlund (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Sara Stenudd (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Joakim Hedelin (-) föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 25**Översyn av rutiner för ersättningsinvesteringar vid
ianspråktagande av idrottsmark**

Motion av Clara Lindblom (V)

KS 2020/859

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om översyn av rutiner för ersättningsinvesteringar vid ianspråktagande av idrottsmark.

I debatten ytrar sig borgarrådet Lindblom, Martin Hansson, borgarrådet Wedin, Maria Jansson, borgarrådet Ernlund och Mirja Räihä.

Förslag till beslut

Borgarrådet Ernlund (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Lindblom (V), Maria Jansson (Fi) och Mirja Räihä (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 26**Ett nytt digitaliseringsgymnasium**

Motion av Karin Lekberg (S)

KS 2020/873

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om ett nytt digitaliseringsgymnasium.

I debatten yttrar sig borgarrådet Kasirga, borgarrådet Smedberg-Palmqvist, Tina Kratz, Maria Jansson och Karin Lekberg.

Förslag till beslut

Bifall yrkades till kommunstyrelsens förslag.

Tina Kratz (V), Maria Jansson (Fi) och Karin Lekberg (S) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 27**Ökat redovisningskrav av kulturstöd**

Motion av Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD)
KS 2020/394

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om ökat redovisningskrav av kulturstöd.

I debatten yttrar sig Martin Westmont och borgarrådet Naddebo.

Förslag till beslut

Borgarrådet Naddebo (C) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Martin Westmont (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 28**Tillgänglighetsanpassa Judarskogen**

Motion av Linnea Vinge (SD)

KS 2020/331

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om att tillgänglighetsanpassa Judarskogen.

I debatten yttrar sig Linnéa Vinge och borgarrådet Naddebo.

Förslag till beslut

Bifall yrkades till kommunstyrelsens förslag.

Linnéa Vinge (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 29**Tryggare anställningar och goda arbetsvillkor ger bättre välfärd och säkrare verksamheter**

Motion av Karin Wanngård (S)

KS 2020/681

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Samtliga ledamöter för Vänsterpartiet reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om tryggare anställningar och goda arbetsvillkor ger bättre välfärd och säkrare verksamheter.

I debatten yttrar sig borgarrådet Wanngård, Maria Jansson, Yvonne Fernell-Ingelström, borgarrådet Slottner och borgarrådet Lindblom.

Förslag till beslut

Yvonne Fernell-Ingelström (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Wanngård (S) och Maria Jansson (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Borgarrådet Lindblom (V) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 30**Elbussar**

Motion av Emilia Bjuggren och Jan Valeskog (båda S)
KS 2020/269

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om elbussar.

I debatten yttrar sig borgarrådet Bjuggren, Åsa Nilsson Söderström, borgarrådet Helldén och Maria Jansson.

Förslag till beslut

Åsa Nilsson Söderström (L) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Bjuggren (S) och Maria Jansson (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

**§ 31
Bordläggning av motion**

Kommunfullmäktige bordlägger motionen som redovisas i punkten 37 i kungörelsen.

§ 32**Komtek**

Motion av Torun Boucher och Tina Kratz (båda V)

KS 2020/861

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om Komtek.

I debatten yttrar sig Tina Kratz, borgarrådet Kasirga, borgarrådet Smedberg-Palmqvist, Anna Rantala Bonnier och borgarrådet Naddebo.

Förslag till beslut

Bifall yrkades till kommunstyrelsens förslag.

Borgarrådet Kasirga (S), Tina Kratz (V) och Anna Rantala Bonnier (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 33**Barngrupperna i förskolan är för stora – stadens statistik ger en skev bild av förskolans verklighet**

Motion av Tina Kratz (V)

KS 2020/1444

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om att barngrupperna i förskolan är för stora – stadens statistik ger en skev bild av förskolans verklighet.

I debatten yttrar sig Tina Kratz, borgarrådet Smedberg-Palmqvist, Maria Jansson och Sophia Granswed Baat.

Förslag till beslut

Bifall yrkades till kommunstyrelsens förslag.

Tina Kratz (V) och Maria Jansson (Fi) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Vänsterpartiets förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 34**Exploatering av parkeringsplats inom campusområdet i
Frescati för bostäder, näringsverksamhet och handel**

Motion av Peter Wallmark (SD)

KS 2020/1034

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i
utlåtandet.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion
om exploatering av parkeringsplats inom campusområdet i Frescati
för bostäder, näringsverksamhet och handel.

I debatten yttrar sig Johan Nilsson och Björn Ljung.

Förslag till beslut

Johan Nilsson (M) och Björn Ljung (L) föreslår att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är
kommunstyrelsens förslag. Ordföranden finner att
kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 35**Utred kostnaderna för stadens tolkar**

Motion av Peter Wallmark och Martin Westmont (båda SD)

KS 2020/1121

Beslut

Motionen anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Reservationer

Samtliga ledamöter för Sverigedemokraterna reserverar sig mot beslutet till förmån för det egna förslaget.

Ärendet

Kommunstyrelsens utlåtande behandlas. Utlåtandet gäller en motion om att utreda kostnaderna för stadens tolkar.

I debatten yttrar sig Sophia Granswed Baat och Martin Westmont.

Förslag till beslut

Sophia Granswed Baat (M) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

Martin Westmont (SD) föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt Sverigedemokraternas förslag till beslut i kommunstyrelsen.

Beslutsordning

Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag.

§ 36
Bordläggning av motioner

Kommunfullmäktige bordlägger motionerna som redovisas i punkterna 42-129 i kungörelsen.

§ 37
Ny motion

Följande motion väcktes under perioden 25 april - 9 maj 2022.

Motion av Peter Wallmark (-) om en ny och lämpligare plats för Nobel Center. Rotel I. Dnr KS 2022/553.

Plats	Ledamot	Ersättare	Parti	Ankom	Utgick
49	Brinck, Cecilia §§ 1-4		M	15:57	18:07
97	Nasrindotter, Rana §§ 6-18; 24-26		S	17:49	22:05
50	Åslund, Ann-Katrin §§ 5; 19-23; 27-37		L	16:57	22:05
44	Adolfsson, Fredrik		C	17:40	22:05
59	Ahlstrand, Lisa		S	17:42	22:05
56	Ali, Naseer	Nikolaidis, Moissis	S	18:07	22:05
23	Bjuggren, Emilia		S	16:49	22:03
7	Boucher, Torun	Arce Oliver, Rodrigo	V	17:08	22:05
52	Burell, Olle		S	16:12	22:03
57	Carlsson, Lisa		S	17:58	22:05
72	Cederschiöld, Anna		M	15:57	22:03
58	Edlund, Ingela		S	15:57	22:03
60	Edvardsson, Inger		S	16:08	22:03
41	Elfvén, Anne-Lie		L	17:42	22:03
20	Ernlund, Karin		C	16:05	22:03
10	Fernell-Ingelström, Yvonne		M	17:16	22:03
78	Fors, Emilie	Backlund, Peter	L	17:58	22:03
42	Fäldin, Johan		C	17:23	22:03
33	Granswed Baat, Sophia		M	17:59	22:03
25	Gustafsson, Karin	Näslund, Inga	S	17:46	22:05
53	Göransson, Anders		S	16:44	22:05
11	Hamilton, Ulla		M	18:03	22:03
86	Hansson, Martin		MP	17:41	22:03
95	Hedelin, Joakim		-	17:42	22:03
34	Hedin, Andrea		M	16:51	22:05
73	Hedrup, Tom	Tigerström, Jan	M	17:53	22:03
48	Helldén, Daniel		MP	16:00	22:03
71	Hellström, Anette		M	17:26	22:03
96	Herke, Bengt		-	17:26	22:03
14	Hollis, Michaela		KD	17:53	22:03
70	Häggman, Börje		M	17:36	22:05
80	Jacobsson, Kristin		C	16:04	22:05
61	Jama, Hassan	Berrios, Gerardo	V	17:57	22:05
107	Jansson, Maria		FI	16:59	22:03
76	Johansson, Daisy	Dundar, Abit	L	17:13	22:03
104	Johansson, Stefan		S	17:50	22:05
29	Johansson, Tobias		V	16:40	22:03
18	Jönsson, Jan		L	16:54	22:03
12	Jönsson, Peter		M	17:21	22:03

Närvarolista

13	Karlsson, Anders	Gardos Ek, Petra	M	17:52	22:03	Sida 43 (138)
30	Kratz, Tina		V	16:46	22:03	
6	König Jerlmyr, Anna	Arkelsten, Bo	M	16:52	22:05	
93	Larsson, Björn	Cimini, Erik	-	18:03	22:05	
82	Larsson, Ewa		MP	17:52	21:58	
5	Larsson, Joakim		M	15:59	22:03	
54	Lekberg, Karin		S	17:28	22:05	
74	Lennaárd, Fritz		M	17:40	22:03	
9	Lindblom, Clara		V	16:59	22:05	
45	Lindstål, Fredrik	Vesterlund, Johan	C	17:44	22:05	
16	Ljung, Björn		L	17:59	22:05	
64	Ljuslin, Maria	Mustonen, Maria	V	18:06	22:03	
47	Luhr, Katarina		MP	15:58	22:05	
94	Malmström, Jeanette		-	17:58	22:03	
31	Mattsson Åkerström, Alexandra		V	17:08	22:03	
63	Mirsafian, Arvand	Karlén, Marlene	V	17:10	22:03	
28	Mjörnberg, Robert		V	16:38	22:05	
37	Modigh, Sofia		KD	17:00	22:03	
65	Mohammed, Rashid	Herrström, Cecilia	V	16:02	22:03	
85	Moreira Duarte, Mariana		MP	17:29	22:03	
19	Naddebo, Jonas		C	17:02	22:03	
67	Nilsson, Johan		M	17:40	22:03	
75	Nilsson, Jonas		M	17:26	22:03	
77	Nordman, Erik	Nilsson Söderström, Åsa	L	17:44	22:05	
79	Nyberg, Claes		C	17:23	22:03	
83	Obermüller, Cecilia		MP	17:57	22:03	
103	Ohlsson, Bengt		S	17:41	22:03	
101	Ojanne, Alexander	Lagerkvist Tranströmer, Britten	S	17:54	22:03	
84	Okojevoh, Tiemon	Joandi, Linnéa	MP	17:12	22:03	
68	Paccamonti, Johan		M	17:54	22:03	
99	Pettersson, Fredrik		S	16:03	22:05	
106	Rantala Bonnier, Anna		FI	16:09	22:03	
51	Rashid, Salar		S	16:07	22:05	
69	Redin, Jennyfer	Persson, Ole-Jörgen	M	17:44	22:03	
62	Rooth, Rose-Marie		V	17:26	22:02	
26	Räihä, Mirja		S	16:59	22:03	
39	Silverudd, Patrik		L	17:52	22:03	
100	Sjöbergh, Ulla	Lindgren, Jimmy	S	17:02	22:03	
15	Slottner, Erik		KD	17:00	22:03	
17	Smedberg-Palmqvist, Isabel		L	17:59	22:03	
55	Stavling, Margareta		S	17:51	22:03	

Närvarolista

27	Stenudd, Sara		V	17:37	22:03 Sida 44 (138)
66	Sundin, Bo		M	16:15	22:03
32	Svärd, Lars	Erbe, Torbjörn	M	16:00	22:03
81	Tonell, Lennart		MP	16:00	22:03
22	Valeskog, Jan		S	15:57	22:03
38	Valier, Mikael		KD	17:56	22:03
46	Vikhe Patil, Nila	Åkesson, Richard	MP	17:50	22:03
90	Vinge, Linnéa		SD	17:01	22:03
88	Wallmark, Peter		-	16:42	22:05
92	Wallsén, Mona		-	17:27	22:03
102	Walther, Ulf		S	19:50	22:05
21	Wanngård, Karin		S	17:48	22:03
8	Warlenius, Rikard		V	17:59	22:05
4	Wedin, Dennis		M	16:27	22:05
89	Westmont, Martin		SD	17:01	22:03
43	Wicklund, Susanne		C	17:39	22:03
40	Öberg, Peter		L	17:41	22:03
36	Örbrink, Nike		KD	16:52	22:03
24	Kasirga, Kadir		S	16:51	22:03

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 9 maj 2022

§ 3 Interpellation av Jan Valeskog (S) till stadsbyggnadsborgarrådet Joakim Larsson (M) om hur tre utlovade 11-mannaspelplaner för fotboll skall ordnas vid prioriterade stadsbyggnadsprojekt i staden

Anförande nr 1

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Först vill jag tacka för ett snabbt svar. Jag kan inte säga samma sak om finansborgarrådet, för jag har ställt interpellationer till henne som till och med är över ett år gamla. Men det här var alltså snabbt svarat, och vi har haft en diskussion om de här frågorna förut.

I två av frågeställningarna har jag faktiskt fått klarhet. Det gäller ersättningsplan på Bromsten under ombyggnadstiden, där det nu finns en lösning med Sundby 5:17, som den heter. Det finns alltså ett alternativ under ombyggnadstiden, och det är oerhört glädjande att detta är löst. Även det andra projektet, på Årstafältet, med två fotbollsplaner har vi rätt nyligen diskuterat med idrottsborgarrådet och fått tydligt stöd för att de kommer att iordningsställas, även om de kommer i olika takt. Det är också bra.

Desto värre är det då med Stadshagens elvamannaplan, som tas bort från Stadshagen. Villkoret var att den skulle ersättas på Kungsholmen. Det här har vi diskuterat flera gånger under nästan fyra års tid. Hör och häpna – det är samma plats som kommer upp också i dag på exploateringsnämnden nu på torsdag som den som diskuterades för nästan fyra år sedan! Det är en rimlig fråga varför det har dröjt nästan fyra år för att prestera detta förslag.

Problemet är att det finns en massa problem med det här. Det fanns ett tidigare förslag att planen skulle läggas i Fredhällsparken, och alla partier var för detta utom Centerpartiet som fick igenom det här. Men om man läser svaret på interpellationen och ärendet i exploateringsnämnden ser man att detta dessvärre inte ser särskilt realistiskt ut. Det verkar vara för komplicerat för att kunna genomföra.

Man varnar i ärendet för en massa saker: att detaljplanprocessen kommer att dra ut på tiden, att det kommer att vara försenade beslutsprocesser i nämnder och att de boende kommer att förlora parkyta som de blev lovade. Det här är ett område med hög exploatering, och då är parken viktig. Skate- och lekytor tas bort. Man tappar nästan räkningen här, men det är också bullerproblematik, osäkra mark- och grundförhållanden och ingen lösning för en pumpstation, som är centralt i sammanhanget.

Man inser när man har hållit på med de här frågorna ett tag att det här inte kommer att bli någon lätt resa. Jag är glad att jag ser idrottsborgarrådet här i salen, för det vore verkligen tacknämligt om ni bäge två med gemensamma krafter kunde förklara detta

för oss som har tagit del av det här. Det ser väldigt, väldigt illa ut när det gäller att ordna en ersättningsplan. Dessutom är det olika tidsperioder. I bästa fall skulle planen kunna vara klar 2027, men i Stadshagen sätts grävskoporna in redan 2026 enligt tidsplanen. Men jag kanske får klarhet i detta från respektive borgarråd. Det vore utmärkt.

Anförande nr 3

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det är fantastiskt glädjande att man kan göra Jan Valeskog så vansinnigt nöjd, och dessutom på kort tid, i svaren på interpellationen – i alla fall vad gäller Årstafältet och Bromsten.

Men en elvaspelsplan är inte något man så lätt hittar en ersättningsplats för. När vi valde att gå vidare med planerna för att finna en ny placering i stället för Fredhällsparken gjorde vi det i förvisningen att detta inte kommer att bli så enkelt. En elvaspelsplan är den största tänkbara yta det är fråga om, och vi hade också sagt att vi i huvudsak måste förlägga den i området och innanför tullarna.

Jag förstod inte riktigt det där om att vi på något sätt skulle ha kommit fram med precis den idé som var lyft tidigare. Det lät som att Jan Valeskog hade funderat på den här platsen tidigare. Skälet till att det har tagit tid är ju att det är en komplicerad plats. Det är pumpstationen och annat som ligger på platsen som man behöver hantera. Men bedömningen är att man faktiskt får in en elvaspelsplan på platsen, där det i dag ligger en sjuspels grusplan.

Lite längre ned i parken har vi orsaken till allting, och det är den tennishall, Janne Lundqvist-hallen, som är skälet till denna dominoeffekt. Fullmäktige har beslutat att den ska vara borta inom ett par år, och sedan ska den ersättas med en ny möjlig lösning uppe i Stadshagen. Där blev en elvaspelsplan en sjuspelsplan. För den som lyssnar på detta kan vi konstatera att det är ganska många effekter av det här beslutet, som en gång handlade om att fullmäktige en gång ville ha en park, Kristinebergs strandpark, på plats, och där låg en tennishall som vi behövde hitta en lösning för.

När cirkeln nu slutligen sluts har vi efter väldigt många år ändå en lösning på plats. Men det kräver som sagt att elvaspelsplanen förläggs i den ena delen av Kristinebergs strandpark, och det är detta som staden nu vill gå vidare med. På torsdag är ärendet uppe i exploateringsnämnden, och det är naturligtvis, som markanvisning ofta är, flera saker som ska utredas fullt ut innan vi är klara.

Anförande nr 4

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Jag vet att både fastighetskontoret och exploateringskontoret har sagt att den enda möjliga platsen var den här planen, som för övrigt inte är en grusplan utan mig veterligen har konstgräs. Men oavsett detta är det en sjumannaplan. Detta är absolut en svår plats, men det har ju inte hänt någonting under de här åren. Man undrar vad orsaken är.

Det kan vara bra att veta att det från början var meningen att grävskoporna skulle börja gräva i Stadshagen den här sommaren. Då skulle man börja gräva och jobba i Stadshagen. Men det har alltså blivit uppskjutet, bland annat för att man inte hittar

någon alternativ lösning. Det har ju ändå varit samma plats hela tiden, och jag tror att de flesta som har varit engagerade i frågan har känt till det.

Jag kan uppmana alla som undrar över ärendet att läsa det ärende som ligger i exploateringsnämnden till på torsdag. Man ser att det är starka frågetecken och starka invändningar som uttrycks där. Detta kommer att få stora konsekvenser för parken, både funktioner och värden. Skate- och lekytor som äventyrsskogen tas bort. Som jag sa var det en förutsättning för den täta exploateringen på platsen att parken skulle finnas där. Jag kan också säga att de boende säkert i en jämförelse kommer att bli betydligt mer upprörda än de som bor vid Fredhällsparken. Där har det ju för övrigt funnits en fotbollsplan.

Hela hanteringen, när den kommer så här sent, skjuts upp över valet i stället för att man tar det från början. Vi har också de mycket starka invändningarna. Man säger även att den lokala stadsdelsförvaltningen är absolut emot detta. Och var är kompensationsåtgärderna? Det frågar man också från stadsdelsförvaltningen. Listan är lång. Man vet inte heller alls hur man ska kunna lösa compensationen. Vi har ju sett förr att man skickar fram ett ärende och att det sedan ska utredas. Sedan ska det överklagas, och det har redan börjat mejlbombas bland boende när de har fått detta klart för sig.

Man ska väl inte vara efterklok, men det är klart att man undrar hur ni kan ställa till det på det här viset när det fanns en lösning från början. Jag hoppas verkligen – och jag ser att idrottsborgarrådet har anmält sig till talarlistan efter mig – att idrottsborgarrådet kan slå fast att det är ett löfte att elvamannaplanen på Stadshagen ska ersättas. Det har ju varit ett löfte som så gott som alla partier, åtminstone när ärendet var uppe för många år sedan, har skrivit under på. Eller håller ni på att rucka på det löftet? Jag hoppas och ser verkligen fram emot att höra vad idrottsborgarrådet säger och vad hon tycker. Om man från Centern tyckte att det var svårt med Fredhällsparken – vad kan då inte detta bli?

Anförande nr 5

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag är glad att vi återigen kan ha den här debatten, som faktiskt i grund och botten handlar om hur man bygger en attraktiv stad och hur man stadsplanerar på ett bra sätt så att man får en stad där människor både vill och kan bo i hela livet.

Du frågar, Jan Valeskog, om vi ska ersätta elvaspelsplanen på Stadshagen. Ja, det är ju precis därför vi nu har ett ärende på väg upp till exploateringsnämnden. Det är utskickat, och vi har exploateringsnämnd på torsdag, som du själv sa. Det är det som är det ärende som ligger på bordet: Den elvaspelsplan som ska försvinna på Stadshagen ska ersättas med en ny elvaspelsplan på Kristinebergs bollplan.

Du lyfter en massa problem med en ny elvaspelsplan på Kristinebergs bollplan. Och så är det ju; att bygga en elvaspelsplan är inte helt okomplicerat. En elvaspelsplan är stor. När man bygger en elvaspelsplan bygger man den också för att idrotten ska kunna använda den. Och då behöver man ha omklädningsrum. Man behöver ha toaletter. Man behöver ha parkeringsplatser. Vi vet att det annars inte är möjligt att nyttja en elvaspelsplan på det sätt som idrotten behöver. Säg till en tränare att han ska promenera

långt och bära 30 fotbollar på ryggen! Säg till de unga tjejerna som spelar fotboll att de inte har några toaletter att gå på! Då kommer inte elvaspelsplanen att bli nyttjad.

Det är bland annat därför vi hela tiden har varit emot att bygga en elvaspelsplan i Fredhällsparken. Där finns inga toaletter, och där finns inga omklädningsrum. Där finns inga parkeringsplatser. Men det finns på Kristinebergs bollplan. Den ligger precis i anslutning till Kristinebergs IP, där alla faciliteter finns. Det är så vi måste bygga staden. Vi måste bygga staden effektivt, och vi måste nyttja de ytor som vi har.

Det förslag som nu ligger på bordet är det absolut bästa förslaget för idrotten. Men det är också det absolut bästa förslaget för hur vi bygger en attraktiv stad. Jag är väldigt glad att det har skett ett så gediget arbete på exploateringskontoret och på stadsbyggnadskontoret och att vi nu har ett bra förslag på väg fram.

Anförande nr 6

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är tråkigt att behöva ifrågasätta detta, men jag tror att var och en som har varit med ett tag och läser ärendet i exploateringsnämnden ser en lång räckta av frågetecken. Nu tog man dessutom upp ytterligare ett frågetecken, nämligen hur man ska lösa den service som krävs kring fotbollsplanen på den här platsen. Detta ska utredas, och jag ska inte repetera allt det som är svårt att lösa och det faktum att det har tagit nästan fyra år att få fram den plats som var den enda alternativa platsen redan för fyra år sedan. Men det kommer alltså inte förrän nu, och dessutom med de här invändningarna.

Jag skulle vara väldigt orolig om jag vore ansvarig för idrottsfrågor för detta ärende och de problem som tornar upp sig. Jag vill nog hävda att man hade löst de flesta av de här frågorna betydligt lättare i Fredhällsparken. Dessutom hade man sparat flera år i tid när det gäller att komma igång på Stadshagen. Allt är nu försenat. Det är intressant att det står i ärendet att man ska vara klar 2026. Då kommer grävskoporna till Stadshagen. 2027, i bästa fall, om ingenting krånglar – och vem tror på det – kommer man att ha den här planen, ett år senare, som ersättning. Det skulle ju ske samtidigt.

Jag måste säga att jag tycker att hela frågan är erbarmligt uselt skött. Jag tror inte att någon från Stockholmsfotbollen som läser det här kommer att bli lugnad när man vet vilka problem vi kan ha på andra platser där det är väldigt trångt. Och de boende, som sagt, förlorar hela sin park. De har ju parken som en viktig del av sin livskvalitet. Det handlar också om allt det andra som vi har radat upp och om stadsdelsförvaltningens inställning.

Jag måste säga att jag är mycket bekymrad. Men om det här går att lösa är jag den förste att säga att det absolut är en bra plats som ligger alldeles bredvid en idrottsanläggning. Det är alldeles utmärkt på det viset. Men med de farhågor som exploateringskontoret och stadsdelsförvaltningen anför är detta inte några småsaker. Det faktum att ärendet kommer efter fyra år fast det har varit samma plats hela tiden är enligt min bedömning bara ytterligare ett dåligt tecken i skyn.

Anförande nr 7

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag undrar, Jan Valeskog: Hade du när du var ansvarig för de här frågorna förra mandatperioden någonsin en dialog med idrottsrörelsen? Jag tror inte det.

Det går inte att bygga en elvaspelsplan i en park utan att bygga de här kringytorna. Såvitt jag vet har du aldrig sagt i den här talarstolen att du till exempel också har velat bygga en parkeringsplats i Fredhällsparken. Jag tycker att det är bra att väljarna får höra att det i så fall är Socialdemokraternas stadsbyggnadspolitik. Det är alltså inte bara att bygga en elvaspelsplan i en populär, uppskattad och viktig park i Stockholm, utan det handlar också om att lägga flera serviceytor där. Det är bland annat parkeringsplatser, som man måste ha i anslutning till en fotbollsplan om man inte bygger en stor klubbstuga. Någonstans måste idrottsrörelsen förvara sitt material. Antingen tar man med sig det när man kommer, och då behöver man ha parkeringsplatser, eller så har man en klubbstuga med förråd där man har sina grejer. Hade du tänkt bygga det också i Fredhällsparken?

Det skulle jag jättegärna vilja höra dig svara på när du står här i talarstolen och fortsätter driva linjen att vi ska bygga igen en av Stockholms finaste och viktigaste parker. Du säger att du ser en massa farhågor och att Stockholmsidrotten inte skulle vilja ha den här lösningen. Men hade du någonsin en dialog med idrottsrörelsen när du var ansvarigt borgarråd och lade fram de här planerna? Jag tror faktiskt inte det.

Dels renoverar vi nu Kristinebergs IP med allt vad det innebär och gör det till en bättre idrottsplats med fler möjligheter, dels anlägger vi en ny elvaspelsplan precis i anslutning till Kristinebergs IP. Det innebär att vi kan samsas om ytor, om förråden, om parkeringsplatserna, om toaletterna och om omklädningsrummen. Det är så vi bygger en stad där vi tar vara på de ytor vi har i den centrala staden men också bygger det absolut bästa för att så många barn och unga som möjligt ska kunna vara med och idrotta.

*§ 5 Frågestund**Fråga nr 1. Attendos drift av Sabbatsbergsbyns vård- och omsorgsboende*

Anförande nr 8

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Under pandemin klarade inte Attendo av att bedriva kohortvård i Sabbatsbergsbyns äldreboende – detta trots att de lovat att skydda de äldre. De berättade inte heller detta för anhöriga, utan tvärtom skrev de på hemsidan att de bedrev kohortvård. När en anställd krävde förbättring fick hon en varning och reprimander.

Företaget har alltså inte klarat att leverera den kvalitet och trygghet som de lovat staden. De har också försökt tysta en medarbetare, helt i strid mot stadens regler om meddelarfrihet. Trots dessa överträdelser har äldreborgarrådet sagt sig ha förtroende för företaget och låter det fortsätta att bedriva verksamheten. Mot bakgrund av ytterligare avslöjanden i förra veckan undrar jag helt enkelt: Gäller detta förtroende fortfarande?

Anförande nr 9

Borgarrådet S l o t t e r (KD): Fru ordförande! Tack, Emilia Bjuggren, för frågan! Det är inte så att jag som äldreborgarråd bara kan riva upp avtal lite hur som helst, utan avtal med upphandlad verksamhet finns ju. Det här är LOU-upphandlad verksamhet på Norrmalm, och det gäller i sex år. Det var faktiskt under er mandatperiod som Attendo fick tillstånd att bedriva detta äldreboende. Nu har avtalet löpt i drygt fyra år, så det är ett par år kvar. Det kräver ganska mycket att häva ett avtal, så det kan inte jag bara göra i den stund det kommer några anklagelser mot företaget.

När de här uppgifterna kom fram vad gäller problem med kohortvård, och inte minst vad gäller brott mot medborgarskyddet, gjorde vi omgående granskningar, både inspektioner och avtalsuppföljning. Det gjorde äldreförvaltningen tillsammans med Norrmalms stadsdelsnämnd. Där hittade man brister på Sabbatsbergsbyn, men man såg också att Attendo kunde ge en väldigt förtroendeingivande plan framåt för hur de skulle åtgärda bristerna. Vid återkommande uppföljning har man också sett att brister har åtgärdats.

Nu har det kommit fram nya uppgifter om just Attendos vd. Det är ju inte vd:n som ser till att äldreomsorgen på det enskilda boendet blir bra eller inte, utan det är personalen som är där och verksamhetscheferna som ser till att det blir en bra arbetsmiljö och en bra arbetsplats. Om vi tittar på brukarundersökningar ser vi att de boende på Sabbatsbergsbyn generellt sett är väldigt nöjda. Det var till och med så att 100 procent av de boende svarade och på det stora hela var nöjda med den omsorg de fick.

Jag tror att man ska vara väldigt försiktig med att häva avtal, för risken är att de äldre som bor på ett boende eller som har hemtjänst från företaget skulle riskera att fara illa och hamna i kläm i ett byte mellan olika leverantörer. Så ja, jag har fortfarande förtroende för att Attendo kan bedriva en bra äldreomsorg i Stockholm.

Anförande nr 10

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för svaret! Det som *Ekot* avslöjade i förra veckan var mycket riktigt utifrån polisförhören: att högsta företagsledningen och vd:n kände till problemen på Sabbatsbergsbyns äldreboende. Då menar vi att kommunen kanske själv skulle ta över driften av boendet. Som svar på det sa äldreborgarrådet att han inte alls är säker på att det blir bättre vård och omsorg om kommunen tar över.

Därför vill jag också fråga dig, Erik Slottner, i vilken del av vår kommunala äldreomsorg den typen av kvalitetsbrister finns. Fanns det äldreboenden där vi inte bedrev kohortvård trots att man sa det? Vilka av stadens äldreboenden skulle kunna bryta mot meddelarfriheten?

Frågan kvarstår nog ändå. Du säger alltså att du har förtroende för ett företag som har brutit mot meddelarfriheten och inte levererat den kvalitet som de har lovat staden i avtalet att göra.

Anförande nr 11

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det vore uppseendeväckande om jag stod här och sa att jag inte har förtroende för enskilda företag som bedriver äldreomsorg i Stockholm. Det företag vi nu pratar om har 2 500 hemtjänstkunder. Vi har avtal med Attendo som ger plats för drygt 800 platser på äldreboenden. När vi har gjort uppföljningar, avtalsuppföljningar och granskningar visar de på det stora hela att kvaliteten är väldigt bra på dessa boenden och i hemtjänsten. De samarbetar med staden på ett bra sätt. I brukarundersökningar får de generellt sett väldigt höga betyg.

Jag är inte alls övertygad om att om kommunen plötsligt skulle ta över Sabbatsberg, som ni vill, skulle plötsligt vården och omsorgen där bli mycket bättre. Jag är inte alls säker på det. Jag är faktiskt snarare orolig för att kvaliteten skulle försämrats vid ett byte av utförare.

Anförande nr 12

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det spelar uppenbarligen ingen roll att det har upptäckts missförhållanden eller att avtalsbrott sker. För den politiska högern i den här församlingen är det viktigare att vi har en privatiserad äldreomsorg. Jag kommer varje gång Moderaterna eller Kristdemokraterna talar om kvalitetskontroll att komma ihåg just Sabbatsbergsbyns äldreboende. Faktum är att när det verkligen gällde, när det handlade om rätten att larma om missförhållanden och om att skydda människoliv, var det okej med lite överträdelser om man bara lovade bättring framöver.

För mig är det tydligt att Stockholm behöver en ny politik och att vi behöver ta tillbaka den demokratiska kontrollen över välfärden och kan garantera alla äldre en bra och trygg omsorg.

Anförande nr 13

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Nu tappade faktiskt Emilia Bjuggren det helt! Jag har *inte* sagt att det är okej att bryta mot avtal och ge en dålig omsorg. Det har jag aldrig sagt. Men i de granskningar som har gjorts av Attendos äldreboenden och hemtjänst visades det faktiskt att kvaliteten generellt sett är väldigt god. De har ett

bra samarbete med staden, och de äldre som bor på dessa boenden och är kunder i hemtjänsten är nöjda med den omsorg som de får.

Och det är egentligen det enda jag bryr mig om: Får de äldre en bra, kvalitativ och värdig omsorg? Har de ett bra liv sina sista år? Det är det jag bryr mig om, och det är det äldreomsorgen ska erbjuda. Naturligtvis ska vi inte någon gång acceptera dålig kvalitet. Men nu pågår en rättsprocess. Jag kan inte gå och häva ett avtal för att det påstås i polisförhör av någon att vd:n har vetat något eller inte vetat något. Det pågår en rättsprocess. Om denna rättsprocess visar att företaget har begått lagöverträdelser kommer det självklart att få konsekvenser för avtalet med Attendo.

Fråga nr 2. Missförhållanden på Sabbatsbergsbyn

Anförande nr 14

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det blev intressant nu på slutet. Men för den som är nytillkommen lyssnare vill jag rekommendera radiodokumentären *Det illojala vårdbiträdet*, som sändes i P1 våren 2021. Där kan vi höra om både missförhållanden och lögnar kring Attendos äldreboende Sabbatsbergsbyn. Det drivs alltså på entreprenad på uppdrag av Stockholms stad.

För er som inte har hängt med: Det bodde ungefär 100 personer på boendet våren 2020. Coronasmittan kom snabbt in på fem av elva avdelningar, och flera personer avled. Det vi pratar om här handlar om den information som fanns på Attendos hemsida, där man beskrev det som att man bedrev kohortvård hade ett fungerande smittskyddsarbete trots att anställda larmade vid upprepade tillfällen om att så inte var fallet och att informationen uppenbarligen nådde ända fram till Attendos vd.

Hur ser du på den här biten? Det handlar om vilken bild som aktören har gett till anhöriga och medarbetare av vad som hände på Sabbatsbergsbyn.

Anförande nr 15

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Det är inte så att vi lyssnar på en dokumentär i P1 och sedan går ut och häver avtal. Vi måste naturligtvis kvalitetsgranska och sanningsgranska allt i en dokumentär. Bara för att det heter dokumentär är det inte säkert att allt stämmer till punkt och pricka.

Efter att dokumentären sändes vidtog vi åtgärder i form av granskningar, avtalsuppföljning och inspektioner tillsammans med den centrala äldreförvaltningen och Norrmalms stadsdelsnämnd för att reda ut detta. Det är inte jag som gör dessa granskningar. De som gjorde granskningarna och uppföljningarna fann inte tillräckligt starka skäl för att man skulle kunna häva avtalet. Om vi börjar häva avtal utan att ha juridisk grund är risken att staden blir skadeståndsskyldig. Vi är inte fria att riva upp avtal hur som helst. Vi lever faktiskt i en rättsstat, och Stockholm befinner sig i denna rättsstat. Naturligtvis måste vi förvalta avtal på ett klokt, juridiskt och rättssäkert sätt.

Jag vill bara påminna om att det var under Vänsterpartiets tid och med dig, Clara, som äldreborgarråd som Attendo fick detta på entreprenad av Norrmalms stadsdelsnämnd. Ni hade kunnat stoppa det då. Men det var ni som privatiserade Sabbatsbergsbyn och

gav Attendo i uppdrag att driva det. Så anklaga inte oss för att sönderprivatisera någon äldreomsorg! Den privatiserades faktiskt ganska mycket också under er tid.

Jag tycker att vi måste låta det här gå i rätt ordning. Just nu pågår också en rättsprocess, som jag sa till Emilia Bjuggren. Denna rättsprocess måste få ha sin gång. Jag tänker inte döma någon innan man har fått sin sak prövad. Sedan får vi se vartåt detta leder framåt. Det har också gått ut ett brev från stadsdirektören som säger att om det kommer fram fler uppgifter utöver det som våra granskningar har visat och om förundersökningen och den rättsprocess som nu pågår skulle visa på allvarliga brister kan avtalet hävas. Men vi är inte där nu.

Anförande nr 16

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är intressant att det numera ska krävas en dom i en domstol för att avtal ska kunna hävas. Så har det aldrig varit, Erik. Om vi själva finner att man har brutit mot våra bestämmelser i de avtal som vi har slutit med aktören har vi grund att häva avtal. Det är så det har varit i alla de fall där vi har upptäckt fusk i den privata hemtjänsten. När jag var äldreborgarråd väntade vi inte på någon domstol. Där tycker jag faktiskt att du kan morska upp dig lite!

Vad gäller dokumentären är det ingen som har sagt att man ska häva ett avtal på grund av en dokumentär. Jag säger bara att det är en väldigt bra dokumentär, som ger inblick i de otroligt pressade förhållanden som många anställda jobbade under där chefer, till exempel på Attendo, tvingade en att gå mellan friska och sjuka och olika avdelningar.

Apropå att avtalet slöts under vår tid: Den klausul om meddelarskydd som finns i just det avtal som slöts såg vi till kom in i stadens avtal. Man har meddelarskydd även i privata verksamheter som är upphandlade av staden. Vad säger du om det?

Anförande nr 17

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag vill bara säga att under min tid som borgarråd har vi också sagt upp och hävt avtal med privata utförare. Det är klart att det inte behöver gå till någon polisutredning. Men det vi har diskuterat nu och det som föranleder frågan har varit uppgifter som har kommit fram om att vd:n för aktuellt företag skulle ha farit med osanning. Det har alltså påståtts av någon, och bara för att det påstås i något medieklipp är inte det något skäl att häva avtalet. Nu får vi se vad rättsprocessen säger och om det stämmer.

Det fanns brister på det här boendet under pandemin, och det gjorde det faktiskt på en del andra också – även kommunala boenden. Kohortvård ställde vi krav på redan den 10 mars; det var väl det första beslut vi fattade i staden med de beredskapsplaner vi tog fram. Där fanns kohortvård med. Men det har varit svårt att bedriva kohortvård, inte minst på demensboenden, eftersom många demenssjuka springer runt ganska mycket i korridorerna. De kramas och är ganska fysiska. Så är det för ganska många som har en demenssjukdom, vilket gör det svårt att bedriva kohortvård.

Anförande nr 18

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag har bara några klargöranden. För det första: Vad gäller beredskapsplanerna gäller de bara stadsdelarnas verksamhet, och det vet du lika

väl som jag. Det har aldrig fattats något beslut om kohortvård i privat omsorg. För det andra: Jag har läst de utredningar som bland andra Norrmalms stadsdelsförvaltning har gjort vad gäller Sabbatsbergsbyn. Där konstaterar man dels att det fanns stora brister under våren 2020 på Sabbatsbergsbyn, dels att det har förekommit brott mot meddelarskyddet. Vad det handlar om är när det modiga vårdbiträdet Stine Christophersen till slut valde att träda fram i Expressen efter att hennes chefer inte hade lyssnat på henne.

Den rättsprocess vi pratar om gäller tre chefer på Attendo som man nu har inlett åtal mot. Det är alltså inte vilken rättsprocess som helst om att någon vd har fått information eller inte. Frågan här gäller att tre chefer står åtalade för brott mot meddelarskyddet. Räcker inte det? Vår egen granskning räcker inte för att häva avtalet, säger du. Att åtal har inletts räcker inte. Vad krävs det då för att få ett avtal hävt, enligt din mening?

Anförande nr 19

Borgarrådet S l o t t n e r (KD): Ordförande! Jag har nu sagt flera gånger att det fanns brister på Sabbatsbergsbyn under våren 2020. Det var inte Sabbatsbergsbyn ensam om, utan det fanns brister i den krissituation som vi befann oss i med en skenande smittspridning inom äldreomsorgen. Jag säger det: Det fanns brister. Det var därför vi skickade ut granskningar och avtalsuppföljningar och lät inspektörer titta på detta. Då gör de en seriös bedömning av om detta är brister som går att rätta till eller inte. Är det strukturella brister? Är det ledarskapsproblem, etcetera etcetera?

De gjorde tillsammans med Norrmalms stadsdelsnämnd bedömningen att för de äldre är det bättre om vi inte häver avtalet. Attendo gav ett förtroendeingivande svar och en väg framåt för hur man skulle gå vidare för att självklart garantera meddelarskyddet – det är ju lagstiftat, och det är självklart att det ska finnas – och garantera en god vård och omsorg för dem som bor där. I de brukarundersökningar vi har är 100 procent – och 96 procent för dem som bor på demensavdelningar och somatiska avdelningar – nöjda med den omsorg de får. Det är ett väldigt fint betyg.

Fråga nr 3. Hur ser handlingsplanen för att tillgodose behovet av skyddsrum i Stockholms stads fastigheter ut?

Anförande nr 20

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Sveriges befolkning har ökat kraftigt under de senaste åren. Det har bland annat resulterat i att det i vissa delar av Stockholm inte finns tillräckligt med skyddsrum för kommuninvånarna.

Min fråga till fastighetsborgarrådet är: Hur ser handlingsplanen ut för att tillgodose behovet av skyddsrum i Stockholms stads fastigheter?

Anförande nr 21

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Tack för frågan om ett ämne som verkligen är högaktuell kopplat till det pågående kriget i Ukraina! Det är uppenbart att detta är en angelägen fråga för Sverige och för stockholmarna. Det har blivit uppenbart i takt

med att det har uppmärksammats att det är hela stadsdelar som saknar skyddsrum, exempelvis Hammarby sjöstad.

Jag skulle säga att det här är ett problem och att det är bra att det uppmärksammas. Det är viktigt att slå fast att byggandet av skyddsrum i grunden är statens, via MSB, ansvar. Det är inte kommunernas. Därför var det många av oss som på grund av det ändrade säkerhetsläget verkligen såg fram emot vårpropositionen och vårbudgeten från regeringen. Nu äntligen skulle det bli handlingskraft i frågan om att vi ska styra upp skyddsrummen! Vi var väl några som blev ganska förvånade när vi fick se att det var väldigt, väldigt lite pengar som gavs till detta. Det är 91 miljoner kronor som man fördelade nationellt till skyddsrum. Man trodde nästan att det var ett skämt! 91 miljoner fördelat på 290 kommuner – det säger sig självt att det inte kommer att räcka till ens en bråkdel av den nödvändiga upprustning som vi står inför nationellt och i Stockholm.

Det här tycker jag är en rimlig grej för oss i de partier som vill ha maktskifte nationellt. Det är viktigt att vi förstår vikten av att agera på det här nationellt, och det är mycket anmärkningsvärt att regeringen inte ser allvaret i detta.

Vi har en plan för underhåll av våra fastigheter. Ett exempel på sådant vi har gjort sedan kriget drog igång är att vi har sagt upp några hyresgäster för att vi ska kunna genomföra underhållsåtgärder i vissa skyddsrum. Vi är fastighetsägare som har ansvar för löpande underhåll, och det har vi gjort även när det kommer till skyddsrum.

Anförande nr 22

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Dennis Wedin nämnde just att kapitalet vi får från staten är alldeles för litet. En fråga jag vill ställa till dig är: Vad gör Stockholms stad för att trycka på för att vi får tillräckligt med kapital för att kunna tillgodose behovet av skyddsrum? Vad gör staden för att alla stockholmare ska kunna känna tryggheten i att ha ett skyddsrum i sitt närområde?

Du nämnde också det här med att man ser över befintliga skyddsrum. Menar du helt enkelt att man ser över ventilation och så vidare så att de skyddsrum som staden har fungerar i ett skarpt läge? Har jag förstått dig korrekt?

Anförande nr 23

Borgarrådet W e d i n (M): Absolut – ventilationen är en viktig del av det vi kollar på. Vi äger runt 22 fristående aktiva skyddsrum som förvaltas av fastighetskontoret. Alla är besiktigade, och 6 är upprustade. Några pågår, och resten är planerade för framtiden. Vi har alltså god koll på de skyddsrum som vi har, och upprustning sker utifrån en plan. Exakt vilka det är och vilka särskilda åtgärder det handlar om är i grunden sekretessbelagt, så jag kan inte gå in på det mer i detalj.

Vi deltar också i en översyn av skyddsrum som regeringen har beställt genom MSB. Men som sagt: Det är verkligen ett stort problem att man inte lägger mer resurser från nationell nivå på detta. Vi har ett ansvar för de skyddsrum som finns i våra fastigheter, men det är alldeles uppenbart att den statliga finansieringen inte är tillräcklig. Det

förändrar inte heller det faktum att vi i dag inte får bygga nya skyddsrum ens om vi skulle ta initiativ till det själva, för det är MSB som står för ansvaret för detta.

Anförande nr 24

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag tänkte på en sak, och där får väl egentligen båda blocken ta ett ansvar. Man kan väl säga att det begicks ett stort misstag när det kommer till Katarinaberget, och det tror jag att du, Dennis, håller med om. Man borde helt enkelt ha gjort ett skyddsrum när man byggde garaget där.

Min följdfråga är: Kommer man numera att titta mer på denna lösning när man bygger nya bilgarage i Stockholms stad och även göra dem till skyddsrum?

Anförande nr 25

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Framför allt: Vi bygger gärna fler skyddsrum. Men för att kunna göra det krävs miljardbelopp, och då behövs statlig finansiering. Det här är verkligen viktigt. Det är bra att du uppmärksammar frågan, och det är viktigt att vi pratar om detta. Det är verkligen ett stort gemensamt ansvar som vi ändå har här.

Exempelvis kan staden bygga fler skyddsrum i samband med att vi bygger garage. Det är en sådan del. Det är mycket mer samhällsekonomiskt lönsamt att göra det samtidigt än att bygga om i efterhand, vilket vi annars kan behöva göra. Just det här med garage är alltså en viktig del att kolla på.

Men som jag var inne på i mitt förra inlägg: För att bygga nya skyddsrum krävs också ett uppdrag från MSB, utöver statlig finansiering. Här är det problematiskt när regeringen slår ifrån sig frågan och hänvisar till pågående utredning. Men det går inte att söka skydd under en utredning om behovet skulle uppstå.

Fråga nr 4. Stadens placeringar på Sis

Anförande nr 26

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, åhörare och fullmäktige! Ganska nyligen uppdagades enorma missförhållanden – så får man nog ändå säga – på Bärby ungdomshem, särskilt på avdelningen Klockbacka. Sis-institutioner är inte kommunala utan statliga, men det är vår socialtjänst som placerar på de här ungdomshemmen.

Jag skulle därför vilja fråga Jan Jönsson hur man ser på de eventuella placeringar som har gjorts på Klockbacka eller Bärby under de här tio åren. Och vilken typ av uppföljning gör man av den information som nu har kommit?

Anförande nr 27

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Det var en väldigt specifik fråga, vilket gärna hade fått framgå i frågeformuleringen. Vi har ju ganska många ställen där vi placerar barn, så att det skulle handla om specifikt detta var lite svårt att lista ut.

Generellt sett är det så att oavsett om man är på Sis eller på HVB är det samma uppföljning. Barnen ska följas upp väldigt ofta. Det står minst varje halvår, men med de här personerna är ofta problematiken så allvarlig att det ska ske mycket oftare. Vi har som regel att om det uppdagas väldigt allvarliga missförhållanden, till exempel att man blir utsatt för misshandel, övergrepp eller liknande, ska man flyttas därifrån. Jag hoppas att det har gjorts om detta är individer som har blivit utsatta för det här.

Ett problem när det gäller just Statens institutionsstyrelse, och faktiskt särskilt när det gäller flickor, är att det inte finns så många slutna institutioner. Vi som kommun är helt hänvisade till att ta de platser som vi får. Det är ett just nu pågående problem att Sis har väldigt fullt. Vi diskuterade det här senast i förrförra veckan på SKR i den beredning som jag sitter med i. Där vittnar flera kommuner om att man inte får platser till barn som har väldigt omfattande svårigheter. Det kan vara både egna svårigheter, där man skadar sig själv allvarligt, och andra som skadar andra väldigt allvarligt.

Det här är ytterst en fråga för regeringen att ta tag i. Nu har man fått en engagerad generaldirektör, och det är jag väldigt glad för. Nu är det väl mer pengarna som saknas till verksamheten. Du får gärna fullfölja din fråga, för nu är min talartid slut.

Anförande nr 28

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Frågan gällde Bärby i synnerhet men kanske Sis i allmänhet. Det här är tyvärr inte första gången det framkommer att det är just personal som har stått för våldet. Det är inte säkert att det framkommer vid uppföljningar från socialtjänsten. Det har det inte gjort på Björkbacken – flickhemmet där det var så mycket våld från personalen. Det visar sig att detta har pågått i över tio år.

Det var lite därför min fråga var denna. Nu har man stängt denna avdelning, så nu finns det uppenbarligen inga placeringar där. Men det kan det ju ha funnits under dessa tio år. Eftersom det har varit så pass allvarliga missförhållanden som ändå har gällt kommunens placeringar inlåsta på statliga hem som har utsatts för våld undrar jag: Finns det någon plan på att följa upp placeringar som kanske till och med är avslutade och erbjuda någon form av samtalsstöd? Skadestånd kan ju inte staden ge, för det är inte staden som har drivit boendena. Men går det att erbjuda någon typ av kompenserande och bearbetande samtal om man vill ha det?

Anförande nr 29

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Jag skrev upp den frågan, för den ska jag ta med mig. Jag misstänker dock att det är väldigt svårt eftersom socialtjänsten när ett ärende är avslutat inte får ta egen kontakt. Det är ju även ett problem när vi vill följa upp i all välmening om våra insatser fungerar. Vi får inte göra det hur lång tid som helst efter en placering, en utredning eller en öppenvårdsinsats.

I det här fallet skulle jag säga att det egentligen borde vara ett statligt ansvar att erbjuda någon form av terapeutisk hjälp om det är staten som bokstavligen har utsatt de här unga människorna för övergrepp, när hela syftet var att de skulle vara skyddade i verksamheten. Det tycker jag definitivt är en intressant fråga att driva vidare.

Frågan om vad kommunen gör tar jag med mig.

Anförande nr 30

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Det finns enormt mycket man kan säga om hanteringen av Sis och på alla nivåer just nu, känner jag spontant. Nu kommer jag med förslag här, för jag förstår dilemmat. Det här är som sagt inte den första institution där staden kan ha haft placeringar och där det har uppdagats under väldigt lång tid att man har blivit utsatt för våld och kränkningar av personal och där Sis har brustit. På ett sätt har därmed också stadens socialtjänst brustit, även om det på något sätt är i andra hand. Man har ju fortfarande haft placeringar och betalat för vård som inte har varit vård, utan övergrepp.

Det jag tänker är att man skulle kunna gå ut lite allmänt och säga: Du som har varit placerad på något av de här ställena under den här perioden kan ta kontakt och erbjudas någonting. Detta säger jag bara som ett medskick, för jag förstår också att man inte bara kan söka upp folk. Det kan vara svårt att söka upp dem även om man vet var de är. De kan också ha flyttat eller så. Men det här skulle ändå sända en signal om att man tar det här på allvar.

Anförande nr 31

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Det tycker jag är en väldigt intressant idé. Jag tycker faktiskt även att om sådana övergrepp skulle uppdagas borde staten stå för skadestånd till de här individerna om detta har fått allvarliga konsekvenser för deras liv.

Det är rätt tragiskt att vi i dag har en diskussion om höjda förväntningar på vad Socialtjänsten ska göra med till exempel väldigt tungt kriminella individer där man vill kunna skydda både samhället och dem själva mot de skador de kan åstadkomma.

Samtidigt har det under lång tid från regeringens sida inte satsats några pengar på slutenvården. Det är faktiskt under all kritik att Sverige har en så dålig slutenvård. Det är en fråga som jag avser att driva vidare i rikspolitiken.

Fråga nr 5. Tillsynen och driften av förskola kopplad till Framstegsskolan

Anförande nr 32

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Från och med höstterminen i år stängs Framstegsskolan i Rågsved, som startade i augusti förra året. Bakom skolan står den skandalomsusade Stiftelsen Framstegsskolan. I höstas fanns 88 inskrivna elever där. I beslutet från Skolinspektionen om att Stiftelsen Framstegsskolan inte längre får bedriva grundskola framgår också att de även bedriver förskoleverksamhet i Akalla och att det är Stockholms stad som har tillsynsansvaret för denna.

Mot bakgrund av denna information vill jag ställa följande fråga till skolborgarrådet: Anser du att det är lämpligt att Stiftelsen Framstegsskolan får bedriva en förskola när de enligt Skolinspektionen ej anses lämpliga att bedriva en grundskola?

Anförande nr 33

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande, fullmäktige! Det stämmer att den här huvudmannen fick sitt tillstånd indraget av Skolinspektionen i fredags, och det stämmer att de har en förskola i Stockholms stad. Förskolan har funnits i många år, även under den tid då ni ledde den här staden.

Man måste reda ut det här: Skolinspektionen, staten, inspekterar skolor, och kommunen, det vill säga vi som huvudman, inspekterar förskolor. Det är viktigt att hålla dessa båda frågor isär. Nu har vi alltså fått besked om att Skolinspektionen tänker stänga Framstegsskolan på grund av bland annat säkerhetspolitiska frågor. Det här är information som staden inte har känt till, och vi har inte heller haft anledning att misstänka någonting. Det är inte riktigt förskolans uppgift att söka sådan information.

Jag är dock klart upprörd över att vi inte har fått den delen av informationen. Det borde rimligtvis en kommun få när det finns sådana misstankar på skolnivå. Jag vill påminna om att vi gjorde tvärtom förra gången. Då hade vi tillsynen på en förskola där vi såg att det fanns problem i både ägarstyrning och ekonomi. Då drog vi in tillståndet. Först ett år senare drog Skolinspektionen in tillståndet för skolan. Det är klart att det finns kopplingar, men man måste känna till dem för att kunna göra något.

Både du och jag vet att själva inspektionen eller tillsynen av förskolorna är myndighetsutövning, och där ska inte politiker vara inne och peta.

Anförande nr 34

Borgarrådet K a s i r g a (S): Tack för svaret, skolborgarrådet! Det finns annan information som jag skulle vilja delge kommunfullmäktige och allmänheten: Stiftelsen Framstegsskolan, som också har bedrivit Römosseskolan i Göteborg, har varit skandalomsusad. De etablerade en verksamhet i Rågsved, i våra lokaler, utan att ingå något hyresavtal med Stockholms stad. Man har alltså bedrivit en skolverksamhet utan tillstånd från Stockholms stad. Det är horribelt!

Det här är ett typiskt exempel på det marknadsexperiment som har pågått med skolverksamheten för våra barn. Vi måste ha kontroll över våra skolor. Därför pratar vi om den demokratiska kontrollen över våra skolor. Men jag vill ändå veta: Vad tänker skolborgarrådet vidta för åtgärder när det gäller den här förskolan?

Anförande nr 35

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Det är viktiga frågor som du lyfter, Kadir. Jag tycker precis som du att vi ska ha de bästa skolorna i Stockholm och att det inte ska finnas några skolor som inte har en bra och seriös verksamhet – självklart inte.

När det gäller just den skolfastighet som vi pratar om i Rågsved är det problem med ägarstyrningen och just med den här lokalen. Det där håller på att utredas, och det är återigen en ganska svår situation som vi har hamnat i. Det är ingenting som någon har kunnat förutse.

Jag tror att vi är helt överens i sak: Vi ska ha den absolut bästa inspektionen och den absolut bästa tillsynen. Jag är väldigt nöjd med den tillsyn vi har på våra förskolor. Jag

har fått följa deras arbete på nära håll och ser att de gör ett väldigt gediget och fint arbete. Jag tycker inte att vi behöver oroa oss för det, men problemet med att det tar tid för Skolinspektionen att reagera tycker jag är bekymmersamt.

Anförande nr 36

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! I samband med den senaste tidens händelseutveckling kräver vi i Socialdemokraterna att staden vidtar åtgärder både i ljuset av Framstegsskolan men också i ljuset av övriga konfessionella skolor som nu stängs ned efter beslut av Skolinspektionen. Men det handlar också om vad man ska göra mot bakgrund av de rapporter som har kommit från Säkerhetspolisen, som bedömer att eleverna, våra barn, vid dessa konfessionella skolor riskerar att radikaliserar.

Vi lever i ett av världens mest extrema länder sett till marknadiseringen av våra skolor, till den grad att någon kan göra vinster på våra barns utbildningar och slösa dessa pengar på porrklubbar i Thailand. Vi socialdemokrater är tydliga i vår syn på religiösa friskolor, som är en produkt av marknadsskolan. Alla elever har rätt till en bra utbildning oavsett bakgrund, kön eller religion. Därför hör religiös påverkan inte hemma i den svenska skolan. Stiftelsen Framstegsskolan är ett glasklart exempel på varför religiösa friskolor bör förbjudas och varför det är viktigt att sätta stopp för marknadsexperimentet.

Anförande nr 37

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Tack för frågan igen! Jag tror att du känner dig ganska trygg, Kadir, med vad jag tycker när det gäller vissa saker. Det gäller också vad mitt parti, Liberalerna, tycker om konfessionella friskolor. Det är naturligtvis ett bekymmer, och det är ingenting som jag verkar för. Men vi har väldigt fina skolor i Stockholm. Vi har väldigt fina kommunala skolor, och vi har väldigt fina friskolor. Som du vet är jag mån om att tala om de fina verksamheter som vi har.

Det jag är bekymrad över, Kadir Kasirga, är att Morgan Johansson, den socialdemokratiska justitieministern, inte har tagit ansvar för att se till att vi får information om att Säpo ser att det finns misstankar om radikalisering i en av våra skolor. Det borde han ha gjort. Varför får inte jag som skolborgarråd reda på det så att vi kan agera utifrån den informationen? Vi kan omöjligtvis reagera på en förskola utan att ens veta om fakta. Det tycker jag är ett bekymmer, så ställ gärna frågan till honom!

Fråga nr 6. Nedläggningen av äventyrsbadet

Anförande nr 38

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Om man går in och läser om Husbybadet på stockholm.se ser man att det står: På lördagar, söndagar och skollov rekommenderar vi att du bokar plats för att kunna simma och bada hos oss.

På den senaste frågestunden framgick att äventyrsdelen av Eriksdalsbadet snart är ett minne blott. Redan i dag är Husbybadet för litet, och Eriksdalsbadet har 1,3 miljoner

besökare per år, vilket är absolut världsklass. I grannkommunernas badhus, till exempel Gustavsberg, måste man också boka plats för att helt enkelt få plats.

Utifrån detta vill jag fråga idrottsborgarrådet hur hon ser på nedläggningen av äventyrsbadet på Eriksdalsbadet och vart hon tänker att alla besökare ska söka sig i stället. Och slutligen: Vilka konsekvenser får detta för socioekonomiskt svaga barnfamiljer?

Anförande nr 39

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Tobias, för frågan! Din fråga var hur jag ser på nedläggningen av äventyrsbadet. Jag kan säga att det inte blir någon nedläggning av äventyrsbadet på Eriksdalsbadet. Däremot kommer inte Eriksdalsbadet när vi är klara med den otroligt omfattande renovering som vi behöver göra av badet, som är i väldigt dåligt skick, att se ut på samma sätt som det gör i dag.

Spaden kommer att sättas i marken, och vi kommer att börja själva renoveringen, först 2024. Det finns alltså gott om tid för våra förvaltningar att titta på exakt hur Eriksdalsbadet kommer att se ut den dag vi återöppnar det. Vi kommer inte att stänga hela badet helt, för det bedrivs en så otroligt omfattande verksamhet i Eriksdalsbadet. Badet har 1 ½ miljon besökare varje år. Många är där för att tävla, många är där för att träna och många är också där för att få rekreation, leka och bada.

Det kommer, när vi är klara med renoveringen, att finnas en del i Eriksdalsbadet för bad, lek och äventyr. Men exakt hur den delen kommer att utformas har vi inte svar på i dag. Jag skulle verkligen vilja vädja till dig och andra partier i den här salen att inte här i kommunfullmäktige fatta beslut om hur många rutschkanor vi ska ha, om vi ska ha en ström eller exakt hur vi ska utforma Eriksdalsbadet i framtiden för att vi ska få plats med så mycket undervisning som möjligt, med lek och rekreation men också med äventyr.

Anförande nr 40

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Den bild du ger nu är ju en helt annan än den vi fick på förra fullmäktige, då den här frågan ställdes, det vill säga att äventyrsdelen av Eriksdalsbadet skulle försvinna.

Sedan undrar jag över de äventyrsbad vi har i länet i dag. Deras maxkapacitet uppnås oftast redan i dag på helger och så vidare. Det är ändå någonstans ett beslut om man ska gå från att vara ett äventyrsbad till att inte vara ett äventyrsbad, även om jag håller med om att det inte är politiker som ska fatta beslut om exakt hur många meter vattenrutschbanan ska vara och så vidare. Det tycker jag låter vettigt att andra gör.

Men du måste i så fall konkretisera. Var det besked vi fick vid förra kommunfullmäktige helt fel? Och om det nu är så att äventyrsbadet försvinner – vart tycker du att alla som söker äventyrsbad ska ta vägen?

Anförande nr 41

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag minns inte ordagrant vad som sas på förra fullmäktige, men jag tror att beskedet var tydligt: Vi är fortfarande inte där. Vi

har från den grönbå majoritetens sida sett till att avsätta budgetmedel för att klara hela den enorma renoveringen och hela den enorma investering som det innebär att renovera detta väldigt stora bad med alla dess verksamheter.

Jag är otroligt stolt över att vi har sett till att ha avsatt investeringsmedel för att klara hela renoveringen – inte bara budgetmedel för att utreda utan för att faktiskt kunna genomföra det här. Och det är det som är det absolut viktigaste.

Just nu pågår arbetet med att titta på exakt hur vi ska göra det här. Vi kommer att återkomma både i idrottsnämnden och i fastighetsnämnden med inriktningsbeslut, där vi kommer att börja fatta beslut om de första stegen på vägen kring hur renoveringen ska gå till med tidsplaner, etapper och den exakta utformningen. Vi återkommer helt enkelt när vi har ärendena framme i idrottsnämnden och i fastighetsnämnden.

Anförande nr 42

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Den som lever får se. Jag vill bara betona att jag ser att det är väldigt viktigt att denna typ av verksamhet ändå finns kvar i kommunen och att det är någonting man kan erbjuda. Mycket annat kan privata aktörer erbjuda; det är lekland, hoppborgar och andra sådana saker. Men när det gäller badhus är det väldigt ovanligt att de drivs med enbart privata pengar. Det är typ Sturebadet och annat för dem som har råd att betala 500 spänn eller så för att bada. Jag vill verkligen betona att jag tycker att det är väldigt, väldigt viktigt att även Stockholm erbjuder möjlighet till äventyrsbad.

Anförande nr 43

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Det som är viktigt för mig är dels att vi har många simhallar så att alla stockholmare har nära till en simhall, dels att vi har bra utbud av bokningsbara tider för föreningslivet så att de kan bedriva sin verksamhet och dels att vi har många undervisningsbassänger där vi kan bedriva simskola för våra barn.

Men det är också viktigt att vi har möjlighet för familjer att gå och bada där barn kan leka i vatten och familjer kan ha en rolig dag med rekreation. Exakt hur vi sedan utformar ytorna kommer vi att återkomma till. Men det viktigaste är att vi nu renoverar badet så att vi kan nyttja det för undervisning, träning och lek i framtiden.

Fråga nr 7. Hur ska majoriteten tillgodose rätt kompetens till elever med särskilda behov när resursskolorna går på knäna?

Anförande nr 44

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Det är flera resursskolor i Stockholm som under en längre tid har hotats av nedläggning på grund av en längre tids underfinansiering från kommunen. Jag har varit i kontakt med föreningar och med föräldrar som nu måste söka sig utanför kommunen för att säkerställa rätt kompetens till sina barns skolgång.

Jag skulle därför vilja fråga hur ni arbetar för att säkerställa kompetensen inom kommunen.

Anförande nr 45

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Tack för frågan! Vad roligt att jag ska få prata om den stora satsning vi gör på ett särskilt stöd i Stockholm!

Jag vet knappt var jag ska börja någonstans, men jag börjar väl med de fristående resursskolorna, som vi har säkerställt finansiering för under det här året med en helt enig nämnd. Jag vet inte om vi ska behöva nämna alla summor, men vi har tillfört en ordentlig ersättning. Vi är väldigt måna om att de fristående resursskolorna ska kunna fortsätta sin viktiga verksamhet. De är säkrade, och jag får många signaler från dem. Flera av dem säger: Nu funkar det, och nu jobbar vi vidare och fortsätter vår verksamhet!

I och med att vi har varit väldigt beroende av de fristående skolorna har jag parallellt varit angelägen om att vi ska ha kommunala motsvarigheter. Där har vi gjort en historisk utbyggnad i Stockholm under den här mandatperioden, där vi har startat både små undervisningsgrupper, stadsdelsövergripande RSU-grupper och centrala grupper som har mycket mer omfattande stöd. Stockholm är i dag försett med vad jag vill påstå är landets bästa politik vad gäller särskilt stöd. Vi har säkerställt att man får den hjälp som man behöver ha.

Detta säger jag med stor respekt för att vi pratar om barn och elever som har stora utmaningar. Man måste möta varje enskild individ utifrån deras förutsättningar, och det är ingen enkel sak att jobba med de här barnen eller att vara förälder till de här barnen. Jag vill visa min största respekt för vad det innebär att ha barn som har svåra utmaningar i skolan. Klarar man inte skolan och blir hemmasittande drabbar det en hel stor familj, och det blir en otrolig sorg och mycket besvärligt. Vår stora målsättning är att få tillbaka eleverna till skolan och ge dem de bästa resurserna.

Anförande nr 46

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Tack, skolborgarrådet, för svaret! Jag vet att ni har meddelat att ni ämnar skjuta till pengar till resursskolorna. Men det är också så att redan före larmen om nedläggningar hade de här skolorna långa köer. Det är långa väntetider. Föräldrar till de här barnen kämpar sig till utbrändhet för att deras barn ska få den hjälp och det stöd som de behöver för att klara sin skolgång.

Jag vet att det görs mycket på de här områdena, inte minst inom de här skolorna. Men jag undrar hur ni ska säkerställa att alla barn med behov av en plats på en resursskola också får det. Behovet är stort, helt enkelt.

Anförande nr 47

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande! Absolut – jag tycker att du beskriver de här barnen på ett bra sätt, Linnéa Vinge. Föräldrar och familj drabbas av de här utmaningarna, och det är ett väldigt långt kämpande för att få en fungerande skolgång. Det är just av det skälet som vi har jobbat så otroligt intensivt

under mandatperioden med att säkerställa det särskilda stödet. Det görs i olika kanaler, kan man säga. Jag är väldigt mån om att de fristående ska kunna fortsätta sin viktiga verksamhet men att vi parallellt ska bygga ut vår egen kommunala. Det är en historisk utbyggnad.

Det som kanske gör störst skillnad för de flesta barn, som inte har alltför omfattande behov, är att vi nu startar små undervisningsgrupper i varje skola. Alla skolor i Stockholms stad, även fristående, har möjlighet att starta små undervisningsgrupper där man som elev kan gå undan och få särskild undervisning i ett mindre sammanhang för att få lite mer lugn och ro och riktad undervisning till den enskilda individen.

Anförande nr 48

L i n n é a V i n g e (SD): Det är inte ovanligt att barn med särskilda behov också är i behov av skolskjuts för att ta sig till och från skolan. Men det tycks vara svårt att få den insatsen. Om många elever nu behöver söka sig utanför kommunens gränser för sin skolgång lär behovet av skolskjuts öka än mer. Men av kostnadsskäl verkar staden ogärna bevilja resor till skolor som ligger utanför kommungränsen.

Jag undrar därför hur vi säkerställer att de här barnen inte både blir av med sin skolskjuts och behöver byta skola.

Anförande nr 49

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Du har helt rätt, Linnéa: Skolskjutsen är en jättestor utmaning, och det är ett av skälen till att vi är måna om att få eleverna att bli kvar i sina hemmiljöer. Vi försöker verkligen inte uppmana elever att söka sig till skolor utanför staden, utan vi vill att man ska vara kvar i sitt närområde, fortsätta att ha sina kompisar, spela fotboll i samma fotbollslag och inte behöva sitta och åka taxi över halva staden, som många har tvingats göra.

Därför är jag så himla glad att vi nu säkerställer att vi har våra egna resursskolor i vårt närområde. Exempelvis i Bromma kommer det att finnas en i Alvik, som flera skolor kommer att vara kopplade till. Det betyder att man kan ha kvar sina gamla kompisar och att man är nära sitt hem men att man har en specialundervisning. Det är av precis det skälet vi inte vill att man ska åka skoltaxi över halva staden.

Fråga nr 8. Situationen på Stockholms förskolor efter pandemin

Anförande nr 50

M a r i a J a n s s o n (FI): Under pandemin fick alla bjuda till, och det är ingen hemlighet att personalen i förskolan har slitit hårt. Det har också varit besvärligt för många föräldrar till barn i förskolan. Det har varit sjukdomsfall och hårda krav på att barnen skulle vara helt friska. Sjukdomsfall bland personalen ledde också till att många föräldrar fick stanna hemma eller hämta tidigare fast deras barn var friska.

Det här var helt förståeligt under pandemin, men nu har regelverket ändrats och gått tillbaka till något slags normaltillstånd. Vi i Feministiskt initiativ har ändå fått rapporter från föräldrar om att de får uppmaningar från förskolan att stanna hemma

eller att hämta sina barn tidigare på grund av personalbrist. Det här gäller framför allt förskolor i Hägersten-Älvsjö.

Jag undrar vad staden gör för att se till att det finns tillräckligt med personal anställd och för att man ska kunna bedriva en trygg och säker förskoleverksamhet och ha personal för att täcka upp vid normal sjukfrånvaro.

Anförande nr 51

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Jag upprepar det som Jan Jönsson sa här tidigare: Det hade varit bra om jag hade fått frågan lite mer specifikt, för då hade jag kunnat svara bättre.

Det är självklart att vi inte tycker att man ska bli uppmanad att hämta barnen tidigare eller att inte ha dem på förskolan. Det är helt oacceptabelt. Jag kommer naturligtvis att följa upp detta, för så ska vi inte ha det. Jag har dock inte fått några mejl eller någon som helst signal om detta, men om det är så ska vi naturligtvis följa upp det.

Generellt när det gäller kompetens- och bemanningsfrågan kring förskolan har vi god täckning för både förskollärare och barnskötare i staden. Vi följer våra mål och indikatorer i våra verksamhetsplaner. Sedan har vi ett önskemål om att få fler förskollärare i våra verksamheter, men det är jättesvårt. Det finns inte personal att anställa. Därför uppmanar vi alla på våra förskolor att vidareutbilda sig och kompetensutveckla sig.

För att ta oss tillbaka till pandemin kan jag säga att det verkligen var en tid när vi prövade våra verksamheter. Vi flyttade verksamheterna utomhus, och vi fick nya rutiner med att föräldrar inte fick gå in i verksamheterna. Mycket av det vi lärde oss då tar vi med oss vidare. Jag tror att det är många förskolor som arbetar mer med att lämna och hämta ute just för att slippa smittspridning och förenkla för förskolepersonalen att arbeta och så vidare. Jag tycker att vi lärde oss mycket under den här tiden.

Anförande nr 52

M a r i a J a n s s o n (FI): Tack så mycket för svaret! Jag förstår att vi är överens om att det här inte fungerar. Det som händer när föräldrar får den här typen av sms är att man skickar signaler om att förskolan faktiskt inte heller är en trygg plats. Därför tänker jag att det kanske vore bra att ha lite marginal på personalförsörjningen så att man vet att man klarar av att hantera en situation där några i personalen blir sjuka utan att behöva skicka den här typen av meddelanden till föräldrarna.

Jag undrar också om det finns några riktlinjer för hur personalen ska hantera en situation där det är för lite personal för att man ska tycka att det går att bedriva en bra verksamhet. Man vill såklart inte stänga, vilket framgår i sms:en. Men samtidigt är det ju bara om förskolan är stängd som föräldrarna kan få ersättning från Försäkringskassan. Har ni några riktlinjer för detta? Och hur tänker ni kring att säkra upp med personal för att täcka eventuell sjukfrånvaro?

Anförande nr 53

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Det är självklart att vi inte accepterar att man har för lite personal på sina verksamheter. Vi har en vikariepool i Stockholm som fungerar oerhört bra. Under den tid som jag har varit skolborgarråd har vi också utvecklat en kommunal vikarieverksamhet, som går parallellt med den privata. Vi har god tillförsel av vikarier, och jag ser inte att det är något hinder. Det ska inte vara kort om personal.

Men både du och jag vet att det är facket och skyddsombudets viktigaste uppdrag att säkerställa att det finns tillräckligt med personal för att vi ska kunna ha en god verksamhet. Jag uppmanar verkligen de här förskolorna att ta kontakt med dem och ha en dialog med dem. Men jag har som sagt inte fått något sms eller mejl eller någon annan signal om någonting. Jag hoppas att jag får det om det är på det här sättet så att jag kan dyka in i mejl och sms.

Men generellt sett är förskolan en oerhört uppskattad verksamhet i Stockholm, och jag känner mig väldigt stolt över de cirka 970 förskolor som vi har i Stockholms stad.

Anförande nr 54

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag håller med om att det är en väldigt fin verksamhet vi har. Men jag funderar också på det här. Vi kan skicka vidare de propåer vi har fått från föräldrar. De menar att detta också har upprepats flera gånger. Jag tänker att det här är en praxis som kanske har genererats under pandemin, men som ett litet medskick vill jag säga att man skulle kunna gå ut med lite mer instruktioner till stadsdelarna och förskolorna om att det här inte är acceptabelt.

Det sätter väldigt stor press på föräldrarna. Det är inte bara det att föräldrarna känner en press att hämta tidigare – det blir som en gisslansituation – utan det är också så att de föräldrar som faktiskt inte kan komma tidigare förmodligen känner en oro för att verksamheten kanske inte fungerar som den ska.

Anförande nr 55

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande! Det där är en stress som många av oss som sitter i den här församlingen kan känna. Man vill hämta barnen så tidigt som möjligt och vara en god förälder. Jag tycker att du väcker en viktig fråga, och det är klart att jag ska ta med mig den och säkerställa att vi inte har någon sådan mentalitet. Jag tycker att den är helt förkastlig. Vi har jättefina förskolor, och barnen mår jättebra av att vara där. Det är många gånger bättre att de är där än att de går hem tidigt och kanske sitter framför tv:n i stället för att vara med i en jättefin verksamhet på förskolan.

Det är mycket möjligt att man behöver se till det här så att vi inte går tillbaka till någonting som vi inte är nöjda med. Men med det sagt: Förskolan är den absolut mest uppskattade verksamhet vi har i Stockholms stad oavsett, om det är den fristående eller den kommunala. Det är en verksamhet som alla vi stockholmare tycker väldigt mycket om, så jag tycker att vi jobbar vidare på det.

§ 10 Valärenden i kommunfullmäktige 2022

Anförande nr 56

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Vi fick in en sen avsägelse som vi skulle vilja anmäla. Vi har duktat den också här på plats. Det gäller ledamoten Petra Schagerholm i Stockholm Business Region, som vill avsäga sig från och med den 1 maj.

§ 12 Detaljplan för fastigheten Ledarö 3 med flera i stadsdelen Farsta (cirka 20 bostäder), Dp 2020-09166-54

Anförande nr 57

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag tänker inte tala länge; det här är ett enigt ärende. Men jag vill ändå att alla fäster viss uppmärksamhet vid att detta är ett av de tre pilotprojekt där vi har en byggaktörsdriven planprocess. Detta har av allt att döma gjort inte bara att vi har vunnit mycket tid utan också att aktören i sig har vunnit väldigt mycket resurser på att faktiskt kunna koncentrera sig på projektet. Även om detta är ett litet projekt, som är väldigt trevligt, visar det att man kan jobba med byggaktörsdriven planprocess. Jag vill bara uppmana fullmäktige att fortsätta med detta även när inte jag finns kvar i den här salen.

Jag vill yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 13 Detaljplan för del av fastigheten Burmanstorp 1 med flera i kv. Våldö i stadsdelen Farsta – Vitsand norra, del av Telestaden (420 bostäder, förskola, park),
Dp 2021-02505-54*

Anförande nr 58

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter och åhörare! Jag vill börja med att säga att Vänsterpartiet välkomnar de cirka 400 bostäder som nu är en del av Tyngdpunkt Farsta. Vi ser fram emot att en så känd plats i staden nu bebyggs med bostäder.

Det enda vi har yttrat oss om och som vi har skrivit ett särskilt uttalande om är att det är väldigt tråkigt att Televerkets torn, som har varit en markör för Farsta, kommer att rivas. Vi hade gärna sett att denna speciella byggnad hade fått vara kvar som en påminnelse om områdets ursprungliga historia. Vänsterpartiet anser att det är viktigt att behålla områdesmarkörer för att skapa en identitet i nya områden, det vill säga att det på ett eller annat sätt ska finnas något kvar som påminner om vad området har varit tidigare. I till exempel Slakthusområdet behålls många ursprungliga byggnader för att dels påminna om historien, dels kunna bygga en ny identitet där man tar till vara vissa karakteristiska byggnader.

I övrigt tycker vi att förslaget är bra.

Anförande nr 59

L e n n a r t T o n e l l (MP): Fru ordförande, ledamöter och åhörare! Vi har haft många diskussioner kring det här ärendet. Jag håller med om vad Vänsterpartiet säger när det gäller just detta med teletornet. Vi kämpade rätt mycket för att det skulle bli kvar. Precis som också sägs i ärendet är teletornet en väldig identitetsbärare i området, som talar om lite grann vad området har använts till. Jag kan samtidigt förstå att om man inte hittar någon användning för det, vilket är svårt – inte ens studentbostäder får ju plats i tornet – blir det lätt att man river det, för det kostar naturligtvis. Det är 80 meter högt och kräver naturligtvis en hel del underhåll.

Detta var alltså lite tråkigt. Jag vill kalla ett sådant här teletorn för en kulturhistorisk artefakt. Nu har jag lanserat ett nytt begrepp i ett sådant här sammanhang – det kan ni komma ihåg. Vi har också med i arkitekturpolicyn att den här typen av element, artefakter, i ny bebyggelse ska finnas kvar.

Sedan är jag naturligtvis glad över att vi inte river kontor den här gången, som vi gör på många andra håll, utan gör bostäder av dem. Vi konstaterade också att förskolornas friytor är ganska hyfsade. De ligger på 14–15 kvadratmeter, och vi kan väl erinra om Boverkets rekommendation på 30 kvadratmeter. Så det är i alla fall en bit på vägen, tycker jag. Jag brukar ju alltid ta upp den saken.

Sedan är det naturligtvis detta med bullerproblematiken. Vi har ju den enormt trafikerade Nynäsvägen, där det också körs farligt gods, i närheten. Vi kan läsa om hur svårt det är att klara detta med bullerproblematiken. Man får göra små bostäder längst ned för att klara normerna. Men det som oroar mig i detta sammanhang är att vi nu får en mur av höga hus längs Nynäsvägen, som också fortsätter in i Mårbackaområdet,

mot öster. Vi vet med tanke på exempelvis de hus som vi en gång i tiden byggde längs E18 i Tensta och Rinkeby att det inte blir attraktiva bostäder. Det handlar om buller, luftföroreningar och så vidare. Jag är lite orolig för att vi här skapar områden som kanske inte är så attraktiva. Men jag hoppas att vi med modern stadsplanering kan göra dem attraktiva i alla fall.

Anförande nr 60

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Det här är ett väldigt stort ärende i sammanhanget, och det rör sig också om en väldigt spännande kulturhistorisk miljö. Den gamla Telestaden kommer verkligen att ha sina markörer på plats även när detta projekt är klart.

Jag kan förstå önskemålet om att behålla olika saker som skorstenar och annat av industriell karaktär när man går in i industriområden av olika slag. Detta försöker man lösa på olika sätt. I detta fall har det gjorts avvägningar och konstaterats att själva masten inte är möjlig att behålla, än så länge. Däremot har väldigt många andra byggnader ett kulturhistoriskt värde och kommer att minna om den tid då Televerket huserade här. Detta är en avvägning som har gjorts i ärendet, och jag är glad att fullmäktige har en så pass bred enighet i själva sakfrågan.

Sedan kan vi konstatera att detta är ett område som är ganska svårt att hantera. Gamla kontor är svåra att omvandla. Man försöker att använda de största lokalerna, matsalar och annat, till bland annat förskola. Det är svårt att omvandla de gamla kontoren till bostäder, men här tycker jag ändå att man verkar kunna lyckas ganska väl.

Jag yrkar med glädje bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 61

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag fyllde 60 i januari, så det jag säger nu kanske har med åldern att göra. Jag har stor beundran för Lennart Tonell, en otroligt klok person att få samarbeta med. Nu har han dessutom lärt mig nya ord, som jag ska använda: kulturhistoriska artefakter. Vänta ni bara – ni ska få höra det mycket i den här salen i fortsättningen!

Vi har flera kulturhistoriska artefakter. Det är inte bara den stora teleskylten, utan vi har också skorstenar i Lövholmen och skorstenen på Stockholmsheims pannrum i Solberga – ni vet där det är en massa fin julbelysning på vintrarna.

Men det var egentligen inte det jag skulle säga utan en annan sak. Jag delar helt Lennarts uppfattning: Detta är lite riskabelt. Det är stora skivhus. Ja, vi gör om till bostäder, men vi får verkligen se upp så att vi inte bygger oss en situation där vi får ett område med väldigt höga hyror som inte är tillräckligt trivsamt för att människor ska vilja betala dem. Då riskerar vi att hamna i att det blir försörjningsstöd, och då är vi på det sluttande planet när det gäller ett nytt, fint område.

Det är jättebra att vi bygger om kontoren, men då behöver vi de kulturhistoriska artefakterna. Det finns också en gymnastikhall som tyvärr inte heller går att rädda. Den gymnastikhall som hör till skolan är avsedd för den och för liten för området. Det finns ett och annat här som vi måste fortsätta jobba med för att det ska bli riktigt bra.

Detta är ett gigantiskt område. Staden mellan sjöarna är en väldigt fin beskrivning av Farsta, som faktiskt ligger mellan två sjöar: Magelungen och Drevviken. Jag har varit där många gånger och åkt skridskor och allt möjligt. Om vi så småningom också kan få mer av överbryggnings över Nynäsvägen – vi vet alla att det är svindyrt – får vi ytterligare koppling mellan de ganska storskaliga husen och vattnet.

Sammantaget kan detta bli ett jättebra stadsutvecklingsområde, med lite varningar och frågetecken. Och kulturhistoriska artefakter är viktiga.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 15 Årstaskogen – Årsta holmar naturreservat, förslag till utvidgning och viss revidering gällande föreskrifter, skötselplan med mera

Anförande nr 62

Borgarráðet L u h r (MP): Fru ordförande! Det är en bra dag i dag. Det är en dag som jag har sett fram emot. I dag kommer vi nämligen att fatta beslut om att skydda ännu mer av Årstaskogen för framtiden. Det är inte varje dag man får chansen att utöka ett naturreservat, så i dag är det en stor dag.

Att skydda Årstaskogen och Årsta holmar har diskuterats i staden under flera decennier. För fyra år sedan kunde vi efter en lång process till slut sätta ned foten och fatta beslut om att ge skogen och holmarna ett varaktigt skydd. I dag är det dags att utöka det skyddet. Fler delar av skogen, där folk vistas och leker, blir nu skyddad mark. Reservatet kommer nu att bli fem hektar större, en yta som motsvarar ungefär tio fotbollsplaner men med skyhöga biologiska värden i jämförelse med just en fotbollsplan.

Förra sommaren genomförde miljöförvaltningen besöksmätningar i våra naturreservat med hjälp av sommarjobbare. Man kom fram till att Årstaskogen var vår mest välbesökta skog just då. Hit kommer människor från närområdet, men även ditresande, för att promenera, jogga, rasta hunden, njuta av naturen och känna lugnet.

För många av oss stockholmare är det oerhört viktigt och värdefullt att ha naturen nära. Naturen blir en oas, ett uterum eller en plats för avkoppling. Detta blev också väldigt tydligt under pandemin, då trycket på våra skogar och naturreservat ökade rejält. Det är en ökning som håller i sig.

Vi blir fler stockholmare varje dag, och i takt med att vi bygger fler bostäder måste vi samtidigt se till att grönska skyddas, bevaras och stärks. Det finns flera skäl till detta – för oss människor och för de värden som naturen ger oss, för den biologiska mångfalden, som behöver större ytor av grönska för att hålla ihop och överleva, men också för klimatet och den koldioxid som naturen hjälper oss att ta upp.

När vi, som i dag, fattar beslut om att skydda värdefull natur fattar vi samtidigt beslut som gynnar framtidens stockholmare. Det här är ett beslut som kommer att ge framtidens stockholmare en bättre stad och ett bättre liv, vilket såklart är ytterligare ett synnerligen viktigt skäl för att spara och skydda värdefull natur. I dag är det alltså en bra dag för oss men också för framtidens stockholmare.

Med de orden vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 63

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! När det gäller detta beslutsärende om Årstaskogen får vi inte bortse från att det här är ett område som skulle kunna ge värdefulla tillskott för att nå Stockholms bostadsmål. I vissa fall kan det vara bättre att planlägga bostadsnära naturmark som parkmark i stället för naturreservat, som detta beslutsärende tar upp. Området kring Årsta och Årstaviken är ett område där det vore lämpligt att i alla fall utreda en sådan möjlighet. Vi får inte glömma att vi har en akut

bostadsbrist i Stockholm. Delar av Årtaskogen är av sådan beskaffenhet att den kanske inte riktigt kommer stockholmarna till gagn i alla fall.

Fru ordförande! Mot denna bakgrund yrkar jag på vår reservation i exploateringsnämnden.

Anförande nr 64

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige, åhörare och stockholmare! Storstadens puls och naturens ro – det är den kombinationen jag och många stockholmare älskar med vår stad. När staden växer blir det extra viktigt att vi skyddar viktiga grönområden, för att vi ska ha platser för joggingturer, promenader, picknick, fiske och upptäcktsfärder med barnen.

Det beslut vi fattar i kommunfullmäktige i kväll var ett viktigt vallöfte från Centerpartiet. Under förra mandatperioden ville sossarna bygga 1 000 bostäder i Årtaskogen – inte i anslutning till skogen utan i Årtaskogen. Min och Centerpartiets uppfattning är att det inte är så man bygger en attraktiv stad. En attraktiv stad byggs där människor vill bo och leva, genom att bygga högt och tätt och bevara viktiga grönområden.

Jag är stolt över att vi i dag kan fatta detta beslut i kommunfullmäktige, samtidigt som vi är på väg att slå rekord i antal markanvisningar under den här mandatperioden. Läser man Socialdemokraternas särskilda uttalande i kommunstyrelsen ser man att ni fortfarande vill bygga i skogen, även om ni inte längre säger det rakt ut. Den grönbå majoriteten har markanvisat för 27 334 bostäder under denna mandatperiod och samtidigt bevarat och räddat flera viktiga parker och grönområden. Det är så man bedriver en bra stadsbyggnadspolitik.

Dagens beslut innebär att vi utvidgar naturreservatet med fem hektar, med fyra nya områden med höga naturvärden som också är väldigt uppskattade områden för friluftsliv. Jag vill tacka alla dem som har kämpat för Årtaskogen genom åren. Detta är en seger för en grön, levande och attraktiv stad och för alla dem som har jobbat för skogens viktiga värden och bevarande.

Med detta, ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 65

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Historieskrivningen kan man verkligen diskutera. Förra mandatperioden var faktiskt en stor majoritet för detta förslag. Därigenom utvidgades skogens omfattning. Två partier ville, åtminstone det ena, bygga 5 000 lägenheter i Årtaskogen. Det var verkligen inte vi, tvärtom. Vi ville skydda skogen. Sedan måste man alltid dra en gräns. Den här gränsen är också helt okej. Man kan alltid diskutera den. Det som är lite unikt är din historieskrivning. Det var dina partikollegor, höll jag på att säga, i Moderaterna och Kristdemokraterna som ville bygga i hela skogen. Det ville absolut inte vi; vi ville tvärtom skydda den. Sedan kan man alltid bygga i anslutning. En sjyst beskrivning av hur detta har gått till tycker jag vore på sin plats.

Anförande nr 66

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag kan bara konstatera att där vi står i dag sluter alla partier i fullmäktige utom Sverigedemokraterna och Socialdemokraterna upp bakom denna stadsbyggnadspolitik: att vi ska bevara Årstaskogen och att vi ska bygga högt och tätt i andra delar av staden för att kunna bygga många bostäder i Stockholm men samtidigt bevara viktiga parker och grönområden.

Det står tydligt i ert särskilda uttalande, även om ni inte reserverar er mot beslutet, att ni fortfarande står fast vid den linje ni hade förra mandatperioden medan jag kan konstatera att de andra partierna här i salen nu står bakom det förslag som ligger på bordet och som vi ska fatta beslut om i kväll.

Anförande nr 67

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Ordförande, åhörare och ledamöter! När det gäller frågan om Årstaskogens naturreservat har Vänsterpartiet drivit att hela skogen ska omfattas av reservatet. De natur- och kulturvärden som finns här har gjort att Vänsterpartiet drivit på för att utvidga reservatet.

Vi välkomnar att Årstaskogen och Årsta holmar uppnår reservatstatus i och med detta beslut. Den glädje som den blågröna majoriteten känner delar Vänsterpartiet, med tillägget att Vänsterpartiet skapat den strålgång som majoriteten solar sig i. Varsågod, Karin Ernlund med flera!

Vi yrkar på bifall till beslutet.

Anförande nr 68

Borgarrådet E r n l u n d (C): Du får gärna förklara hur du tänker att vi använde er strålgång. Var någonstans var Vänsterpartiet i förra valrörelsen när jag träffade dem som ville bevara Årstaskogen? Jag såg inga vänsterpartister som gick till val på att vi skulle utvidga Årstaskogens naturreservat.

Däremot såg jag ett vänsterparti som gick med på de planer som Jan Valeskog gick fram med: att vi skulle bygga 1 000 bostäder, inte i anslutning till skogen utan i Årstaskogen. Detta stod Vänsterpartiet bakom förra mandatperioden. Jag såg er inte gå till val på någon annan politik.

Anförande nr 69

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Den här partiföreningen och alla lokala förmågor i Årsta med omnejd har drivit denna fråga tillsammans med vänsterväljare, såvitt jag vet. Det är ingen hemlighet att vi i alla nämnder har lagt fram förslag till utvidgade naturreservatsgränser. Så jag tycker att vi kan vara lite generösa i dag och dela på strålgången.

Anförande nr 70

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande och ledamöter! Jag tycker att detta är ett bra ärende. Jag har själv suttit i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd i över 20 år, så jag känner väl till ärendet.

Att det blir ett utvidgat område nu har egentligen lite olika skäl. Men det är väldigt höga naturvärden i de delar som tillkommer och kommer att ingå framöver. Jag kan själv avslöja att jag bor ungefär sju meter från naturreservatet. Jag kan kliva in i det på morgonen, om jag känner för det.

Något som har varit viktigt för oss liberaler är tillgängligheten. Jag kan också konstatera att det har blivit bättre på senare tid, med renoverade trappor, utfyllnader på olika ställen så att stigar är mer tillgängliga, renoverad belysning på något ställe där det har varit dåligt under längre tid och så vidare.

Jag kan konstatera när jag går där – och det gör jag rätt ofta – att skogen är oerhört använd. Flera har varit inne på detta. Det springer och går folk, och det rör sig massor av människor på olika sätt – ibland kanske lite för fort på cykel, men det får man kanske stå ut med.

Bebyggelse är fortfarande möjlig i kanten på Årtaskogen. Det går inte att klämma in 1 000 bostäder där; det är helt omöjligt. Men man får konstatera att det byggs väldigt mycket i Årsta ändå, med Årstafältet och Årstråket. En hel del gluggar har täppts till.

Jag tycker att Årtaskogen är en otroligt stor tillgång för oss stockholmare. Det är väl få storstäder, i alla fall som jag känner till, som har en så stadsnära storskog – precis i närheten av de centrala delarna. Detta är alltså en väldigt viktig tillgång för oss, och jag tycker att vi ska bifalla kommunstyrelsen.

Anförande nr 71

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Fullmäktige, åhörare och ordförande! Jag ska inte bli långrandig, men jag vill säga att vi ställer oss bakom det här beslutet och välkomnar det. Vi hade också kunnat tänka oss en ännu större utvidgning, men vem vet vad som väntar nästa mandatperiod? Vi jobbar mandatperiod för mandatperiod, tänker jag – lite större för varje gång.

Moderaterna har sagt att de ville bygga 5 000 bostäder i Årtaskogen. Vi är glada att det inte händer. Heja er, som fick dem att backa från det. Vi ställer oss bakom och välkomnar beslutet som tas i dag.

Anförande nr 72

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det är som sagt fascinerande att höra historieskrivningen. Jag vill ändå repetera att förra mandatperioden var alla partier för det tidigare förslaget och för att bygga 600–800 lägenheter i anslutning till reservatet – alla partier utom Moderaterna och Kristdemokraterna, som ville bygga betydligt mer, 5 000 bostäder, i reservatet. Centern hade reserverat sig och hade bevisligen lokala frågor som man drev i förhandlingarna. För boende i området var detta viktigt; det har jag all respekt för. Detta är inte heller något vi har reserverat oss mot. Det vi har skrivningar om är att det normala när vi hanterar stora detaljplaner och liknande i fullmäktige är att man inte river upp det. Det är så vi förhåller oss till sådana förslag. Nu utvidgas reservatet, och det råder stor enighet – det är väl alldeles utmärkt.

Jag känner också att finns en skillnad: Där man bor är detta angeläget. Karin Ernlund bor bevisligen inte nära Järvafältet, där ni vill bygga 12 000 lägenheter. Ni bor kanske inte direkt intill Årstafältet, där ni vill ha en golfbana på tre hektar med 30 meter höga staket. Det är alltså lite skillnad – not in my backyard.

Visst, det råder stor enighet, men ge mig i alla fall rätt historieskrivning. En stor majoritet i fullmäktige stod bakom detta då, och en stor majoritet står också bakom det här. Det är väl alldeles utmärkt.

Anförande nr 73

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag måste begära replik. Jag vet inte om du anspelar på att jag bodde i närheten av Årstaskogen under förra mandatperioden. Det är helt naturligt. Det vore, tycker jag, väldigt konstigt om vi kommunpolitiker inte här i kommunfullmäktige drev frågor som är viktiga för den stad där vi bor. Det är klart att vi kommunföreträdare pratar med människor som bor i våra närområden och fångar upp det som är viktigt för människor.

Detta naturområde är otroligt viktigt för väldigt många som bor i närområdet. Men framför allt är det viktigt för att vi måste få till stånd en stad där vi bygger högt och tätt och sparar viktiga parker och grönområden. Jag tror att man kan anklaga Centerpartiet för mycket, men man kan inte anklaga Centerpartiet för att ha inställningen not in my backyard.

Jag vet inte om du vill anspela på att jag bodde i närheten av Årstaskogen – det gör jag inte längre. Men jag tycker fortfarande att det här är ett extremt viktigt naturområde att bevara.

Anförande nr 74

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Det har rått stor enighet om detta. De som inte har varit eniga är de som har velat bygga 5 000 lägenheter i skogen. Det stoppade vi förra mandatperioden. Och så försöker du tydligen – och det är därför jag reagerar så starkt – vända det till att vi ensamma drev den linjen. Det var en stor majoritet i fullmäktige som drev detta. Och nu kommer ett annat förslag som det finns stor majoritet för.

Man kan absolut driva sina lokala frågor, självklart. Men hettan i argumentationen kan kontrasteras mot hur det hade låtit om ni hade bott på Järvafältet, där det nu plötsligt, enligt er, ska byggas 12 000 lägenheter, eller på Årstafältet, där det ska byggas en golfbana på tre hektar med 30 meter höga staket. Då gäller inte de här principerna plötsligt.

Anförande nr 75

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (MP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Detta är ett mycket välkommet beslut. Det är oerhört viktigt att behålla så mycket det bara går av detta väldigt viktiga grönområde – som spridningsstråk men också, naturligtvis, som kärnområde. Detta är nämligen ett grönstråk som binder samman Nackareservatet med Vinterviken. Binder man inte samman grönområden blir det avsnörda parker som till slut förlorar sin biologiska mångfald.

Detta är ett otroligt bra beslut: att vi kan utöka med viktiga delar av Årtaskogen. Jag tycker att utspelet från S är lite gnälligt. Men det är bara ett särskilt uttalande, så vi är alla överens om att fatta det här beslutet. Det är som sagt kul att vi är ense.

Bifall kommunstyrelsens förslag!

§ 16 Stockholm Vatten AB:s projekt Mässtunneln

Anförande nr 76

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Mässtunneln kanske inte låter så spännande efter Årtaskogen. Ärendet kanske inte ser så mycket ut för världen, men det är viktigare än man kan tro. Troligen kommer flera generationer stockholmare att tacka fullmäktige för det här beslutet – eller kanske inte. Va-frågor uppmärksammas ju oftast när saker inte funkar, och tunnelprojektet är mycket till för att saker *ska* fungera och för att försäkra oss om att problem inte ska uppstå framåt.

Varför är då den här tunneln så viktig? Ni kanske minns översvämningarna i Gävle förra året eller maj- och juniregnen över Stockholm. Kanske får ni liksom jag fortfarande samtal från stockholmare som i maj och juni förra året fick sina källare översvämmade. Klimatförändringar rör oss här och nu, inte bara människor i varma länder långt bort. För att kunna möta klimatförändringar och häftiga regn i kombination med en växande stad behöver hela staden arbeta tillsammans.

Detta finns beskrivet i den antagna handlingsplanen för klimatanpassning. Staden behöver jobba efter denna plan och gör också det just nu. Detta innebär stora investeringar för att möta olika utmaningar. Det gäller både häftiga regn och kraftig torka.

Mässtunneln, som vi fattar beslut om nu, är en central och nödvändig del i det pussel som vi lägger för att kunna hantera klimatförändringar. Vi kommer att behöva många olika lösningar, men den planerade tunneln kommer att avlasta ett stort antal kända flaskhalsar i ledningssystemet i Söderort. Dessutom kommer den att åtgärda bräddpunkter, där orenat och smutsigt vatten riskerar att släppas ut i våra vattendrag vid häftiga regn.

Samtidigt möjliggör vi, genom att bygga tunneln, byggande av fler bostäder och exploatering av mark intill Älvsjömassan. Framåt öppnas det alltså en möjlighet att bygga 10 000 bostäder i det området, tack vare att vi kan se till att de fastigheterna inte kommer att översvämmas.

Det finns alltså väldigt många skäl att bygga denna tunnel och väldigt många skäl till att den behövs. Även om ni tycker att det är ett lite ospännande beslut kommer ni alltså att göra stor skillnad för stockholmarna framöver. Jag yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 77

P e t e r B a c k l u n d (L): Jag vill börja med att också yrka bifall till kommunstyrelsens förslag. Det här är otroligt viktigt, med ett viktigt framtidsperspektiv. Katarina Luhr var inne på detta med kommande generationer, och det är helt riktigt. Vi måste faktiskt tänka på det. Egentligen kunde man nästan förvänta sig att fler människor skulle stå i talarstolen och prata om hur viktigt detta är.

Jag bor inte superlångt därifrån. På Enskedefältet, till exempel, har man haft stora problem med översvämmade källare och så vidare. När man pratar med människor i de områdena, som ligger precis i närheten av detta, är de bekymrade. De har faktiskt

egentligen inte förstått att detta kommer att hjälpa mot en del av dessa problem. När man berättar om det är många naturligtvis oerhört tacksamma och glada.

Vi får verkligen hoppas att detta kommer på plats så fort som möjligt, för översvämmade källare vill vi inte ha. Skyfall och sådant kommer inte på något sätt att minska, så detta ska vara på plats så fort som möjligt.

Jag har redan sagt det men kan säga det ytterligare en gång: Bifall till kommunstyrelsens förslag!

§ 17 Markanvisning för energiproduktionsanläggning till Stockholm Exergi AB samt markanvisning för återvinningscentral till Stockholm Avfall AB inom fastigheten Hässelby Villastad 36:1 i Hässelby Villastad

Anförande nr 78

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Detta är minsann ett viktigt beslut: hur vi ska klara fjärrvärme och elförsörjning i Stockholm i framtiden. Vi ser alla det skenande behov vi har av elkraft.

Det gamla Hässelbyverket från 1959 har nått sin tekniska livslängd. När Stockholm Exergi gjorde sin förstudie inför en möjlig modernisering visade det sig att det var bättre att ersätta kraftvärmeverket med ett nytt i stället för att modernisera det befintliga. Lövsta är kanske inte den lättaste platsen – det ska det inte stickas under stol med. Men den kanske ändå är rätt så bra.

Platsen för det nya kraftvärmeverket är som vi alla vet den tidigare Lövstatippen, som har använts som soptipp sedan slutet av 1800-talet. Den sista delen av tippen övertäcktes faktiskt så sent som 2011. På grund av den historiska användningen av området som soptipp kommer det givetvis att behövas en omfattande sanering av området. Stora anpassningar av platsen måste göras.

Vi säger inte att det är enkelt att bygga och driva en energianläggning i Lövsta, framför allt eftersom det finns en så tät koppling till vår dricksvattentäkt. Vi ser dock även vissa fördelar med att mycket av bränslet kan tas till verket på ett miljövänligt sätt och att behovet av lastbilstransporter minskar. Miljötillståndsprocessen pågår fortsatt och kan komma att pågå under hela detta år. Vi ser fram emot vad den ska komma fram till.

I Lövsta kommer ett modernt kraftvärmeverk att kunna anläggas, som på sikt också kommer att kunna byggas ut för en större produktion. När det nya kraftvärmeverket är i full drift kommer man att kunna riva Hässelbyverket och ge utrymme för cirka 1 500 bostäder i ett mycket attraktivt läge med närhet till Mälaren.

Lövstaverket är en viktig del i strategin för att Stockholm ska bli fritt från fossila bränslen till 2040. Det nya verket är faktiskt en av nycklarna till att Stockholm Exergi har kunnat upphöra med sin koleldning i Värtan betydligt tidigare än beräknat. Det nya kraftvärmeverket kommer också att säkra tillgången på el och värme i Storstockholmsregionen under lång tid framöver. Placeringen i västra Stockholm bidrar också till stärkt produktionskapacitet och minskad sårbarhet i elnätet.

För er som redan känner mig som det ivriga stadsmiljöborgarrådet, som vurmar för allt som kan göra staden roligare och bättre, vill jag vara tydlig med att det är av största vikt att båt- och badplatserna ersätts på nya ställen. Detta behöver göras å det snaraste. Där kan jag till och med hålla med Vänsterpartiet, och det är minsann inte ofta!

Jag yrkar ändå bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 79

Borgarráðet L u h r (MP): Jag hakar på Jonas Naddebo. I dag står vi mitt i en global klimatkris, där vi globalt ökar klimatutsläppen i stället för att minska dem. IPCC-rapporterna vittnar om detta, liksom Klimatpolitiska rådet. Alla efterfrågar en kraftig accelerering av omställningen till ett fossilfritt samhälle. Inte minst nu, när Europa tar krafttag för att försöka minska sitt beroende av olja och gas från Ryssland, blir det tydligt hur viktigt ett väl utbyggt fossilfritt energisystem är.

I Stockholm har vi kommit en bra bit på vägen mot vårt mål att vara en fossilfri stad 2040. Utsläppen av koldioxid har minskat med ungefär 70 procent per person sedan 1990. Det är långt mer än vad de flesta länder och städer har lyckats åstadkomma under samma tidsperiod. En betydande del av denna minskning beror på att vi har haft ett effektivt och med tiden alltmer klimatvänligt fjärrvärmesystem på plats, som i dagsläget försörjer cirka 80 procent av alla stockholmare med värme.

Men Stockholm växer, och stadens fjärrvärmeinfrastruktur behöver uppdateras. Hässelbyverket börjar nå sin tekniska livslängd, och det är dags att investera för att även kommande stockholmare ska kunna få klimatsmart värme och el. Givet de nuvarande utmaningar som vi ser i vår omvärld är detta viktigare än någonsin, och byggandet av Löfstaverket är sedan lång tid tillbaka planerat för att säkerställa detta.

Med detta sagt vill jag också lyfta några aspekter som kommer att vara viktiga framåt. Löfstaverket är planerat på en plats som tidigare använts för avfallshantering och destruktion av farligt avfall. Stora delar av marken behöver saneras framåt för att inte riskera att dessa gifter läcker ut i vår dricksvattentäkt Mälaren. Det är alltså otroligt viktigt att se till att saneringen kan ske utan risk för läckage till Mälaren. Eftersom Mälaren är vår viktigaste sötvattentäkt är dess vattenkvalitet grundläggande för att Stockholm och många andra Mälarnära städer ska kunna växa och utvecklas. Saneringsarbetet regleras i miljötillståndet, och vi kan absolut inte riskera att något gift läcker ut i vår dricksvattentäkt.

Vi behöver också framåt se till att bränsleanvändningen blir så klimatsmart som möjligt. Vi följer arbetet med avskiljning och lagring av koldioxid vid Värtaverket för att ha möjlighet att använda liknande teknik här och även vid våra andra kraftvärmeverk.

Tack vare de stora infrastrukturinvesteringar som gjorts inom vatten, avlopp och fjärrvärme det senaste seklet har Stockholm blivit en internationell förebild inom miljö- och klimatarbetet. Att bidra till Parisavtalets 1,5-gradersmål och samtidigt ta ansvar för att Stockholm ska försörjas med klimatsmart och fossilfri el och värme är vår uppgift i dag. Därför yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 80

Borgarráðet L i n d b l o m (V): Jag skulle vilja yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Den betyder att vi säger ja till det här projektet med ett antal viktiga förbehåll.

För det första får det inte bli några nettoutsläpp av fossila gaser. Om exempelvis plast bränns måste koldioxiden tas om hand. Det har nämnts tidigare, till exempel CCS. Detta är oerhört viktigt för att vi fortsatt ska stödja det här projektet.

Vi måste också vara öppna för andra användningsområden. Det handlar till exempel om biokol eller rent av vätgasproduktion. Detta är en av de få tomter i vårt närområde där man kan ha denna typ av storskalig industri. Vi tror därför att det är viktigt att titta på andra användningsområden, om kraftvärmeverket av någon anledning inte skulle bli av.

Sedan har vi detta med bad- och båtplatserna. Jag tror att ett konkret löfte från staden om att till exempel ersätta bad- och båtplatserna absolut senast inom två år från det att de rivs skulle vara väldigt bra.

Det finns en stor oro, inte minst vad gäller dricksvattenfrågorna, som Katarina nämnde i sitt anförande. Den oron är det viktigt att vi tar på allvar.

Anförande nr 81

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag fick för något år sedan eller så en fråga om vilken som egentligen är den viktigaste investeringen för oss i Stockholm, när vi håller på med så många miljarder. Jag tänkte till och sa sedan kraftvärmeverket Lövestaverket. Det handlar dels om elförsörjningen, dels om fjärrvärmen.

Vi har en jättefin utbyggnad av fjärrvärmen, men eftersom vi hela tiden expanderar och bygger nytt – det handlar om tusentals bostäder i det nordvästra området av Stockholms stad – måste vi faktiskt också ägna oss åt lokal elproduktion. Det låter konstigt, men så är det. De ledningar som går in till Stockholm är också sådär när det gäller att kunna förse Stockholm med tillräckligt mycket el, även om att jag vet att det tack vare olika lastförskjutningar och en mycket långt gången styrning av elkraften inte är så stor kris som många säger.

Detta är alltså en investering i både lokal elkraft och fjärrvärme. Det som är så himla käckt med det här är att vi ju ska arbeta fossilfritt. Vi ska inte bränna några fossila bränslen. Om vi ska elda sopor, vilket det blir, och de har plastpåsar runt sig vore det himla bra om vi också kunde ha en anläggning som dem i Brista och Högdalen, där vi kan sortera plast respektive ta till vara den koldioxid som släpps ut. Men vi bör tänka på att vi måste genomföra detta och inte hitta hinder på vägen så att vi inte kan genomföra det på grund av att det finns en massa annat som vi också skulle vilja göra. Då är det bättre att vi börjar med kraftvärmeverket och sedan bygger till ytterligare anläggningar.

När det gäller båt och bad ska vi självklart tänka på detta; det finns med i ärendet.

Jag har liksom säkert många andra svarat på huruvida detta är det bästa stället. Jag skulle säga att det är det minst dåliga och det mest nödvändiga stället. Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 82

M a r i a J a n s s o n (FI): Fru ordförande! Det är bra att öka den regionala energiproduktionen – det verkar vi alla vara överens om. Men det är också viktigt att man gör detta på ett miljöansvarigt sätt, som också tar ansvar för bad- och båtplatser. Jag trodde att vi alla var överens om det, men när jag nu hörde föregående talare är jag inte längre lika säker på det. Därför är det kanske ännu viktigare för oss från Feministiskt initiativ att ställa oss bakom Vänsterpartiets reservation.

Vi tycker att det är självklart att man ska försäkra sig om att det som är intentionen med detta bygge verkligen blir av – att det inte blir mer fossila utsläpp och att det ska gå att ställa om verksamheten om det krävs. Man ska också ha en garanti för att bad- och båtplatserna faktiskt ersätts inom två år och för att man kommunicerar med lokalbefolkningen på ett bra sätt.

Vi tror att det är väldigt viktigt att man har den här typen av skrivningar i ett sådant här förslag därför att det visar att vi tar ansvar för det vi bygger, även när vi bygger bra saker. Därför yrkar vi alltså bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 83

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag måste väl då vara ännu tydligare och säga: Visst, bad- och båtplatserna är jätteviktiga. När det gäller det andra är det viktiga anläggningar, men det är viktigt att vi får till det här kraftvärmeverket. Ska vi samtidigt bygga bio-CCS och/eller plastavskiljningsanläggning blir vi inte klara med detta förrän långt fram i tiden. Därför får vi i så fall ta detta etappvis – först kraftvärmeverket. Frågan om bad- och båtplatserna finns inskriven i ärendet.

Anförande nr 84

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag tyckte att du uttryckte det lite grann som att vi måste bygga detta oavsett konsekvenserna. Grejen är att man måste göra det på ett så ansvarsfullt sätt som möjligt. Att ge en tidsram när det gäller bad- och båtplatserna tycker jag faktiskt är ett rimligt krav. Jag tror att detta också skulle underlätta den lokala dialogen.

Anförande nr 85

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Ordförande! Vi i Vänsterpartiet ställer oss positiva till skapandet av en sådan här energianläggning, men vi vill yrka på vår reservation i kommunstyrelsen.

Inga fossila nettoutsläpp ska få komma från det här kraftvärmeverket. Tillsammans med verksamhetsutövarna måste staden säkerställa att vi inte låser in oss i en teknisk lösning som skapar efterfrågan på avfall från Europa och fördröjer vår övergång till ett cirkulärt samhälle. Ska fossil plast ändå brännas måste CCS-teknik tillämpas, eller också ska det på annat sätt kompenseras av en framtida biokolsanläggning med sikte på det cirkulära samhället.

Detta beslut är omfattande. Många bitar måste fungera och vara på plats, inte minst medborgardialogen som gäller den rekreationsyta som en gammal tipp i dag faktiskt

utgör för de människor som bor där. Vänsterpartiet vill att bad- och båtplatser ska ersättas inom två år sedan de rivits. Rekreatiomsområdet betyder mycket för människor. En ökad medborgardialog i flera kanaler – så mycket som möjligt som vi kan säkerställa – om varför vi gör detta, vad det kommer att betyda och varför det är viktigt att det ligger på just denna plats kan inte nog betonas.

Därför yrkar jag på bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 86

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag är inte helt säker på att det är jättemånga stockholmare som till vardags funderar över hur deras flerbostadshus är uppvärmda. Det förekommer väl mer om man bor i ett eget hus. Men jag tror att vi den här vintern, när energipriserna rusade, var många som sände en tacksam tanke till dem före oss som sett till att vi har fjärrvärme i våra fastigheter. Fjärrvärmens är ju ett effektivt sätt att värma våra fastigheter och ett robust sätt att säkerställa att vi har el även om det blir oroligt runt omkring vår stad. Det är också ett av de effektivaste sätt på vilka vi har sänkt våra klimatutsläpp och förhoppningsvis kommer att bli klimatpositiva inom inte alls många år.

Det finns många viktiga intressen att ta hänsyn till vid bygget av det nya kraftvärmeverket. Att säkra bad- och båtplatser är självklart ett av dem. Jag tror att det, givet hur giftigt detta område faktiskt är, också finns ett egenvärde i att flytta badplatsen.

Dricksvattenfrågan är en grundförutsättning. Jag tror, utan att skriva någon annan på näsan, att det är den fråga som skulle kunna få de flesta i den här salen att eventuellt ändra sig. Mälaren som dricksvattentäkt ska självklart säkras.

Givet att vi och bygget klarar detta kommer det nya kraftvärmeverket att säkerställa att vår stad kan fortsätta växa, att vi fortsatt kan ha bra inomhustemperaturer i våra fastigheter, att vi klarar energiförsörjningen lite bättre om det fortsätter att vara mycket otryggt i vår omvärld och att Stockholms stad kan nå våra högt ställda och krävande klimatmål.

Jag hoppas såklart, som jag har sagt så många gånger här i talarstolen, att vi ser till att även våra krav i byggprocesser neutraliserar vilken form av uppvärmning man väljer till våra fastigheter. Men nu kanske energipriserna löser detta åt oss.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 87

Borgarrådet L u h r (MP): Det har varit runt lite olika påståenden. Till exempel pratade vi om sopphävar. Den här anläggningen planeras för olika typer av bränslen, och då pratar man bland annat om avfall. Men det handlar alltså inte sådana här vanliga sopphävar som man kör från hushållen, utan det är sorterat avfall, till exempel bräddor och annat som kommer, och då kan man ställa krav på att man inte ska få in plast. Det kan vara bra att tänka på att Stockholm Exergi har skrivit under samma krav som vi, nämligen att Stockholm ska vara fossilbränslefritt år 2040. Här har det diskuterats att vi ska ha nettonollutsläpp. Men tanken är ju inte att vi ska kompensera utan att vi inte

ens ska använda fossila bränslen år 2040, och det är någonting som Stockholm Exergi står bakom.

Vi har pratat om medborgardialoger, om båtklubbar och om badplatser. Det här är superviktigt. Vi har tittat inom staden på var den nya badplatsen skulle kunna ligga, och då finns det ett förslag på att flytta den norrut till ett ganska trevligt ställe som också kommer längre ifrån den här förgiftade soptippen. Det är ett område som är helt fantastiskt även ur kulturmiljösynpunkt, och det har också länge planerats ett naturreservat i Kyrkhamn. Därför är det viktigt nu när vi börjar att planera för hur den här anläggningen ser ut att vi också planerar för området så att det fortsatt ska kunna vara ett jättefint rekreationsområde där folk kan bada och ströva. Även den biologiska mångfaldens spridningsvägar kan fortsätta att finnas där. Hembygdsföreningen därute lyfter också att det finns intressanta kulturbyggnader.

Det finns alltså massor av spännande saker i Kyrkhamn som vi behöver planera för framåt, tillsammans med den här kraftvärmeanläggningen som man har planerat för i många, många år framåt. Ta med er att det är ett fantastiskt område! Har man inte varit där ska man åka dit och kika, för det kan bli ett ställe som alla stockholmare vill åka till i framtiden.

§ 18 Bygg ett kallbadhus vid Riddarholmskajen

Anförande nr 88

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag vill med bilden illustrera några av ärendena som vi har framför oss för att visa ungefär vad det handlar om.

Om man nu tycker att vår fina vattenspegel ska innehålla någonting tycker jag möjligen att det skulle vara simmande människor, seglare, paddlare och båtar. Jag tycker inte att minst 5 000 kvadratmeter kallbadhus ska ligga här rakt utanför stadshuset. Det finns andra bilder på det gamla kallbadhuset som har funnits både vid Helgeandsholmen och på andra platser. De är dock upphovsrättsskyddade. Detta är Stockholm Skylines egen skiss på hur ett sådant här förslag skulle kunna se ut.

För oss liberaler är det oerhört viktigt att vi skyddar våra vattenspeglar. Det är viktigt att vattnet, som är en av Stockholms bärande delar, också får fortsätta att vara vatten och inte täckas av vägar eller, i vårt tycke, märkliga förslag i form av kallbadhus.

Det har funnits många andra kallbadhus förslag under åren med hotell och konferensanläggningar och långa gångbryggor rakt ut i Riddarfjärden. Det kallades bland annat för Badringen, och det var ett kapitel som vi alla trodde var avslutat vid det här laget. Men det är det inte.

Vi ska vara rädda om vattenspeglarna snarare än att bygga på dem. Om man ska göra någonting ska det vara nyttiga saker, till exempel när cykelbanan måste breddas nere vid Riddarhusviken för att det är helt nödvändigt av trafiksäkerhetsskäl.

I övrigt har vi ett mycket bra förslag till kallbadhus på en väldigt undanskymd och ganska trist och otrygg plats invid Gamla stans t-banestation. Det är ett förslag som majoriteten av fullmäktige har tyckt varit alldeles utmärkt, och det ska vi jobba vidare med. Förslag av det här slaget hör däremot hemma i historien, och där kan de stanna.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 89

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Motionären befinner sig inte i salen, men jag kan ändå ta tillfället i akt och berätta för kommunfullmäktige att vi har väldigt mycket på gång när det gäller de frågor som motionen handlar om.

Vi har gett ett tillfälligt bygglov till en privat aktör att uppföra ett hamnbad, inte vid Riddarholmen men vid Munkbrohamnen. Vi har också gett uppdrag i budget till stadens nämnder att jobba mer med att tillgängliggöra våra kajer, och där finns det till exempel en dialog med en mindre aktör för att se över möjligheten att anlägga ett enklare kallbadhus och inte bara det här lite större hamnbadet som är på gång vid Munkbrokajen.

Det som gör att vi inte kommer framåt med de här planerna är faktiskt staten som genom Statens fastighetsverk har överklagat och i detta nu stoppar de här planerna för att man är rädd för störande ljud. Jag vill bara anföra i den här debatten att dessa

störande ljud är någonting som jag verkligen ser fram emot att vi ska få mer av på den här platsen. Barn som skrattar, barn som badar mitt i staden, det är min vision för Stockholm!

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 19 Bebygg och utveckla Katarinavägens södra sida

Anförande nr 90

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi har ytterligare en motion här, men motionären Peter Wallmark är inte i salen. Jag talade lite grann med honom före mötet, och han visste inte om han skulle delta i debatten. Det här är en motion från Sverigedemokraterna, och om Sverigedemokraterna står för den eller ej vet jag inte, för sex av åtta är numera borta eller uteslutna ur deras grupp. Kanske Westmont och Vinge kan svara på det.

Det här är i alla fall ett förslag som skulle innebära att 15 000 kvadratmeter av våra innerstadsparker, som är ganska få, skulle exploateras med bostäder med mera.

En av mina nuvarande favoriter bland kulturhus i Stockholm heter Dohlströmska arbetsinrättningen. Det ligger precis ovanför Katarinavägens södra del och skulle skymmas av en bebyggelse som jag har sett ritad i alla möjliga glada färger. Det är alltså någonting som är helt apart för att vara Stockholmsbebyggelse.

Det är lätt att säga att vi inte ska bygga i någon av Stockholms parker. När man sedan kommer med diverse förslag om att exempelvis bygga bort ett och ett halvt hektar precis på Södermalm i blickfånget för hela staden, och det kommer fler ärenden senare, så undrar jag lite grann. Att moralisera över andra som bygger ett hus med 20 små hyresrätter för studenter på den grusade hundrastgården vid det som kallas för Malongen är en sak, och att sedan föreslå att hektar efter hektar av värdefull grönmark i Stockholm eller dess närhet ska byggas bort är dubbelmoral. Men dubbelmoral är som bekant inte dubbelt så bra.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 20 Handlingsplan för att bekämpa trångboddheten

Anförande nr 91

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Som vi alla vet satte coronapandemin fingret på stora revor i vårt gemensamma välfärdsbygge och på strukturella orättvisor. Vi såg alla konsekvensen av en underfinansierad, sönderprivatiserad och uppsplittrad vård och omsorg som inte klarade av att stå pall trycket från det här viruset under pandemin. Men vi såg också strukturella orättvisor där vissa människor kunde jobba hemifrån eller dra till sommarstugan och isolera sig för att undvika smitta, medan andra var tvungna att sätta sig på tunnelbanan varje morgon och utsätta sig för viruset på sitt jobb som lokalvårdare, barnskötare, vårdbiträde, läkare och så vidare. De kunde inte isolera sig, och de hade heller inte tillräckligt med utrymme i hemmet att dra sig undan om de själva var smittade och inte ville smitta andra familjemedlemmar.

Det är dock viktigt att komma ihåg att just frågan om trångboddhet, som hamnade på tapeten under pandemin, är ett problem även i normalläget när det inte råder en pandemi. Det tycker jag att flera remissinstanser vittnar om i svaren på motionen, där vi ser just sociala slitningar kopplat till trångboddheten. Det kan bli slitningar inom familjen eftersom det är svårt för barn att klara av läxläsningen på ett tillfredsställande sätt. I stället lämnar de hemmet och befinner sig ute i offentlig miljö för att de inte vill ta med kompisar hem.

Det här är någonting som vi inte bara kan konstatera i olika riktlinjer för bostadsförsörjning, vilka faktiskt inte är bindande för våra bolag och nämnder, utan vi behöver ta konkreta steg framåt för att åtgärda. Det handlar om byggandet av nya hyresrätter med överkomliga hyror, och det är det sista som är det knepiga, för nya hyresrätter, speciellt fyror och femmor, kommer att vara väldigt dyra hur vi än gör. Därför är det oerhört viktigt att vi också tittar på andra saker, det vill säga till exempel skyddar stora äldre hyresrätter från ombildning. Flera hundra av de lägenheter som har ombildats under den här mandatperioden är fyror och större, och det tycker jag är väldigt olyckligt.

Den här motionen syftar just till konkreta mål och åtaganden för våra bolag och nämnder. Det finns lite diffusa utredningsuppdrag och hänvisningar till riktlinjer för bostadsförsörjning, men det är inte detsamma som en handlingsplan. Vi behöver tillskapa nya bostäder som är större, och vi behöver se till att skydda gamla bostäder men vi behöver också titta förbehållslöst på andra möjliga åtgärder för att till exempel öka rörligheten i beståndet.

Bifall den här motionen från Vänsterpartiet!

Anförande nr 92

M a r t i n H a n s s o n (MP): Det är många bra, konkreta förslag i den här motionen. Jag tycker dock att planen för bostadsförsörjning är det som efterfrågas på en strukturell, övergripande nivå, så vad vi borde diskutera här är väl mer vilka av de konkreta förslagen man ska titta på här och nu. Planen finns ju där, så det handlar om att implementera och arbeta med den.

Det som är det mest relevanta och som vi verkligen borde skruva upp i staden är det här med större lägenheter. Där finns det en brist, och där upplever jag också att det har varit väldigt svårt under en längre tid att få fram de här fyrorna och femmorna. Detta är någonting som jag verkligen tror att vi måste ta tag i till nästa mandatperiod så att det inte bara blir ett och två hela tiden. Dessa behövs också, men just nu är det kanske mer fyror och femmor.

Anförande nr 93

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag förstår invändningen vad gäller riktlinjerna för bostadsförsörjning, men jag vill bara understryka, och vad gäller det har Boverket ganska pedagogiska tillämpningsanvisningar hur man ska jobba som kommun, att de riktlinjerna bara är en övergripande beskrivning av hur behoven ser ut och hur kommunen kommer att arbeta – inte konkreta uppdrag till våra bostadsbolag eller nämnder. Vi är skyldiga att göra det här enligt lag, men vi är inte skyldiga på något sätt att faktiskt se till att det blir verkstad av det, och det är det jag menar: Det är dags att ta steg framåt på en stadsövergripande nivå och göra just bindande uppdrag, aktiviteter och så vidare.

Där behöver man titta på vilka olika verktyg vi ska ha, för precis som Martin Hansson säger har marknaden haft svårt att lösa det här problemet, inte minst för att marknaden själv faktiskt har drivit mot mindre lägenheter för att man kan få högre avkastning per kvadratmeter yta. Även investeringsstödet har viktat mot små lägenheter. Jag tror att man behöver kolla på flera olika faktorer, både nyproduktion och att bevara det äldre beståndet och öka rörligheten.

Anförande nr 94

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande, ledamöter och eventuella åhörare! Det är en angelägen fråga som motionären lyfter. Trångboddheten är en realitet för många. Särskilt besvärande är det för familjer med många barn, eftersom det är de som kan ha svårt att hitta en plats för att läsa läxor eller helt enkelt ha ett privatliv, någonting som vi alla har behov av och rätt till.

En av anledningarna till att trångboddheten är så pass hög är att det finns många stora familjer i områden med lägre inkomst, det vill säga det är svårt att byta till en större bostad, för pengarna räcker helt enkelt inte till. Men det handlar också om att Stockholm är en väldigt populär stad att bo i. Man flyttar gärna hit men inte härifrån. Vi är många som har gjort det, och vi förstår dem; det gör vi alla som sitter här.

Flera som har varit uppe i talarstolen har varit inne på det redan, men efter att motionen skrevs har det antagits riktlinjer för bostadsförsörjningen fram till 2024. Där finns ett helt eget kapitel som behandlar just trångboddhet, och det är en viktig signal. Det viktigaste verktyget är dock givetvis att fortsätta att bygga bostäder samt att driva en politik så att fler kommer i arbete och på så sätt får mer frihet och möjlighet att byta till just en större bostad.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 95

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag tycker att det här är en viktig och bra motion. Vi kan väl alla konstatera att det på väldigt lång tid inte har gjorts tillräckligt för att motverka trångboddheten i Stockholm. Den ökar i stället för att minska, och det är som sagts tidigare här i talarstolen inte ett problem som kom med pandemin. Även om pandemin satte fingret på ganska akuta problem är trångboddheten någonting som vi har haft tidigare och som har genererat svårigheter för barnfamiljer både i form av att inte kunna ha ett privatliv men också kring barn som kanske är utanför hemmet mycket mer än vad de kunde ha varit om de haft en yta att vara på och läsa läxor, träffa kompisar eller umgås med familjen.

Det här är ett problem vi har, och det krävs enormt många saker för att åtgärda det här – dels såklart att det finns lägenheter, dels att det finns lägenheter där det inte är skenande hyror, något som vi kan se i nyproduktion. Det handlar också om att stadens egna bostadsresurser skulle kunna ha lite större lägenheter. Ska man remittera en barnfamilj med sju eller åtta barn till en SHIS-lägenhet är det inte säkert att man hittar någon som passar, helt enkelt, och när man gör det kan det bli störningar därför att man till exempel inte har tillräckligt stora lägenheter. Inte ens våra egna sociala resurser för dem som är mest utsatta klarar liksom att motverka trångboddheten. Samma sak gäller om man drar världens vinstkort och får förtur i bostadskön: Det är svårt för dem att leta fram en sådan bostad, även om man har konstaterat att den behövs.

Det här är alltså ett övergripande problem. Jag tycker att en tydligare handlingsplan är på sin plats, och därför vill jag också yrka bifall till vår gemensamma reservation med Vänsterpartiet. Bifall till motionen.

Anförande nr 96

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Det är väldigt enkelt att hålla med motionären om att det här är ett väldigt angeläget ämne. Det är uppenbart att trångboddhet är ett problem i Stockholms stad. För att börja någonstans, precis som har nämnts, nämner remissinstanserna att de nya riktlinjerna för bostadsförsörjningen 2021–2024 motsvarar en sådan handlingsplan som motionären efterfrågar.

Den grönbå majoriteten jobbar stenhårt med att attackera den här frågan. Exempelvis har vi sett till att exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden nu ska utreda och analysera behov av och efterfrågan på bostäder i Stockholms stad fram till 2040 utifrån bland annat hushållsstorlekar, inkomster samt nuvarande och planerat bostadsbestånd. Detta sträcker sig fram till slutet av juni, och när det redovisas kommer det att ge oss en ovärderlig kunskap som tidigare saknats om framtida projektioner kring exempelvis trångboddhet och på så sätt ge oss en möjlighet att ändra utvecklingen framåt. Det tror jag kan bli riktigt bra.

Samtidigt jobbar också bostadsbolagen konkret med att identifiera behovet av större lägenheter. De ser vilka lägenheter som finns i ett område i dag. Det kan exempelvis röra sig om en stor övervikt av ettor eller tvåor. Man ser även om det finns en efterfrågan på enskilda boenden via Bostadsförmedlingen, där det även görs enkäter och undersökningar, vilket ger ett bra underlag för detta. Därefter tar man med det som en variabel när man går vidare med konkreta bostadsprojekt.

Ett resultat av just detta arbete var ett spadtag jag tog i förra veckan i Älvsjö kopplat till Familjebostäder, där man hade identifierat ett underskott av större lägenheter. Då planerades det för fler treor och fyror för att möta just det behovet.

Det görs alltså grejor. Det är inte tillräckligt, men låt oss ha mer underlag för att ta den här diskussionen vidare. Låt oss också vara tydliga med att det är ett svårt och komplext arbete och att konsekvenser kan vara kopplat till trångboddhet. Clara Lindblom nämnde pandemin och vilka konsekvenser den fick för människor. Jag blev själv väldigt berörd av Diamant Salihus bok där han berättar om en pojke som sov vid brevkastet och senare sökte sig till kriminella gäng och angav just trångboddhet som en katalysator för de svårigheter som den pojken upplevde.

Det är problem med detta i Stockholms stad – låt oss vara ärliga med detta. Även stadsdelarna jobbar givetvis med att fånga upp den problematiken, då många inte söker den hjälp som de kan få som trångbodda.

Tack för en motion i ett angeläget ämne! Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 97

E w a L a r s s o n (MP): Vad vi funderar på ute i Skarpnäck när vi pratar med våra egna bostadsbolag är hur de kan underlätta för de äldre i området som inte vill flytta men som gärna vill bo kvar i en mindre lägenhet, kanske lite längre ned. På så sätt kan man frigöra större lägenheter kanske tre trappor upp i huset.

Vad tror du om att våra egna bolag och styrelser kan göra det här utan speciella uppdrag? Måste de ha pekpinnen på sig hela tiden?

Anförande nr 98

Borgarrådet W e d i n (M): Tack för frågan! Jag kan nämna att det här kom upp i ett av våra bostadsbolag senast vi hade styrelsemöte. Faktum är att det var motionären själv som tog upp frågan, och vi hade en väldigt bra diskussion om det.

Jag har själv tagit upp det och kollat närmare på vad man kan göra inom Bostadsförmedlingen. Det är ganska knepigt, för det handlar ju om en särskild förtur kopplad till äldre, och då är frågan om det skulle gälla den egna fastigheten, närområdet eller liknande. Det är väldigt komplext och komplicerat och handlar mycket om vad fastighetsägaren själv har för möjligheter. Inom Bostadsförmedlingen är det ju inte bara stadens bostadsbolag som jobbar med detta.

Mitt medskick är att vi kollar från bostadsbolagens håll vad man kan göra kopplat till det här. I nyproduktion har vi givetvis mycket större möjligheter. Men den fråga som Ewa Larsson tar upp är verkligen någonting som vi har diskuterat.

Anförande nr 99

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag tror att det var Anne-Lie Elfvén från Liberalerna som satte ord på vad riktlinjerna för bostadsförsörjning är för något: Det är en signal. Det är inte bindande. Det är inte konkreta uppdrag vare sig till bostadsbolag eller

nämnder. Det är en signal, någonting som vi är skyldiga att göra enligt lag men som egentligen inte förpliktar.

Jag vänder mig också mot beskrivningen att det här är någonting som framför allt beror på låga inkomster i ytterstaden och därmed bara skulle vara en ytterstadsfråga. Frågan samvarierar givetvis med klasskillnader och de stora klyftorna vi har i Stockholm, men vi har också nettoutflyttning från Stockholms stad. Vi ser att framför allt barnfamiljer flyttar från Stockholm för att till exempel kunna få en större lägenhet eller ett radhus eller ett hus i en kranskommun.

Det som händer är att de barnfamiljer som alltså inte kan köpa, även om de skulle flytta till de yttersta kranskommunerna, är de som får tränga ihop sig. Återigen har vi en strukturell brist på större lägenheter, och där kommer klassaspekten in. Kan man köpa ett radhus i Länna eller vad det nu heter, eller måste man tränga ihop sig?

Jag tycker också att det är lite roligt när Dennis Wedin säger att de jobbar stenhårt med frågan och bland annat ska utreda det framtida behovet. Det är liksom den klassiska grejen som politiker drar till med när de egentligen inte riktigt jobbar stenhårt – eller kanske inte riktigt har fått partikamraterna att ha lika hårda skrivningar till exempel i exploateringsnämndens budget som man kanske själv hade önskat.

Det som vi pratar om nu, till exempel vilket behov som finns eller som vi ser framöver, det vet vi redan. Vi vet redan att det finns väldigt stora brister. Vi har en väldigt god bild av hur både behov av och tillgång på lägenheter ser ut vad gäller storlek. Våra bostadsbolag har även jobbat i flera år med sådant som bland annat Ewa tar upp kring flytt inom huset och som Dennis pratade om när det gäller lägenhetsstorlek vid nyproduktion. Det är också därför till exempel Svenska Bostäder byggde fyror och femmor i Ledinge i Tensta.

Det är alltså inget nytt för den här majoriteten. Det jag är ute efter här är helt enkelt en konkret handlingsplan, konkreta mål, konkreta uppdrag och konkreta skrivningar. Man kan inte bara luta sig mot riktlinjerna för bostadsförsörjning, för de kommer inte att lösa problemet.

§ 21 Stockholmarnas deltagande i klimatomställningen

Anförande nr 100

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Ordförande! Min motion handlar om att ytterligare involvera stockholmarna och civilsamhället i klimatomställningen. Det är inte en motion som jag har skrivit för att jag själv inte känner att jag får vara tillräckligt med i klimatomställningen, utan det är för att jag har blivit väldigt uppvaktad av både lokala klimatinitiativ och andra som är djupt engagerade. De känner att de kämpar varje dag men att de har svårt att göra det här tillsammans med staden och kommunen inte alltid svarar upp mot intresset för att göra det gemensamt. Det är också någonting som Agenda 2030-rådet självt har pekat på, och jag är glad att majoriteten har svarat genom att ge rådet möjligheten att komma med förslag på hur det här arbetet kan stärkas. Jag tror också att många i folkbildningens olika organisationer i Stockholm också är väldigt aktiva och vill vara med och vara en del av omställningen. Här finns också en stor möjlighet för staden att vara mycket mer proaktiv och svara upp tydligare och snabbare.

Jag tackar *ganska* mycket för svaret på min motion. Jag är glad över att vi är överens om att vi behöver utveckla det här arbetet. Jag tycker att vi ska skynda på takten i att skala upp de initiativ som finns, och jag ser fram emot när rådets åiterrapportering om hur vi ytterligare ska öka stockholmarnas delaktighet i vårt arbete kommer.

Med detta vill jag yrka bifall till min motion.

Anförande nr 101

Borgarrådet L u h r (MP): Tack, Emilia, för en bra motion! Det här är en jätteviktig fråga, och både i det senaste miljöprogrammet och den senaste klimathandlingsplanen har vi med hur viktigt det är att man får med sig stockholmarna. Vi kan inte nå stadens klimatmål om inte både medborgare, företag och näringsliv är med på tåget.

Det här är inte alltid så enkelt. När jag är ute och pratar med stockholmarna tänker jag att en av utmaningarna för den enskilda stockholmaren att hänga på är att väldigt många redan gör väldigt mycket för klimatet. Man cyklar, källsorterar, äter mindre kött och flyger mindre. Man har liksom massor med saker på sin agenda och tycker att ska staden nu också komma med pekpinnar om vad jag måste göra ytterligare, handla second hand och så vidare och så vidare. Det är en utmaning för oss att uppmuntra, underlätta och skapa strukturer som gör att man på ett enkelt sätt kan hänga på.

Vi har en massa projekt inom staden, något som jag också har lyft i svaret på motionen. Vi har Klimatsmarta stockholmarna som ska jobba med information till stockholmarna. Vi har klimatvandringar som man går med lärare som sedan kan ta med sina elever ut för att förklara för barn och unga vad som händer. Vi har Minimeringsmästarna, nu med stockholmarna och familjer som är utvalda för att se hur mycket de kan minska sina avfallsmängder och sedan försöka att kommunicera vad de gör till sina vänner, bekanta och andra. Vi har Klimatvågen som är ute på gator och torg. Vi har möten med bostadsrättsföreningar om laddstolpar och solceller. Vi har Pingvinprisutdelningar, där man hyllar goda klimatinitiativ inom staden. Vi har Klimatpakten, vi har

Cykelvänligast och vi har Miljöbarometern, som är ett bra verktyg för den som är intresserad av att gå in och lära sig mer om stadens arbete.

Det finns alltså väldigt många initiativ. Det finns mycket att göra. Agenda 2030-rådet som Emilia Bjuggren lyfter är ett bra initiativ där man blandar både politiker och olika experter som får sitta och granska stadens arbete och också komma med förslag på hur man gör det bättre. På deras initiativ gjorde de också en utredning under förra året om hur man involverar civilsamhället på ett bättre sätt i den stora omställningen som behövs. Även stadsdelarna har ett bra arbete med sina miljö- och klimatsamordnare, där de också utbildar och kommer med råd och tips. Jag har själv fått vara ute i Skarpnäck till exempel och hälsa på ibland.

Vi gör alltså väldigt mycket, och därför anser jag att motionen är besvarad. Jag skulle också vilja vända det till att vi även kanske ska diskutera hur stockholmarna får politikerna med på klimatomställningen. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 102

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag tycker att det som är talande i svaret på motionen är att man gärna berättar om vad man gör, men man vill inte gärna sätta in saker och ting i styrdokumentet. Jag tror inte att det beror på att det skulle uppfattas som flerpennar utan snarare att man inte vill binda upp sig till att göra de här sakerna.

Jag tänker att det för många är svårt att riktigt förstå sin egen del i klimatomställningen. Vissa saker är ganska enkla, som att sluta att använda fossilbränslefordon, medan andra saker är lite mindre greppbara. Det är också lätt för människor att drabbas lite av den här ångesten: Vad kan lilla jag göra åt ett globalt klimatnödläge?

Stockholms stad har kommit en bit på väg. Då handlar det också om att tala om för alla oss invånare vad det är man har gjort och hur vi själva kan bidra till att minska klimatpåverkan och kanske redan gör det. Man gör ju ofta saker som man inte riktigt vet om, och det kan vara väldigt viktigt att vi är medvetna om att det man gör faktiskt också är klimatsmart.

När man känner hopplöshet kan det vara ganska bra att få veta vad man kan göra och vad vi stockholmare tillsammans redan har gjort. Då kanske man kan komma över problemet med de jättestora globala nyttigheterna som alla bidrar till, men där det är så väldigt svårt att se vad ens egen del kan göra. Om man kan få människor att förstå att små saker kan göra skillnad om alla gör dem, då blir det också lättare att göra saker.

Jag tror att det här handlar mer om att stärka människors insikt om att man kan bidra och att minska människors ångest när de ser att det går att göra någonting.

Därför yrkar Feministiskt initiativ bifall till motionen och den gemensamma S-, V- och FI-reservationen.

Anförande nr 103

Borgarrådet L u h r (MP): Jag tänker på det som du säger att det är lätt att prata men svårt att föra in saker i styrdokument. Vad jag hör från det som du lyfter fram är väldigt

mycket kommunikation till stockholmarna, att man ska berätta om hur klimatutsläppen minskar och vad man kan göra för att minska sin klimatpåverkan. Just att vi ska kommunicera bättre är faktiskt stora tyngdpunkter både i miljöprogrammet och klimathandlingsplanen. Det ligger uppdrag både på miljöförvaltningen och på Stockholm Vatten och Avfall att man ska kommunicera med medborgarna.

Det som Emilia Bjuggren lyfter handlar mycket om att faktiskt samverka och inte bara informera och också göra saker tillsammans. Där ser jag att vi kommer att behöva jobba vidare. Vi har tagit steg framåt. Sedan är det så att om man bara pratar kommunikation är det lättast att nå dem som redan är intresserade och svårare att nå dem som inte är intresserade. Det är också någonting som vi jobbar med hela tiden. Jag håller med om att det är en viktig fråga.

Anförande nr 104

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag tycker att det ska vara både kommunikation och samverkan. Motionen handlar om att man ska utveckla de här bitarna i programmet, och det står inte exakt och konkret vad som ska hända. Men det finns en massa förslag på hur man kan växla upp det här arbetet, och där håller jag med motionären om att man borde utveckla detta och också skriva in det, för då förbinder man sig att ta nya steg.

Anförande nr 105

R o s e - M a r i e R o o t h (V): Ordförande! Jag vill yrka bifall till Socialdemokraternas, Vänsterpartiets och FI:s gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Jag välkomnar att Katarina Luhr är så positiv till motionens innehåll. Jag förstår att vi är ganska nöjda med det som sker.

Miljöförvaltningens förslag ligger också i och för sig i linje med den här motionens förslag som vi har tittat på om att öka kommunikationsinsatser utifrån det nya miljö- och klimatprogrammet. Men klimatinformation måste bli systematisk för att få genomslag, och den behöver öka under den här och kommande mandatperiod. Varför inte en klimatvägledare i varje stadsdel som aktivt söker upp bostadsrättsföreningar, fastighetsägare och civilsamhällets olika aktörer och lokala verksamheter, i stället för en enda som i dag? Digitala kommunikationsvägar är viktiga, men budskapet om *hur* teknikskiften inom transportsektorn kommer att se ut de närmaste åren behöver ge stockholmarna en chans att reagera på den verklighet som de kommer att ställas inför. Klimatomställningen är inte enbart lustfylld. Vi har ju hamnat här av en anledning, och härtill är vi nödda och tvungna.

Bifall till den gemensamma reservationen från S, V och FI i kommunstyrelsen.

§ 22 Exploatering av Gubbängsfältet för bostäder, handel, parker, m.m.

Anförande nr 106

P e t e r Ö b e r g (L): Ordförande! Jag ser inte motionsställaren i lokalen och inte heller SD. Men vi får väl förutsätta att de står bakom sin egen motion.

Jag bor själv i Tallkrogen, och Gubbängsfältets betydelse för rekreation i Farsta stadsdel kan inte överskattas. Som en av få kvarvarande öppna ytor ger fältet en frihet till rekreation, spontanidrott och organiserad idrott.

Sverigedemokraterna föreslår att fältet ska bebyggas, vilket jag själv tror skulle vara mycket olyckligt. Som ni ser på ritningen här är det i stort sett hela fältet som går åt, 10 hektar som ska bebyggas.

På Gubbängsfältet organiseras världens största handbollstävling, Eken Cup, som går varje år. Vi har planer för rugby och amerikansk fotboll, utegym, spontanidrott, frisbee och skidåkning. Det dras spontanspår inför Vasaloppet där folk åker varv efter varv på detta fält. Det är hundkurser, Stark mamma, grillkvällar med mera.

På den södra sidan av fältet har vi Gubbängens fritidsgårdar, en förening med guldstatus. Guldstatus betyder att föreningen är en av de främsta i Sverige i sin satsning på biologisk mångfald och bevarandet av historiska växter. Ta tillfället i akt och åk och titta på den föreningen som bevarar växter som en gång fanns inne i staden på olika medicinalväxtodlingar och liknande!

Vidare i östra söderort och i Farsta byggs det rejält. Vi pratade om Telestaden alldeles nyss, Klockelund och byggnader efter Drevviken. Vi bygger i Sköndal, Hökarängen, Farsta och Fagersjö. Att ta bort mer ytor är inte bra.

Långsiktigt, om man får drömma och ha visioner, skulle jag hellre vilja, också visavi debatten om Telia tidigare, att vi kunde däckat över 73:an från Globen till gamla Telia. Här kunde vi beroende på teknik bygga stad genom Gamla Enskede och knyta ihop Enskede med Dalen, få en tyst miljö på världsarvet Skogskyrkogården samt knyta ihop sjöarna Drevviken och Magelungen på ett fantastiskt sätt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 107

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Tack för en motion med ett bidrag till diskussionen om hur vi löser bristen på bostäder i Stockholm och hittar bra platser att exploatera på!

Jag kan förstå den byggpotential som man lätt ser inför en så stor och öppen yta som Gubbängsfältet, men jag anser att det i nuläget inte går att peka ut den här platsen som ett kommande område för bostäder, handel och parker med mera som motionären önskar.

Som flera remissinstanser har påpekat och som också föregående talar Peter Öberg berättar för oss är Gubbängsfältet en väldigt viktig plats för rekreation för både

närboende och besökare. Platsen spelar en jätteviktig roll för arrangerandet av viktiga idrottsevenemang och andra ytkrävande aktiviteter som behöver en sådan här stor plats som det faktiskt inte finns så många av runt om i Stockholm.

Ur idrottssynpunkt intar alltså den här platsen en stor roll, vilket jag tycker att motionärerna bortser från. Gubbängsfältet är ett av stadens få kvarvarande stora öppna fält, och det bör behandlas varsamt. Likväl är det vår uppgift som beslutsfattare här, och det har vi ofta diskussioner om i denna sal, att tillse att stockholmarna har tillgång till ytor för idrott och rekreation när vi bygger bostäder i Stockholm, och vi måste också hitta ytor för att bygga bostäder på. Men det finns andra sådana, och jag vet att det sker utredningar i närområdet som vi behöver ta hänsyn till.

Om man nu skulle vilja bygga på Gubbängsfältet är det också så att det finns infrastrukturella funktioner, som det kallas så fint, som inte får glömmas bort, och exploateringsnämnden skriver i sitt remissvar att en stor del av Gubbängsfältet utgör en lågpunkt av infiltrering av dagvatten. Det kan låta som en liten fråga, men det är det inte alls. Vi känner till att ju mer vi bygger i Stockholm och ju fler hårdgjorda ytor vi får, desto större betydelse får de kvarvarande platserna som kan ta hand om regn och skyfall när sådant sker så att vi undviker översvämningar. Att bygga på den här ytan skulle därför kräva noggranna studier av hur man hanterar skyfallsproblematiken. Jag tror också att det står i svaret att det går en kraftledning över fältet som ägs av och tillhör Svenska kraftnät. En lösning skulle behöva hittas även för den.

Förutom idrottsaspekterna finns det alltså en del tekniska komplikationer, och inriktningsbeslutet för Örbyleden, som vi fattade beslut om förra fullmäktige, har en ganska stor bäring på motionens intentioner för Gubbängsfältet. Det finns också en del andra frågor som lyfts fram och som behöver utredas vidare runt Örbyleden innan det kan komma att vara aktuellt just här. Men jag tycker som sagt att den viktigaste poängen i nuläget är att värna och vårda Gubbängsfältet utifrån ett rekreativt syfte.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 108

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Som Hökaränsbo blir man ju lite provocerad av att Sverigedemokraterna vill bygga igen hela Gubbängsfältet men slåss för varenda hundrastgård i exploateringsnämnden.

Med det sagt ska jag inte upprepa saker som har sagts i talarstolen. Det gäller också de stora investeringarna som vi redan har gjort i rugbyplanerna, det handlar om Eken Cup och det handlar om de gigantiska kraftledningarna som passerar området. Jag föreslår att den som tycker att det här är ett bra område att bebygga helt enkelt ska åka till Gubbängsfältet en solig dag i juli och se hur det nyttjas till allt från agility till handbollsspelande ungdomar till grillar till de skolklasser som faktiskt har idrott. Det finns flera skolor i området som har en stor del av sin idrottsundervisning utomhus sommartid.

Jag tror att det finns en bra bostadspotential i området. Framför allt skulle jag vilja göra om Örbyleden till stadsgata, något som vi har diskuterat i oändlighet i den här salen. Kan man bara hitta en lösning för det farliga godset tror jag att det finns stor

potential att bygga längs Örbyleden. Att överdäcka Nynäsvägen är verkligen en sådan sak som vi kan ha en liten Hökarängen–Tallkrogen-allians kring. Det vore fantastiskt och skulle också tillskapa otroligt många nya bostäder.

Bygg alltså gärna kanske i utkanterna, men rör inte vårt Gubbängsfält, för det är oerhört viktigt för dem som bor i området.

§ 23 Inför en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck i alla Stockholms skolor

Anförande nr 109

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Den här motionen skrevs som ni vet i början av mandatperioden, och jag ska säga direkt att jag har läst och att jag sedan innan vet att det har införts en handlingsplan i Stockholms skolor, vilket jag tycker är jättebra. Men jag har ändå valt att gå upp och vill gärna prata om den här motionen, för jag är nyfiken på hur det går. Hur har man märkt av effekterna av den här handlingsplanen? Har ni fått någon återkoppling kring om det har kommit in fler anmälningar till socialtjänsten till exempel? Har man följt upp det här? Känner sig skolpersonalen mer rustad att ställa frågor om hedersrelaterat våld och förtryck? Vet man vad man ska göra och vem man ska hänvisa till om det kommer upp frågor från eleverna?

Sådana saker efterlyste vi i den här handlingsplanen. Vi vet ju att unga personer, framför allt tjejer men även killar, är begränsade i sin vardag och får inte gå till fritidsgården och kanske inte hem till kompisar. Men de får gå till skolan, och därför blir skolan en så enormt viktig aktör i att fånga upp behov av stöd för den som är utsatt för hedersrelaterat våld och förtryck. Det var därför vi både gick till val på och sedan efterlyste den här handlingsplanen genom motionen.

Jag tycker att det är jättepositivt att man har tagit tag i det här, men jag är som sagt väldigt intresserad av att höra hur den har mottagits av skolorna, hur det har gått, om man har sett någon förändring och om personalen i skolorna upplever att de nu faktiskt är bättre rustade. Har det lett till faktisk förändring för elever? Det är ju det som man till syvende och sist vill komma till. Nu vet jag inte om det finns någon i salen som kan tänka sig att svara på detta. Det vore i alla fall fint med en återkoppling om det finns någon från majoriteten som skulle vilja ta det.

Jag yrkar bifall till vårt ersättaryttrande. Motionen kan sägas vara besvarad genom att det faktiska syftet med motionen ju är genomfört. Det är bra.

Anförande nr 110

A n n e - L i e E l f v é n (L): Ordförande, ledamöter! Jag förstår att ni gärna vill veta lite mer vad som har hänt i frågan. Jag är dessvärre inte rätt person att svara på det. Vi får se om någon återkommer.

Som Anna Rantala Bonnier sa är det länge sedan den här motionen skrevs, och vi har också inrättat det som motionärerna efterfrågar, alltså en handlingsplan mot hedersrelaterat våld i alla våra kommunala skolor. Det viktigaste med den är att visa på en struktur och tydliggöra ansvarsfördelningen för att motverka och upptäcka våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Personal i just förskola och skola har en unik möjlighet att upptäcka och förebygga hedersrelaterat våld och förtryck. Därför är det också väldigt viktigt att de vet vilket stöd som finns och vad de kan göra i det arbetet.

Utbildningsnämnden har också haft flera uppdrag i syfte att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och säkerställa att alla anställda kan identifiera och hantera elever

som utsätts för just hedersrelaterat våld och förtryck, i enlighet med nämndens handlingsplan.

Det här är inte det enda som staden gör på området. I kommunfullmäktiges budget redan 2020 gavs socialnämnden i uppdrag att revidera Stockholms stads program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck. Ett helt nytt program, närmare bestämt Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution, människohandel för sexuella ändamål samt sexuellt våld oberoende relation 2021–2025 är numera också framtaget. Detta är ett viktigt komplement i arbetet för att fler barn och ungdomar ska få leva i frihet från övergrepp i hederns namn. Fram till den 4 maj pågick också en kampanj mot hedersrelaterat våld och förtryck som Origo, vårt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck i Stockholms län, stod bakom. Man har syns på platser där många ungdomar finns, som Snapchat och Instagram.

Med detta sagt yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 111

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Vi är överens. Kampanjer är bra, och Origo har kampanjer nästan varje år, särskilt kring skolavslutningen med tanke på bortgiftesrisken och sådana saker.

Nu ser jag att Isabel Smedberg-Palmqvist är i salen!

Motionen skrevs för länge sedan, och jag vet att förslaget från Liberalerna om det här infördes. Det var Lotta Edholm som gick ut med det här ganska tidigt i mandatperioden. Därför blir jag ändå lite bekymrad över att ingen kan svara på hur det går så här precis i slutet av mandatperioden. Fine, om någonting har lagts upp precis i förra veckan har man kanske inte hunnit följa upp det ännu. Men jag önskar verkligen att ni har hunnit följa upp det här och att någon här inne skulle kunna tala om för mig om det här har lett till någonting eller inte. Det ligger även i ert intresse att veta och kunna svara på den fråga, tänker jag. Det kan ju vara fler än jag som undrar, till exempel i valrörelsen.

Anförande nr 112

A n n e - L i e E l f v é n (L): Precis som jag sa inledningsvis är det här inte riktigt mitt område, men nu har vi skolborgarrådet på plats som kan svara på de här frågorna, för det är precis som du säger att det säkert är väldigt många som vill veta vad som händer.

Mycket riktigt var det också Liberalerna och Lotta Edholm som tog initiativet till att man skulle ta fram en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck. Det är som ni säkert vet en fråga som liberaler har varit väldigt engagerade i under väldigt lång tid.

Jag lämnar med varm över ordet till skolborgarrådet så kan hon säkert svara bättre på frågorna.

Anförande nr 113

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! År 2017 genomfördes den förra kartläggningen för att se på omfattningen av hedersrelaterat våld och förtryck i de tre storstäderna, däribland Stockholm. Den visade att var tionde elev i årskurs 9 lever med hedersnormer i Stockholm. Den här motionen lyfter skolans betydelse, eftersom det är där man kan fånga upp alla barn och unga i staden, och att man ska genomföra den här handlingsplanen som nu också är på gång.

Pandemin slog hårt även mot alla möjliga utsatta grupper, såsom personer utsatta för våld. Det kan finnas anledning att se över om man behöver öka det uppsökande arbetet nu när restriktionerna är släppta. Sedan skulle jag också vilja lyfta behovet av att göra upprepade kartläggningar om just hedersrelaterat våld och förtryck för att se om handlingsplanen och de insatser som vi gör har någon verkan, om vi gör rätt saker och så vidare. Det tror jag att man skulle behöva göra igen.

Jag har också en fråga till Isabel Smedberg-Palmqvist, som kommer upp sedan. Hur jobbar vi för att få med alla dessa friskolor i det här viktiga arbetet? Hur jobbar vi med dem? Kan de inspireras av den här handlingsplanen, eller hur tänker vi där? Det här är ett viktigt förebyggande arbete som behöver bedrivas även på friskolorna där vi inte har samma rådighet.

Anförande nr 114

Borgarrådet Smedberg-Palmqvist (L): Ordförande, fullmäktige! Du väcker en jätteviktig fråga, och det gäller hur vi kan hitta kommunikationsvägar till våra fristående aktörer. Det är en utmaning, ska jag säga, för vi är ju inte huvudmän för dem. Vi sprider all vår information väldigt fritt när det gäller alla våra handlingsplaner och arbete, inte minst när det gäller problematiken kring hedersrelaterat våld och förtryck. Vi kan säkert göra ännu mer i den frågan, men vi har lite svårigheter ska jag erkänna.

Det hedersrelaterade arbetet som försiggår i Stockholm är beprövat sedan ett tag, och vi ser evidens. Jag kan inte riktigt peka på exakta förklaringar i dag, men vi redovisar ju allt vårt arbete i våra verksamhetsberättelser och i våra tertialrapporter. Vi följer alltså hela tiden upp det.

En uppföljning av arbetet finns alltså, men det är helt klart så att det här är ett långsiktigt arbete, och jag är väldigt glad för att vi, oavsett vem som är skolborgarråd i den här staden, drivs oerhört hårt av att fortsätta att driva det här viktiga arbetet. Det samarbete som Jan Jönsson och jag har haft i de här frågorna har varit väldigt fruktbart, och jag hoppas att vi kan fortsätta med det.

Anförande nr 115

Anna Rantala Bonnier (FI): Tack, Isabel! Jag är villig att ge kredd till Liberalerna. Ni har ju genomfört det vi har lagt en motion om. Det är jag villig att säga. Men då ställer jag också krav på er att ni också ska följa upp den.

Det var som sagt inte i går det här förslaget kom, utan det var när Lotta Edholm var skolborgarråd. Ni har haft chansen att genomföra och följa upp. Den här motionen var inte heller en överraskning. Det är inte en fråga som det inte går att förbereda ett svar på. Jag hade därför förväntat mig lite mer kunskap, särskilt från er som håller den här frågan högt, och att ni skulle kunna svara på om det här har gjort någon skillnad, om skolorna känner sig mer rustade, om det är fler som har fått hjälp och sådana saker som jag tänker är viktiga även för er.

Vi är överens om att handlingsplanen behövs, men den ska ju generera någonting. Den är ju inte bra bara för att den finns, utan den är bra om den hjälper till. Då måste man veta om den faktiskt gör det. I fråga om det behöver ni jobba på.

Anförande nr 116

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Tack, Anna, för bra feedback! Jag håller med; jag skulle ha kunnat svara lite mer exakt. Det finns mängder av siffror i det här arbetet, inte minst gällande hur många utbildningar som vi har genomfört med skolpersonal, lärare, rektorer, ledning och elevhälsa. Det finns väldigt mycket att hämta i redovisningen av vad vi har gjort under den här mandatperioden, och det borde jag naturligtvis ha redovisat.

Anförande nr 117

E w a L a r s s o n (MP): Skolborgarrådet nämnde socialborgarrådet. Här är det ett samarbete som har utvecklats, och det är mycket utbildning som har getts. Utifrån min stadsdels perspektiv, som rör den sociala delen i arbetet, kan jag säga att där har samarbetet ökat. Hedersrelaterat våld har blivit mer synligt, och fler insatser har gjorts. Det vore oerhört intressant att se det här samarbetet utvecklas ännu mer och kunna avlägga rapport till kommunfullmäktige och säga att så här har vi utvecklat vårt samarbete. Men då räcker det inte med skolan och socialborgarrådet, utan då måste också stadsdelarna med.

Här ser det naturligtvis väldigt olika ut i olika stadsdelar, men ja: Arbetet har blivit synligt. Samarbetet har ökat mellan skola och socialtjänst, utifrån den lilla del i staden som jag känner till. Så ser det säkert ut i alla stadsdelar fast på väldigt olika sätt. Jag håller med om att det vore bra att få det här helhetsgreppet. Det har ändå gått några år.

Anförande nr 118

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Då kanske Ewa kan svara på mina frågor. Är det handlingsplanen och det som står i den som har ökat samarbetet med socialtjänsten? Upplever lärarna och personalen i Skarpnäcks skolor att de har fått mer kunskap och att det här har genererat att fler har fått hjälp? Eftersom du tog din stadsdel som exempel tänker jag att du kanske kan svara på de frågorna.

Anförande nr 119

E w a L a r s s o n (MP): Det är själva handlingsplanen som din motion handlar om, och jag pratar om den handling som faktiskt görs. Men den dagen som Miljöpartiet får igenom att skolorna återgår till stadsdelsnämnderna skulle jag kunna svara på hur lärarna i Skarpnäck har jobbat. Det kan inte jag nu. Jag kan svara på hur

socialsekreterarna i Skarpnäck jobbar, och de jobbar mer tillsammans med skolans personal kring hedersrelaterat våld.

§ 24 Kolonilotter

Anförande nr 120

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Jag skrev den här motionen för cirka två år sedan, och intresset av att få tillgång till en kolonilott eller odlingslott har inte minskat utan snarare ökat under den här tiden. I dagsläget är det över 10 000 stockholmare som står i kö för att få tillgång till en odlingslott. Det är alltså uppenbart att det finns ett stort intresse bland stadens invånare för en fritidssysselsättning som är miljövänlig och hälsosam och som även stärker den biologiska mångfalden.

Trots detta växande intresse har den styrande majoriteten inte tagit några direkta initiativ för att tillvarata den positiva utvecklingen med att allt fler är intresserade av att odla. Tanken är att trafikkontoret, sittande borgarråd, stadsträdgårdsmästaren och Stockholms koloniträdgårdar ska träffas minst tre gånger per mandatperiod. Det har skett en gång de senaste två mandatperioderna. Kolonilotterna har på något sätt glömts bort av politikerna, och frågan är utspridd på exploateringsnämnden, trafikkontoret och stadsdelsnämnderna.

Det som kolonilottsföreningarna har bett staden om är att det ska finnas tillgängliga toaletter även vid odlingslotterna. Om det är torrtoaletter eller vattenklosetter spelar inte så stor roll, bara möjligheten finns. Det här är ett helt rimligt krav, anser vi i Vänsterpartiet. Med det ökade trycket som finns på att få tillgång till en odlingslott borde staden och sittande majoritet försöka hitta fler områden där det går att anlägga odlingslotter. Staden bör även ta ett samlat grepp över vad som gäller för de olika upplåtelseformerna och ge förslag på förbättringar.

Reglerna för koloni- och odlingslotter har varit desamma sedan 80-talet och borde anpassas efter nya förutsättningar. På en odlingslott är det till exempel inte tillåtet att ha ett staket runt lotten. Men utan staket kommer rådjuren och smaskar i sig. Det är inte heller tillåtet att ha ett monteringsbart växthus eller vindskydd. Det där är något som vi verkligen anser bör ses över.

Dessutom skiljer det sig väldigt mycket i hur mycket stadsdelsnämnderna engagerar sig i sitt områdes koloni- och odlingslotter. Vissa föreningar har inte fått besök av sin stadsdelsförvaltning på över 20 år, vilket har bidragit till svartbyggen här och där. Om nu vissa vindskydd och så vidare har stått där i över 20 år utan att någon har brytt sig kanske det är reglerna som bör ändras så att inte stadsdelsförvaltningen plötsligt kommer på att de ska börja bryta sig om odlingslotterna igen.

Vi tycker helt enkelt att det är staden som behöver gå odlarna till mötes och inte tvärtom. Bifall till Vänsterpartiets motion!

Anförande nr 121

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Tack, motionären, för en motion i ett angeläget ämne, nämligen kolonilotter i Stockholm.

Jag delar uppfattningen att kolonilotter främjar flera viktiga behov. Det är ett vackert inslag i stadsbilden, det främjar biologisk mångfald och koloniområden ger på många

ställen en ökad trygghet. Stockholmarna får möjlighet att odla; många har ju inte tillgång till en egen tomt eller ens en egen balkong att vistas på. Jag är fullt medveten om att det är många som står i kö till en kolonilott och att kön dessutom har vuxit jättemycket under de här åren med pandemi.

Vi i den grönbå majoriteten tycker att odling och koloniodling är angeläget. Det är däremot viktigt att se till stadens begränsade markutrymme och även här försöka tänka mer nytt och logiskt. Det är klart att vi skulle kunna säga att vi vill ha 10 000 eller 20 000 nya kolonilotter, men någonstans tar ändå stadens mark slut. Vi ska ha naturreservat, vi ska bygga bostäder, det är parker – ja, ni vet allting.

Att anlägga nya koloniområden av den klassiska sorten, som jag kallar det, alltså den sort som finns i dag där en ensam kolonist disponerar ett par hundra kvadratmeter själv, tror jag därför inte är fullt möjligt i en stad där så många samsas och vi också har andra behov att tillmötesgå. Vi har därför i budget för 2022 ålagt trafiknämnden att i samverkan med stadsdelsförvaltningarna bidra till goda möjligheter till stadsodling i parker, på kvartersgårdar, tak, kolonilotter och gångator. Jag vet att stadsodling inte är samma sak som att ha en egen kolonilott, men det är ändå ett fullgott alternativ för den som vill odla och inte kan göra det på en egen tomt. På så sätt tar vi ett samlat grepp om de här frågorna, och vi får också se en stad med ökad växtlighet och grönska.

Vidare framgår det av motionssvaret att det finns kolonilotter som inte nyttjas alls. Jag vet att Vänsterpartiet har skrivit någonstans att ni inte riktigt tror på det, och jag kan väl hålla med om att det inte kan vara så jättemånga kolonilotter som kan frigöras på det sättet. Däremot kan det finnas en effektiviseringspotential inom befintliga områden i hur markytor används, gångar, hur mycket varje brukare har, gemensamhetsytor och så vidare. På så sätt kan man kanske effektivisera och få in fler lotter så att fler kan vara med och dela på det hela.

Så var det två frågor till. I frågan om toaletter delar vi fullständigt den uppfattningen, även om det till slut blir en fråga om vem som ska finansiera. Ska det ligga på arrendet eller ska staden hjälpa till? Men det pågår en dialog i forum för koloniträdgårdar där staden och koloniträdgårdarna möts kring den frågan. Jag instämmer också i den sista punkten som Sara Stenudd nämnde, nämligen att upplåtelseformerna behöver ses över, vilket också sker inom det här samverkansorganet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 122

S a r a S t e n u d d (V): Tack, Johan! Jag har pratat ganska mycket med olika kolonilottsföreningar i staden under de senaste åren, och många av dem har kommit med egna förslag på hur de skulle kunna till exempel utvidga sina områden där det finns plats. Dialogen har dock inte fungerat speciellt bra mellan staden och kolonilottsföreningarna, så det blir liksom ingen förändring. De upplever att de står och dunkar pannan i väggen och säger att det här skulle vi kunna arrendera och vi fattar att det inte är på mer än kanske 20 år.

Och det är just det som är lite poängen: Våra kolonilottsodlare är väldigt tillmötesgående. När de har behövt flytta på några lotter för att det ska byggas bostäder

har de sagt okej, fine. Men då tycker jag att vi kan göra något litet tillbaka också. Om de frågar om de får disponera en viss bit borde det finnas en bättre dialog, helt enkelt.

Anförande nr 123

J o h a n N i l s s o n (M): Absolut. Inom ramen för att utnyttja befintliga ytor bättre och hjälpa till med avtalsutformningen och hur man får använda sin lott – jag vet att det finns synpunkter och förslag på hur man skulle kunna styra upp det också – tycker jag definitivt att dialogen med staden bör utvecklas, om det finns förbättringspotential. Sara Stenudd vet uppenbarligen mer än jag, för hon sa att det bara hade hållits ett enda möte den här mandatperioden och ett möte den förra mandatperioden mellan de olika organisationerna och staden, och det är ju inte så bra.

Jag står fast vid punkten att jag visserligen gärna skulle vilja tillföra massor med odlingsmark i Stockholm men att jag ser att det är ett begränsat utrymme. Vi måste jobba med det vi har, och därför tycker jag att det är jätteviktigt att staden hjälps åt och samverkar mer med koloniodlarna.

Anförande nr 124

P e t e r B a c k l u n d (L): Ordförande, ledamöter! Vi liberaler älskar verkligen gröna ytor. Vi vill ha en stad med både parker, gröna väggar och takodlingar, och vi älskar träd.

Vi älskar även kolonilotter. Odlingsmöjligheterna kommer att få större betydelse framöver. Det odlas inte bara blommor på kolonilotterna, utan man odlar en hel del grönsaker och ätbara grödor för husbehov. Det sänder på något sätt sin tydliga signal när det står 10 000 i kö att det här är väldigt intressant för många människor.

Kolonilotter är otroligt fina att ströva runt i, och väldigt många besöker dem som egentligen inte äger kolonilotter. Man vistas där helt enkelt och tittar på hur vackert det är. Dock ska man väl ändå vara medveten om det som Johan Nilsson också var inne på, nämligen att vi har begränsad yta i Stockholm. När intressen vägs mot varandra är ytan begränsad, till exempel att man när man bygger nya bostadsområden också behöver parker och idrottsytor. Vi vet också hur stora problem det kan vara med det.

Marken är det alltså hård konkurrens om. Marken är begränsad. Det är otroligt viktigt att vi värnar de koloniområden vi har, och där har Liberalerna varit föregångare och även slagits med andra partier ibland.

Vi i majoriteten har nu tagit ett samlat grepp och haft konkreta krav i budgetprocessen. Jag tycker därför att vi ska börja där, se vart det leder och återkomma. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 125

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Kolonilotter är ingenting som någon har något emot här inne, det är ändå tydligt. Alla gillar kolonilotter, men sedan vill man inte göra så mycket åt det.

Det jag hör i talarstolen och det jag kan läsa i motionssvaret är att det är bra med kolonilotter, det är svårt med kolonilotter, det måste också finnas en park och kanske kan man göra kolonilotterna mindre så att de kan effektiviseras, vilket vi hörde tidigare. Det är ändå, om jag får säga det, en rolig användning av ”effektivisering” att det också ska gälla kolonilotter.

Jag tycker att det är lite synd att man trots de här fina orden om kolonilotternas betydelse faktiskt inte bifaller motionen. Det är väldigt vaga skrivningar om hur man på eget bevåg ska främja fler kolonilotter. Jag tror kanske att man måste lägga lite faktisk handling bakom de här orden om det är så att man värnar kolonilotterna så mycket som det just getts uttryck för i det här rummet.

Vi vill yrka bifall till motionen i enlighet med Feministiskt initiativ och Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 126

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige och Anna! Du säger att vi är överens men att det är mest är fina ord från oss. Först vill jag svara när det gäller effektiviseringen. Jag menade kanske inte att varje kolonilott skulle dra ned på sin yta, även om det kan vara ett alternativ, utan jag tryckte också på att det finns gemensamhetsytor, gångar, allmänna platser, kompostytor och allt möjligt som skulle kunna göras på ett annat sätt om man hjälper föreningarna.

Bortsett från det måste vi ändå se att vi har en begränsad yta att använda oss av i Stockholm när vi ska bygga bostäder, skolor, annan infrastruktur, parker och så vidare. Kolonilotter är också viktigt, det är vi alla överens om. Anna tycker dock att vi är för vaga i det avseendet. Hur sätter du kolonilotterna på en prioriteringsskala? Sätter du det före bostäder, äldreomsorg och parker, eller hur ska du få plats för alla de kolonilotter som du vill bygga?

Anförande nr 127

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Nu ska jag tala om för dig hur många äldreboenden kontra kolonilotter som det ska finnas!

Nej, det kommer jag inte att göra. Det är klart att vi alla vet att vi kan få svårigheter när det gäller att hitta platser. Men jag tror att man kan om man vill. Det som jag vänder mig emot är alla fina ord om kolonilotter men att det inte ligger någonting bakom. Då får ni väl säga att ni inte kommer att bygga några fler kolonilotter, för ni ska bygga parker i stället! Det får man säga! Det är politiska beslut. Det är det som det handlar om: Ni prioriterar det här före något annat. Om ni hellre vill bygga parker än kolonilotter, säg det då! Stå inte här uppe och säg hur mycket alla har värnat om och slagits för kolonilotterna om ni inte vill bygga några!

Det är det jag vänder mig emot. Om du sedan löser det genom att effektivisera kolonilotterna, ja, det är ett annat sätt. Men säg inte att ni helst vill göra det som ni uppenbarligen inte tänker göra. Det blir tydligare för alla.

Anförande nr 128

Borgarráðet H e l l d é n (MP): Ordförande! Som ansvarig för kolonilotter, dock inte för marken som kolonilotterna har, för det är exploateringskontoret, kan jag säga att vi har ett fantastiskt stort antal kolonilotter. De är underbara att vara i, och jag har varit runt i stora delar – inte alla såklart, för de är så många – och man ser hur det prunkar, hur de bidrar till den ekologiska och biologiska mångfalden och hur det här är en viktig del av staden.

Samtidigt är det helt korrekt som Jonas Nilsson säger: Det är inte lätt att lösa det här genom att sätta dit nya permanenta kolonilotter. Det där har vi arbetat med och tittat på. Jag tycker visserligen att man borde kunna få till det som går att göra nere vid Flaten, men det får vi återkomma till. Från trafikkontorets och även från stadsdelarnas sida har vi därför arbetat för att få till mer tillfälliga lösningar – långsiktiga men tillfälliga lösningar där man inte lägger ut hela områden. Som sannolikt alla vet får man i dag stadsodla i den bemärkelsen att man via stadsdelarna kan gå ihop i en förening, få ett brukaravtal och ta en plats i stadsdelen som inte behövs för annat. Man kan till och med få ett startkit med pallkragar och ekologisk jord, och så kan man sätta igång och hålla på i ett antal år.

På trafikkontoret gjorde vi också en förändring. När vi ändrade upplåtelse taxan hittade vi på en ny möjlighet, nämligen att du kan få odla i de miljöer som trafikkontoret specifikt har hand om, det vill säga på torg, gator och i vissa mindre parker som vi har tillgång till. Det får man göra gratis, det vill säga om man ansöker om det så får man ha den platsen. Det är ett sätt att hitta de här tillfälliga lösningarna och få ut kreativiteten.

Tyvärr har vi inte fått så många ansökningar till det som trafikkontoret har, och det beror på den konstiga ordningen som gör att det är vi som avgör om platsen går att använda, medan det är polisen som ger tillstånd. Folk måste alltså vända sig till polisen, vilket är ett problem. Det håller vi på att jobba med för att försöka ändra. Det är en lagstiftningsförändring, men om vi kan få till det så kan vi få mer fart på det här och en större dynamik i att tillfälligt använda de offentliga miljöerna till odling. Det vill vi främja.

För den som eventuellt har missat hur man gör kan ni söka på er Iphone eller vad ni har för någonting på ”Odlar i stan” så får ni reda på hela regelverket runt det här, vart ni kan vända er och så vidare för att få era odlingslotter. Det står även om kolonilotterna, och dem är det kötid på. Men i övrigt kan man få plats i princip nu.

Anförande nr 129

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag undrar hur långsiktig en lösning är som är långsiktig men ändå tillfällig.

Den här motionens förslag är ju att man ska undersöka potentiella områden. Kan vi inte tänka oss att bifalla det?

Anförande nr 130

Borgarráðet H e l l d é n (MP): Det vi kallar för koloniområden är långsiktiga i bemärkelsen att man i vissa fall uppför hus, man har odlingar där man håller på med jorden under lång tid för att få det på ett visst, man har prunkande buskar och annat. Det är problematiskt om man sedan ska göra något annat på platsen.

En stadsodling som en förening har hand om via stadsdelarna är kortsiktig i den bemärkelsen att man inte skapar samma saker som man gör i ett koloniområde. Men du kan odla grönsaker och blommor och annat, och är det så att marken behövs för något annat upphör avtalet. Jag vet inte hur långa avtalen är, men det är inte lång tid. Trafikkontorets avtal brukar vara på ett år. Det är det perspektivet, men man får avtal år efter år.

Anförande nr 131

S a r a S t e n u d d (V): Ordförande, ledamöter, åhörare! Ni har säkert hört här i kväll att majoriteten visst engagerar sig i frågan men att det bästa är att hitta nya odlingsmöjligheter. Majoriteten har tyvärr en förkärlek för vad vi anser vara lite mer flashiga, populistiska saker såsom stadsodlingar i parker, på kvartersgårdar, tak och gågator. Vi har visserligen ingenting emot att dessa alternativ finns, men det väger inte på långa vägar upp bristen på ordentliga odlingslotter. Det låter närapå som en utopisk vision att det i de redan trånga parkerna i innerstaden även ska ske odling med allehanda ätbara grödor som ska minska det ekologiska avtrycket.

Vi i Vänsterpartiet tror snarare att stadsodlingarna bör innehålla en rik variation av blommor så att pollinerarna i staden inte dör ut i den takt vi hittills har sett. Om man menar allvar med att bevara och utöka den biologiska mångfalden är det odlingslotter man ska satsa på. Det framgår dessutom av flera av remissinstansernas svar att stadens koloniområden inventerats i samband med uppdateringen av skriften *Leve koloniträdgården*, en skrift som ska ge vägledning till hur koloniområdena ska skötas och utvecklas.

Det låter ju fint på alla sätt och vis, men det tråkiga är att detta inventeringsarbete inte har kommunicerats med koloni- och odlingslottsföreningarna. Dessa har inte fått komma till tals, de har inte fått någon inbjudan eller ens vetat om att en inventering skett och därför inte heller kunnat föra en dialog. Koloni- och odlingslottsföreningarna i staden känner sig i dagsläget väldigt åsidosatta. Det är märkligt att detta ens tas upp i remissvaren.

Ett annat av majoritetens svar har varit just det här med inventeringen och att det finns odlingslotter som inte används. Ja, det är riktigt. Men som sagt, även om det finns ett antal är det knappast några 10 000 eller ens 1 000, skulle jag vilja säga, som finns i pipeline.

Med ett samlat grepp, helst i samverkan med stadsdelsnämnderna, borde det gå att hjälpa de föreningar som har svårigheter att få ihop och sätta sig in i de regelverk som finns, för det har faktiskt varit ett problem kring de här odlingslotterna som inte används. Staden borde i stället ägna sig åt att uppmuntra den kreativitet som finns ute på koloni- och odlingslotter och i möjligaste mån ändra regelverket så att vi kan fortsätta att lära oss hur man kan få ut tre växtsäsonger ur en eller hur vi kan spräcka

växtzonerna och odla en massa saker vi inte ens trodde var möjliga på den här breddgraden. Denna kunskap borde värnas, lyftas fram och premieras.

Om majoriteten menar allvar med en grönskande och levande stad borde de anta den här motionen och påbörja ett närmare arbete med koloni- och odlingslotsföreningarna. Anta vår motion!

Anförande nr 132

J o a k i m H e d e l i n (-): Ordförande! Jag vill först yrka bifall till motionen.

Det pratades tidigare här om prioriteringar, och det finns naturligtvis massor med saker man ska prioritera. Men en viktig sak som vi vet är att vår krisberedskap är dålig. Jag håller med föregående talare Sara Stenudd här: Det är klart som fasen att stockholmarna måste lära sig att odla, och det är klart som fasen att vi borde ha kanske 100 kvadratmeter per hushåll för att klara av att ha en krisberedskap. Vi kommer inte dit, det förstår jag också. Men visst ska vi ha fler kolonilotter.

Jag har själv förmånen att ha en av de små odlingslotterna. Det är jättekul och ett jättebra initiativ. Men ett litet problem för oss har varit att det stjåls väldigt mycket tomater och grejer. Man bör nog se över hur man placerar de här odlingslotterna.

Anförande nr 133

E w a L a r s s o n (MP): Om vi tittar på svaren som motionären har fått och tittar på nämnderna nedifrån kan vi se att trafiknämnden tycker att koloniträdgårdar och områden är viktiga inslag i stadsbilden, inte bara för odlarna utan också för den biologiska mångfalden. Stadsbyggnadsnämnden anser att olika typer av odlingsmöjligheter är positivt, och miljö- och hälsoskyddsnämnden ser inget hinder för att kartlägga nya lotter i bostadsnära lägen. Exploateringsnämnden anser att behovet av nya koloniträdgårdar alltid måste vägas mot andra behov. Och det är väl kanske den som skaver.

Här säger en del att staden har ont om mark, och då pratar man kanske om olika delar i staden. I den stadsdel där jag bor har vi till exempel inte ont om mark, och nu ska ni få höra en hemlighet: För tre år sedan inrättade vi nya kolonilotter i Björkhagen! Det ni! De är på 100 kvadratmeter, precis den storlek som en familj kan försörja sig på under ett helt år. 100 kvadratmeter – ni vet, det finns utbildningar, och då får man lära sig sådant.

Det beror alltså på vilka stadsdelar vi pratar om, och de stadsdelar som har utrymme kan lämpligen komma in med förslag på var de vill ha sina koloniträdgårdar. Det har vi gjort, men då kan det fastna någonstans, till exempel på exploateringsnämnden. Varför kan det inte ligga på trafiknämnden, som jag ser här är så väldigt positiva? Vi har sådana här flashiga kolonilådor i Björkhagen också, sådana som trafiknämnden vill ha inne i staden där det odlas för husbehov.

Jag tycker att vi kan ha ett närmare samarbete med koloniträdgårdarna. Staden kan utveckla det samarbetet. Jag tycker att det är väldigt märkligt att vi inte har en enda som har ansvaret för helheten, utan att man ska sitta i en nämnd och vara beroende av

så många olika delar och helt plötsligt är det ingen som har ansvar. Jag håller med motionären: 100 000 i kö, oerhört allvarligt! Det här behöver vi göra någonting åt!

Anförande nr 134

S a r a S t e n u d d (V): Nu hann Ewa säga på slutet att hon håller med motionären. Det är förnämligt, för det som jag försöker att påvisa är just att det är så himla olika. Jag vet till exempel att i stadsdelsnämnd som Ewa kommer från har det här fungerat väldigt bra. Men vi har ju väldigt många stadsdelar där det inte gör det och där man inte har varit ute och tittat eller inventerat eller haft en dialog. Det är därför jag säger att vi måste ta ett samlat grepp om det här på ett annat sätt.

Jag skulle verkligen önska att ni antog den här motionen, eftersom alla är så positiva till det här. Då kunde vi göra en förändring för kolonilottsodlarna, helt enkelt.

Anförande nr 135

E w a L a r s s o n (MP): Jag skulle vilja se en större förändring. Nu jobbar vi i stuprör. Vi vet att det är hopplöst med de olika nämnderna som har ansvar för olika saker. Stadsdelarna kommer in med förslag: Här har vi mark! Här har vi ett medborgarförslag! Här vill vi ha en koloniträdgård! Och var hamnar det? Det går runt, runt.

Det var väldigt länge sedan ett helt nytt område inrättades i den här staden, vilket miljö- och hälsoskyddsförvaltningen konstaterade till oss. Hur ser reglerna ut egentligen? Under tiden som det här stuprörsarbetet fortsätter har vi själva alltså inrättat koloniträdgårdar. Vi har haft mandat i vår egen stadsdel och kunnat ha ett bra samarbete med trafikkontoret. Men jag menar att vi behöver ta ett ännu större grepp. Helst vill jag att markansvaret i det här avseendet inte ligger på exploateringsnämnden. Jag skulle vilja lägga exploatering under trafik eller stadsbyggnad eller något.

§ 25 Översyn av rutiner för ersättningsinvesteringar vid ianspråktagande av idrottsmark

Anförande nr 136

Borgarráðet L i n d b l o m (V): Det här kan tyckas vara en väldigt nördig motion, men den är också väldigt viktig och jag tycker att det är särskilt roligt att både idrotts- och fastighetsnämnden liksom idrottsförbunden ställer sig positiva till motionen.

Det handlar alltså om stadens rutiner vid ersättning av ianspråktagen idrottsyta, det vill säga när vi bygger bostäder på en idrottsyta, hur ser vi då till att kompensera för den yta som tas i anspråk?

I dag har vi en princip om att de idrottsfunktioner som tas i anspråk i regel ska täckas av exploateringsprojektet, det vill säga det tillkommande projektet ska täcka kostnaderna för den idrottsyta som tas i anspråk. Problemet är bara att vi alla i den här salen vet att det här inte fungerar i praktiken alla gånger. Vi har situationer till exempel som i Rågsved där en fotbollsplan helt enkelt har strukits eller försvunnit, just för att det exploateringsprojekt som tog marken i anspråk helt enkelt inte kunde täcka budgeten för en ersättningsinvestering. Vi har också fall där man i stället behöver täcka ersättningsinvesteringen via den långsiktiga idrottsinvesteringsbudgeten.

Det som den här motionen syftar till är just att titta på våra stadsövergripande principer. Det handlar till exempel om att när man tar bort gammal idrottsyta och ska ersätta den med ny kommer den nya idrottsytan givetvis att vara kostsammare än den gamla, givet att det ställs krav på en helt annan standard, helt andra myndighetskrav och så vidare. Kostnaderna blir liksom inte helt jämförbara.

Vi har också ett problem med att man måste göra kalkylerna för idrottsinvesteringen i ett väldigt tidigt skede, vilket gör att det är svårt att beräkna vad kostnaderna kommer att landa på. Vi har också ett problem vad gäller parkeringsplatserna. Vi har inte riktigt ett system där vi fullt ut kompenserar parkeringsplatser, och oavsett vad man tycker om bilar och bilåkande kommer föräldrar att skjutsa sina barn till träningar och cuper. Även elbilar tar förresten plats och behöver parkering.

Jag tycker sammanfattningsvis att vi behöver titta på den här frågan. Jag inser att det finns tydliga målkonflikter i en växande stad. Men om vi har principer ska de ju fungera på ett ändamålsenligt sätt, och i det här fallet är det precis som idrottsförbunden skriver: Vi naggar hela tiden idrottsytor och tar dem i anspråk. Vi säger oss ersätta dem fullt ut, men det sker inte i praktiken. Det tycker jag att vi ska ändra på.

Bifall till motionen!

Anförande nr 137

M a r t i n H a n s s o n (MP): Tack för en relevant motion! Jag tycker ändå att det fungerar hyfsat väl. Man ser ändå att det pågår arbete och att det blir en del resultat. Men det fungerar inte perfekt, så det finns lite att skruva på.

Det som lyfts fram och som är viktigt att betona är just det här problemet när fastighetskontoret redan i inriktningsskedena kanske gör lite för optimistiska prognoser, och så drar det i väg i tid och kostnader. Då kan man inte täcka det fullt ut, och då finns risken, som också sker till och från men tack och lov inte alltför ofta, att det är fastighetskontoret som åker på det här i sina långsiktiga investeringsplaner i stället. Så ska det såklart inte vara.

Jag uppfattar ändå att vårt svar här är så nära ett bifall som man kan komma. Det här arbetet är något som verkligen pågår, och det är också något som faktiskt har fått beröm från internrevisorerna i staden för att man har börjat arbeta ordentligt i de initiala skedena.

Anförande nr 138

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det här med att det funkar hyfsat väl beror lite på vem du frågar. Bara det faktum att idrottsförvaltningen och fastighet tillstyrker motionen tyder ju på att den bilden inte riktigt delas av alla. Nu var det ett tag sedan motionen skrevs, och frågan om ersättningsinvesteringar är någonting som vi har försökt att lyfta varenda gång frågan har kommit på tal både i idrotts- och fastighetsnämnden. Jag ser också att stadsledningskontoret skriver i sitt yttrande att just det faktum att idrott och fastighet faktiskt ställer sig bakom motionen gör att de kanske behöver se över sina rutiner och hur de kommuniceras, och det är ju bra.

Kalkylerna är en sak, men det är viktigt att vi inte bara beskyller fastighetskontoret för att inte göra bra kalkyler. Ett grundproblem vi har är ju att idrottsperspektivet kommer in alldeles för sent i stadsplaneringen, vilket gör att just frågan om till exempel idrottsanläggningar men också sådana saker som jag tjtade om förra mandatperioden, det vill säga äldreomsorg, kommer in alldeles för sent. Vi behöver vända på planeringen och se till att intentionerna finns med redan från början.

Anförande nr 139

Borgarrådet W e d i n (M): Ordförande! Precis som har sagts i talarstolen tycker jag också att det är en bra motion med en fullt rimlig princip utifrån hur vi försöker att arbeta. Ersättningsinvesteringar för idrottsmark som försvinner är givetvis någonting som vi prioriterar, och det är viktigt att vårt goda arbete inte hämmas exempelvis när Stockholm växer. Men för att säkerställa ett tillräckligt utrymme för ersättningsinvestering är det viktigt att inriktningsbeslut har realistiska kalkyler, något som jag tycker att nämnden på ett bra sätt här har jobbat mycket med kopplat till fastighetskontoret från fastighetsnämndens håll. Även revisorerna har bekräftat att vi jobbar framgångsrikt med detta.

Det är viktigt med realistiska kalkyler som tar höjd för risker och osäkerheter, inklusive förseningar. Det är en viktig del i att ha ordning och reda. Samtidigt måste det också finnas ett visst utrymme för att kunna anpassa platsen för ersättningsytor om projekt drar ut på tiden. Det är ju inte ovanligt att projekt överklagas eller att kravspecifikationen på den tilltänkta idrottsplatsen förändras efter kalkylen. Det är ett givande och tagande, och svåra situationer kan uppstå.

Det finns också sådant som inte går att upptäcka i ett mycket tidigt skede av ett projekt, såsom vissa geotekniska förutsättningar på den nya platsen. Det kan vara så att det kompenseras för ekonomin när bygget startar, vilket får konsekvenser för ersättningen av idrottsytor.

Vi har ändå haft en bra remissrunda kring detta, och när det kommer till just tydliggörande av gällande principer och rutiner är det viktigt att stadsdelskontoret betonar att det kan ske inom ramen för deras ordinarie processer och utvecklingsarbete. De har därför, tycker jag, beskrivit det på ett bra sätt utifrån att de har ambitioner att jobba med detta.

Verktygen finns på plats. Att det inte är något fel på den politiska viljan tycker jag är uppenbart redan i denna debatt, och jag räknar fullt med att det från början säkerställs att idrottsytor som försvinner ersätts på ett adekvat sätt.

Anförande nr 140

M a r i a J a n s s o n (FI): Vi i Feministiskt initiativ tycker att det här är en bra motion och en viktig fråga. Eftersom både verktygen och den politiska viljan finns på plats ser vi inga problem med att vi här i kommunfullmäktige skulle bifalla motionen.

Jag yrkar bifall till motionen och vår gemensamma reservation.

Anförande nr 141

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Clara, för att du har skrivit den här motionen! Jag tycker att det är kul att debattera sådana här nördiga saker i fullmäktige.

Clara hänvisar till att så många remissinstanser är positiva och att vi därför borde bifalla motionen. Jag tänker att det inte är så konstigt att remissinstanserna är väldigt positiva eftersom vi redan har de här principerna i staden, det vill säga att vi ska ersätta all idrottsmark som tas i anspråk av annat. Det är liksom ingen som är emot detta. Maria Jansson från Feministiskt initiativ var uppe och tyckte att vi bara skulle bifalla den här motionen eftersom alla ju är för. Jag tror inte att det skulle hjälpa att vi bifaller just den här motionen i fullmäktige, för vi har redan de här principerna.

Däremot är det klart att vi alltid kan vässa och jobba bättre med våra befintliga rutiner, och det är också någonting som vi är väldigt pådrivande för från politiskt håll. Det här måste fungera bra. Också för att byggplanerna ska kunna komma igång för våra nya bostadsprojekt är det viktigt att vi hittar sätt att ersätta idrottsmark som tas i anspråk.

Jag tror därför inte att vi i första hand behöver fatta nya fullmäktigebeslut, utan jag tror att vi i staden behöver bli bättre på att använda vår fantasi, till exempel titta på bergum, tak och olika kreativa lösningar för att få till de här idrottsytorna. När staden växer kommer vi att behöva använda varje yta vi har på ett så effektivt sätt som möjligt så att vi får plats med nya bostäder och kan bevara parker och grönområden och bygga mer idrottsytor.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 142

Borgarráðet L i n d b l o m (V): Motionen handlar inte om de befintliga principerna och att det är därför folk är positiva. Anledningen till att idrottsförvaltningen och fastighetskontoret är positiva är ju att de håller med motionären, det vill säga mig, om att principerna inte tillämpas fullt ut. Det är det som är grejen. Hela motionen handlar om att beskriva en problematik där man säger att vi har vissa principer, till exempel att ersättningsinvesteringar *i regel* ska ersättas av exploateringsprojektet. Jag tycker att de *alltid* ska ersättas, antingen av exploateringsprojektet eller staden som sådan, men framför allt finns det en tillämpning av principen som inte funkar, vilket bland annat idrottsförvaltningen, fastighetskontoret och idrottsförbunden håller med om.

Jag tycker därför att fullmäktige faktiskt kan fatta beslut om att det här behöver ses över. Vi kan nämligen inte bara utgå från exploateringskontoret här, utan vi måste också titta på det stadsövergripande perspektivet.

Anförande nr 143

Borgarráðet E r n l u n d (C): Tack för förtydligandet! Det kan vi jobba med ändå, även om vi inte har ett fullmäktigebeslut. Jag tror att jag talar för hela den grönbå majoriteten när jag säger att det här är någonting som vi jobbar väldigt intensivt med. Det behövs också ett politiskt tryck i de här frågorna, för det är inte alltid helt enkelt att ersätta idrottsytor som tas i anspråk.

Men principerna finns, och principerna tillämpas. Vi ersätter all idrottsmark som vi bygger på. Ibland tar det väldigt lång tid. Ibland blir det mycket dyrare än vad man tror från början, och det är klart att vi behöver vi titta på det och ta höjd för att det kan bli dyrare. När det gäller principen att vi säger ”i regel” kan det också handla om att man vill utveckla en idrottsyta. Om en idrottsyta ändå ska flyttas från en plats till en annan kan det ju vara så att man ser ett värde till exempel från idrottsnämndens sida att göra ännu mer när man flyttar på den.

Jag är alltså inte säker på att vi behöver nya principer, men jag vill understryka att vi jobbar på att rutinerna ska följas.

Anförande nr 144

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Det här är en jätterolig debatt! Framför allt när jag historiskt tittar bakåt har jag sett att de här principerna inte har fungerat. Jag var själv involverad i Kista IP en gång i tiden. En fullskalig friidrottsplats i Kista lades ned för att man skulle bygga bostäder, och vi skulle få en ersättning. Jag kan lova att vi än i dag inte har fått ersättning för hela IP. Den har varit borta jättelänge. Byggkranarna är på plats nu. Det finns ett jättebehov av nya anläggningar och underhåll av de befintliga anläggningarna. Principer finns, men de funkar inte fullt ut.

Jag tycker att motionären har en väldigt modest begäran om att se över rutiner och tidsplaner när vi tar idrottsmark och gör någonting annat med den, eftersom vi ser att ersättningarna uteblir en del gånger. Av denna anledning yrkar jag bifall till motionen i enlighet med Socialdemokraternas och Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 145

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag vill ändå uppmana idrottsborgarrådet att titta närmare på den här frågan. Poängen är ju att principen ser ut så att befintliga ytor som tas i anspråk i regel ska ersättas i exploateringsprojektet. Det standardhöjande som Karin Ernlund pratar om gäller inte principen för, utan de ska bekostas i ordinarie investeringsbudget. Men problemet blir att när du tar bort en gammal anläggning blir det i princip alltid behov av standardhöjande åtgärder, eftersom till exempel myndighetskraven ser helt olika ut vad gäller brandsäkerhet, tillgänglighet och så vidare.

Problemet som vi ser nu är dels att beräkningarna inte fungerar så bra i praktiken. De naggar hela tiden fastighetsnämndens idrottsinvesteringsbudget i kanten, det vill säga alla de pengar vi behöver för att bygga nya anläggningar behöver också användas till att ersätta befintligt, vilket inte riktigt är tanken. Dels handlar det om det jag sa om parkeringsplatser och hela problematiken kring att projekt drar ut på tiden.

Titta alltså på den här frågan! Det här är ett reellt problem som gång på gång lyfts av idrottsförvaltningen och fastighetskontoret. Men det som man ska skicka med är förstås att den första principen som vi ska ha är att vara mycket restriktiva med att ta idrottsmark i anspråk över huvud taget, för när vi väl har gjort det är det i regel väldigt svårt att ersätta den.

§ 26 Ett nytt digitaliseringsgymnasium

Anförande nr 146

Borgarrådet K a s i r g a (S): Ordförande! Det här är en jättebra motion, och därför skulle jag vilja höra en förklaring till varför man har valt att inte bifalla den.

I motionen föreslår vi att Stockholms stad ska skapa ett nytt digitaliseringsgymnasium i nära samarbete med techbranschen. Detta tycker vi är nödvändigt. Det visas samstämmt från it- och telekomföretagen att branschens bidrag till bnp har vuxit med hela 1 300 procent sedan 1981. År 2020 uppgick bidraget totalt till 281 miljarder kronor, vilket är nästan lika mycket som det sammanlagda bidraget från de traditionella svenska basindustrierna. Mer än 60 procent av de nya jobb som skapades i Sverige under 2006–2016 uppstod just inom de it-intensiva sektorerna. Den digitala utvecklingen omvandlas nu mycket fort.

Stadsledningskontoret och utbildningsförvaltningen har båda skrivit i behandlingen av motionen att det redan finns flera gymnasieskolor i dag som erbjuder programmeringskurser och samarbete med företag och universitet. Det är bra, och det har jag full förståelse för. Vi framhåller dock att ett nytt digitaliseringsgymnasium skulle ge något helt annat än vad som finns i dag.

Bifall till vår motion.

Anförande nr 147

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande! Tack för motionen, som jag tycker är väl besvarad.

Både jag och borgarrådet Kasirga sitter i gymnasierregionens styrelse och i Storstockholm och arbetar med planeringen av gymnasieutbudet i Stockholm. Det är en utmaning att möta efterfrågan på de arbeten som faktiskt finns inom inte minst teknik och den efterfrågan som finns hos våra elever. De söker sig ju inte till de här utbildningarna.

Vi har alltså en stor kommunikativ utmaning att få våra Stockholms elever att söka till yrkesutbildningar av olika slag, inte minst de tekniska. Det här är ett arbete som vi måste ta tag i. Oavsett vem som leder den här staden måste vi ta tag i de här frågorna. I dag är det en alldeles för stor tyngd på de högskoleförberedande teoretiska utbildningarna.

Anförande nr 148

Borgarrådet K a s i r g a (S): Jag håller med skolborgarrådet om att det är en utmaning att motivera fler av våra ungdomar att söka sig till yrkesförberedande program, särskilt när det finns ett stort behov också från själva branschen. Här tycker jag att det är viktigt att vi från politikens sida ligger i framkant, tar stafettpippen och gör insatser i form av marknadsföring för att svara upp emot branschens behov av den arbetskraft som saknas i dag, trots att inte så många ungdomar söker till de här utbildningarna i dag. Över 70 000 kommer att behöva anställas inom it-branschen enligt tidningen Ny Teknik. Här behöver vi kroka arm med varandra, Isabel!

Anförande nr 149

T i n a K r a t z (V): Ordförande! Tack till S för en bra motion! Vänsterpartiet instämmer med föregående talare Kadir Kasirga: Det skulle vara en relevant och klok satsning att skapa ett nytt digitaliseringsgymnasium som kan erbjuda relevanta och attraktiva utbildningar inom flera olika områden inom digitalisering med både yrkes- och högskoleförberedande program. Med en kombination av båda valbara möjligheterna på samma skola tror jag också att det skulle underlätta för att få fler sökande till skolan, och så kan man göra klasstorlekarna utifrån vad man sökt. Det är ett problem att de yrkesförberedande skolorna inte erbjuder högskoleförberedande kurser och därmed har blivit så oattraktiva.

Det här skulle också ge ungdomar en utbildning som gör dem attraktiva på arbetsmarknaden inom ett område som är intressant och relevant för många ungdomar. Genom att koncentrera och därmed öka möjligheten att utveckla och fördjupa den digitala kompetensen på skolan ser vi det som en smart lösning. Det skulle kunna bli en attraktiv spetsutbildning.

Jag yrkar därmed bifall till motionen och vår gemensamma reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 150

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Ordförande! Vi är helt överens i sak. Visst skulle det vara bra att ha ett digitaliseringsgymnasium. Men det som skiljer dig, ditt parti och din politik från verkligheten är att verkligheten i Stockholm är att det inte finns någon efterfrågan på det som du rapporterar om. Jag skulle också tycka att det vore toppen att bygga ett sådant gymnasium – om jag visste att jag kunde fylla platserna.

Men så ser det inte ut. Ungdomarna söker sig inte till de platser vi har. Vi har ett jättestort utbud redan i dag, och skulle vi se att det fanns en efterfrågan skulle vi naturligtvis starta ett sådant gymnasium. Men tyvärr finns det ingen sådan efterfrågan. Vi måste väcka intresset på något sätt. Det är vår gemensamma utmaning.

Anförande nr 151

T i n a K r a t z (V): Jag tror att genom att starta en skola och höja och bredda utbildningen på flera olika områden skulle man möjligtvis kunna skapa en större efterfrågan på de här kurserna.

Det är ett problem att man 2011 bestämde sig för att ta bort möjligheten till högskoleförberedande kurser på gymnasieskolorna. Det är ett problem som vi dras med, och det har skapat jättestora problem för yrkesgymnasierna. Det ser vi, och det är något som borde adresseras. Tyvärr kan det bara adresseras i riksdagen, och det borde man verkligen göra.

Jag tror att det här skulle kunna vara en bra idé för att prova och testa lite mer, för att kunna bredda och fördjupa den här utbildningen skulle kanske göra den bättre. Att öka vår marknadsföringskompetens i staden skulle förstås också vara bra.

Anförande nr 152

M a r i a J a n s s o n (FI): Jag får fortsätta på diskussionen om efterfrågan. Jag tror kanske att om man skulle skapa ett sådant här gymnasium och tänkte till lite grann kring det så skulle det kanske också skapa efterfrågan och lösa en del av kommunikationsproblemen.

Flera yrken som de traditionella yrkesutbildningarna i dag riktar sig mot, till exempel fordonsteknik, ersätts av techindustrin. Bilar är numera teknologi och inte så mycket mekanik. Det här är ett exempel på hur olika typer av yrkesinriktade gymnasieprogram skulle kunna må bra av att kombineras med andra program som också är inriktade mot just it och teknologi. Jag tror därför att om man började planera ett sådant här gymnasium skulle det också kunna vara ett sätt att bygga för framtiden och faktiskt börja tänka lite kreativt kring hur vi kan attrahera elever till den här typen av utbildningar.

Jag tycker att det är jätteviktigt, och dessutom tror jag att det skulle vara väldigt bra för staden eftersom vi då samtidigt i vårt kreativa tänkande kring den här gymnasieskolan också kunde hitta sätt att kommunicera till både tjejer och killar att de inte behöver göra könsstereotypiska gymnasieval. Vi kunde också delvis få ett svar på frågor om hur man kan möta och förändra en mer könssegregerad arbetsmarknad.

Jag yrkar bifall till motionen och reservationen.

Anförande nr 153

K a r i n L e k b e r g (S): Isabel, min kommentar består både av en kommentar och en liten inspiration, tänker jag.

Kommentaren är att i inledningen av svaret någonstans står det att vårt ansvar är att tillhandahålla utbildningar som efterfrågas av elever och studenter, och som du sa finns det inte en så hög efterfrågan på teknikutbildningarna. Det finns också en fara i det, för det finns ju en arbetsmarknad, ett näringsliv och en framtid. Någonstans måste man ändå lyfta blicken till var behoven finns någonstans.

Sedan skulle jag vilja säga att när vi pratar digitaliseringsgymnasium ska man inte tänka att det är tekniker eller lyckliga ingenjörer som ska utbildas på den här collegeutbildningen. Digitalisering innebär i dag att du kan jobba inom så många olika branscher, från konst, kultur, design och form till spelutveckling, stadsplanering, digitala tvillingar och skyfallssimuleringar – allt möjligt. I framtiden finns det alltså en enorm arbetsmarknad för det här.

Nu kommer inspirationen! En skola där studenterna absolut inte efterfrågade det de skulle få var Handelshögskolan i Stockholm när deras rektor tillträdde. Han fick nämligen från näringslivet en propå om att det kulturella kapitalet hos Handelshögskolans studenter var alldeles för lågt i internationell jämförelse.

Det han gjorde var att starta massor av kurser och småutbildningar inom hela det kulturella och konstnärliga fältet. Vad ledde det till? Jo, det har lett till att nästan varenda student väljer till dessa kurser för att de känner att de berikar dem. De har inte efterfrågat det, men det berikar dem och gör dem konkurrenskraftiga internationellt.

Det har också bidragit till att Handelshögskolan i dag – detta kom förra veckan på auktionssajten Barnaby's – är den tredje största maktfaktorn i Stockholms konstliv – Handelshögskolan i Stockholm! Det var ingen som efterfrågade det här bland studenterna. Det är lite så jag tänker: Man kan tänka visionärt, och det är ju vi i det här rummet som ska göra det. Det här handlar om en blandning av kunskap och kreativitet, och det är därför vi skriver att vi ser en collegeutbildning framför oss.

Jag tror absolut på ett digitaliseringsgymnasium i framtiden och yrkar bifall till motionen och vår reservation.

§ 27 Ökat redovisningskrav av kulturstöd

Anförande nr 154

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag har tittat igenom Stockholms stads riktlinjer för förenings- och kulturbidrag. Man kan läsa att kulturförvaltningen lyfter fram att det förekommer brott mot det så kallade demokrativillkoret. Kulturförvaltningen skriver: ”Med tanke på att många föreningsaktiviteter har en sluten karaktär kan man dock inte utesluta ett mörkertal.” Det handlar om redovisningen av om demokrativillkoret uppfylls. Det är ett exempel. Jag tycker att det är skäl nog för att bifalla den här motionen. Kulturnämnden har i sitt remissvar på vår motion framhållit att den anser att kontrollsystemet fungerar väl. Men i ärendet om riktlinjerna togs det upp att det finns vissa brister och att man helt enkelt inte har full insikt i många av de föreningar och projekt som får kulturstöd.

Fru ordförande! Jag tycker att detta är skäl nog för att den här motionen ska bifallas, så jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 155

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Då var det dags igen att debattera kulturfrågor med Sverigedemokraterna. Det kan ses som ett ambitiöst parti vad gäller kulturförslagen. Men man vet inte om de är ambitiösa eller bara inte har koll på läget.

Motionen handlar om att öka redovisningskraven avseende kulturstöd – gott så. Men nu tänker jag citera Hasse och Tage: ”Jag anar ugglor i alla mossar.” Motionärerna skriver: ”I vissa fall har det förekommit att organisationer/föreningar som tilldelats bidrag har brustit i redovisningen kring hur stödet har använts.” Då undrar jag: Vilka organisationer syftar de på? Jag tror att de inte riktigt har koll på detta. Det kan bero på att Sverigedemokraterna inte har någon ledamot i kulturnämnden. Så kan det absolut vara. Men jag tror också – då kommer vi tillbaka till mina ugglor – att de har skrivit motionen för att undergräva förtroendet för kulturstödet i dess helhet.

Jag har dock koll på vad det är som har hänt under min tid. Det har funnits lite oegentligheter på Järva gällande studieförbundens verksamhet. Där gjordes omfattande utredningar, och pengarna drogs in och fördelades till de studieförbund som inte hade haft problem. I övrigt har Kista träff haft oklarheter i sin ekonomiska hantering och viss verksamhet som brutit mot demokratikriteriet. Vid båda dessa tillfällen agerade förvaltningen hårt och stoppade utbetalningar. Man har agerat kraftfullt.

Jag förstår faktiskt inte riktigt vad det är som behöver göras ytterligare. Stockholm har förmånen att ha en stark förvaltning med omvärldskoll som arbetar med en tydlig och transparent arbetsordning. Stockholm har en kulturstödshantering som andra kommuner bara skulle kunna drömma om. Vi har också många professionella aktörer som tar emot kulturstöd för sina produktioner med både nationell och internationell kvalitet. Dessutom har vi en referensgrupp från branschen som dubbelverifierar dem som tar emot stöd. Sedan den här motionen skrevs har vi även tagit fram nya riktlinjer för föreningsbidrag i syfte att förtydliga vad som gäller och stödjande samtliga nämnder.

Dessa nya riktlinjer har givetvis varit till gott stöd för min förvaltning. Men mycket i de nya riktlinjerna är sådant som redan har varit på plats på kulturförvaltningen och som vi redan har jobbat med.

Dessutom, mina sverigedemokrater, arbetar vi med någonting som kallas armlängds avstånd mellan politiker och kulturskapare för att gynna kulturlivets självständighet och en mångfald av aktörer. För er del vill ni, som vi redan vet, bestämma vilken sorts kultur som ska premieras: svensk. Sedan drar ni er inte heller för att lägga er i vilket konstverk som ska pryda Sergels torg. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 156

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Jag tackar Jonas Naddebo för hans svar. Men jag är lite konfunderad. Som jag sa kan man i svaret på den här motionen läsa att kulturnämnden i sitt remissvar bedömer att kontrollsystemet fungerar väl och att det i dag inte finns något behov av fler uppföljningar. Sedan har vi det som handlar om Stockholms stads riktlinjer. Där upplyser kulturförvaltningen om att det finns ett mörkertal när det gäller föreningar som får kulturstöd och att det finns brister när det handlar om att uppfylla demokrativillkoret. Men då utgår jag från att du från och med nu garanterar att alla som kommer att få kulturstöd också kommer att uppfylla Stockholms stads riktlinjer, Jonas Naddebo. Vågar du göra det ställningstagandet?

Anförande nr 157

Borgarrådet N a d d e b o (C): Vill man garantera detta, Martin Westmont, behöver man bedriva all sorts föreningsverksamhet i kommunal regi. Det ska vi inte göra i den här staden. Lite risk finns det alltid att vissa vill hantera stadens resurser på ett felaktigt sätt. Vi ska göra allt vi kan, men att till exempel gå in i varenda kamratcirkel i ett studieförbund och granska exakt vad som diskuterats och om de inte i någon mening råkat bryta mot demokratikriteriet är inte möjligt. Det är också någonting som vi som kommun måste vara beredda på. Tror vi på det civila samhället, tror vi att det finns krafter som vill vara med och bidra till ett bättre samhälle, måste vi faktiskt också ta lite risker. Jag tycker att vi ska ha högt ställda krav, men det kan alltid finnas någon som vill utnyttja systemet.

Min förvaltning har varit väldigt hård och tydlig. När man till exempel upptäckte att Kista träff bröt mot demokratikriteriet slog man till direkt. Man hade översättare som gick igenom Facebookuppdateringar. Man satte igång direkt för att följa upp det som brustit. Det kan jag garantera att vi ska fortsätta göra.

§ 28 Tillgänglighetsanpassa Judarskogen

Anförande nr 158

L i n n é a V i n g e (SD): Ordförande! Det är glädjande att majoriteten efter att den här motionen inkom har påbörjat en tillgänglighetsanpassning av Judarskogen i Bromma. Att tillgängliggöra naturen för alla invånare är en viktig fråga, och detta bör såklart eftersträvas runt om i hela kommunen. Jag promenerade runt Judarn i helgen, dock utan barnvagn, då framkomligheten fortfarande är väldigt begränsad. Jag såg faktiskt inga spår av att ett sådant arbete skulle ha påbörjats. Men jag hoppas att vi snart kommer att få se en ökad tillgänglighet till våra grönytor här i staden. Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 159

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande! Det här är en förhållandevis bra motion. Men jag kan tyvärr inte ge krediten att det är på grund av den motion Sverigedemokraterna väckt som vi gör det här. Staden har som ambition att tillgängliggöra alla våra naturreservat, och det jobbar stadsdelarna med ivrigt. I Bromma gör man det steg för steg. Man kanske inte är helt klar med tillgängligheten just i Judarskogen, men jag vet att man jobbar med den.

Men det här måste också ställas mot anledningen till att vi har inrättat naturreservatet. Har vi inrättat naturreservatet av en viss anledning kan man inte i iveren att göra det så tillgängligt som möjligt ta bort vissa av naturvärdena. Här måste vi hela tiden hitta balansen. Men självklart är det stadens ambition att vi ska säkerställa tillgänglighet till naturreservaten. Jag vet att vi kan göra mer. Vi kan dock kanske inte göra precis allt som man skulle önska för tillgängligheten, eftersom det ändå är ett naturreservat.

Anförande nr 160

L i n n é a V i n g e (SD): Det är såklart glädjande att vi delar bilden att vi ska tillgängliggöra våra grönområden. Men just i Judarskogens fall kan jag faktiskt inte se att man har påbörjat arbetet. Man kanske har påbörjat en förberedelse av det. Jag hoppas att vi snart kommer att få se en ökad tillgänglighet även till våra naturreservat i den mån det är möjligt.

§ 29 Tryggare anställningar och goda arbetsvillkor ger bättre välfärd och säkrare verksamheter

Anförande nr 161

Borgarráðet W a n n g á r d (S): Ordförande och fullmäktige! Den här motionen handlar om att vi har för många otrygga anställningar i omsorgen. Precis som Coronakommissionen konstaterade bidrog det till en ökad smittspridning under pandemin. I det här perspektivet var det ett dåligt beslut när nuvarande majoritet i början av 2020 avskaffade kraven på fasta anställningar i stadens förfrågningsunderlag. Under pandemin tvingades man medge att det här inte var så klokt. Man återinförde något som kanske kan liknas vid ett krav eller i alla fall ett önskemål – i dag vill staden i möjligaste mån att utförare ska erbjuda tillsvidareanställningar. Här vill vi ersätta önskemålet med ett tydligt krav om minst 90 procent fasta anställningar och heltid för att fler ska få tryggare anställningar. Naturligtvis handlar det också om att våra äldre ska få en bättre omsorg. Vi vill även att bra arbetsvillkor ska vara gällande vid upphandlingar. Det är riktigt att vi i den tidigare majoriteten under förra mandatperioden införde krav på lön och pensionsrättigheter. Vi kan glatt konstatera att dessa krav inte är borttagna av nuvarande majoritet, men staden gör fler upphandlingar på fler områden, och de borde vara gällande i stadens alla upphandlingar.

I motionen kräver vi vidare att det ska finnas ett utskott under kommunstyrelsen där personalpolitiken drivs för att vi ska kunna bli mer attraktiva som arbetsgivare. Personalpolitiken förtjänar att diskuteras på politisk nivå. Personalutskottet togs bort under den här mandatperioden, och ansvaret överfördes till ekonomiutskottet. Vi kan konstatera att vi under den här mandatperioden haft personalärenden endast vid ett enskilt möte i ekonomiutskottet. I övrigt är det noll. Vi har alltså haft 40 möten under mandatperioden, varav 39 icke har avhandlat personalfrågor. Det är svårare att finna en tydligare illustration av ointresset när det gäller personalfrågor för staden. Det kanske också är därför som de fackliga organisationer som svarat på remissen stöder denna kloka motion. Jag yrkar bifall till motionen i dess helhet.

Anförande nr 162

M a r i a J a n s s o n (FI): Fasta anställningar, heltid, sjysta och avtalsenliga arbetsvillkor i alla upphandlingar och ett personal- och jämställdhetsutskott är självklara förslag, tycker vi från Feministiskt initiativ. Många av de arbetsuppgifter som utförs i staden, antingen genom att man är anställd i staden eller via upphandling, utförs av kvinnor som har låga löner, saknar fasta anställningar och inte har heltidstjänst och som därmed väldigt ofta inte kan bo i kommunen. Feministiskt initiativ yrkar bifall till motionen och till den reservation som vi har tillsammans med Socialdemokraterna.

Anförande nr 163

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (M): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Motionen handlar om att man vill styra upp stadens anställningsförhållanden och att äldre nämnden bör revidera förfrågningsunderlaget för hemtjänst i syfte att ställa krav på heltid som norm, minska andelen timanställda med mera.

Huvuduppgdraget för staden och äldre nämnden är primärt att se till att alla äldre kan få omsorg enligt den biståndsprövning de har rätt till, oavsett tid på dygnet, och att de ska kunna känna sig trygga i att de får den här hjälpen. Verksamhetens behov och näringslivets dynamik sammanfaller inte alltid med LO:s koncept att alla arbetstagare, helst i alla lägen, ska kunna ha en förutsägbar inkomst- och arbetssituation. I så fall vore det enklare.

Vi behöver vara ödmjuka inför att det ibland blir en avvägningsfråga i enlighet med de arbetsrättsliga lagarna, även om Stockholm hela tiden arbetar för att försöka förbättra situationen för samtliga berörda på olika sätt. Det sker alltid en regelbunden översyn av förfrågningsunderlagen vid alla förnyade upphandlingar av hemtjänst. Skulle någon leverantör inte vara ansluten till kollektivavtal ställer staden, så långt det är möjligt enligt lag, krav på särskilda kontraktsvillkor som ligger i nivå med de svenska kollektivavtalen. I det nuvarande förfrågningsunderlaget ska utföraren eftersträva att personalen har heltid och fast anställning, just med tanke på kontinuiteten. I andra vågskålen ligger att arbetsgivare alltid måste kunna bemanna verksamheten, så att den också fungerar i praktiken och inte bara på papperet. Lag och kollektivavtal ger ju faktiskt möjlighet till tidsbegränsade anställningar, inte minst för att lösa alla de situationer när fast anställd personal är frånvarande eller tjänstledig eller när det är arbetstoppar.

Självklart följer staden gällande avtal mellan SKR och Kommunal innebärande att alla nyanställningar ska vara heltidsanställningar och att alla ofrivilligt deltidsarbetande ska erbjudas heltid. Andelen heltidsanställda har ökat med tiden och uppgick i augusti 2020 till 90,3 procent, en ökning med 0,5 procentenheter sedan samma period 2019.

Jag anser heller inte att ett personal- och jämställdhetsutskott är lösningen på de problem som motionären tar upp. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 164

Borgarrådet S l o t t e r (KD): Fru ordförande! Karin Wanngård har många gånger i den här talarstolen sagt att vi har slopat rätten till heltid. Nu användes orden att vi tagit bort kravet på heltid. Men Stockholm har aldrig haft rätt till heltid. Stockholm har aldrig haft krav på heltid. Det hade inte ni i era förfrågningsunderlag heller, Karin Wanngård.

Stockholm har ett strukturellt problem, skulle jag säga, med alltför många timavlönade inom äldreomsorgen, som är det som jag framför allt överblickar. Detta strukturella problem har vi haft oavsett politiskt styre i staden. Det har legat på 20–25 procent generellt som andel av den arbetade tiden. Det har alltså inte funnits någon rätt till heltid. Det har inte varit så att alla timavlönade eller deltidare som sagt att de vill ha fast heltidsanställning har fått det. Rätten har inte funnits. Förfrågningsunderlagen har inte heller varit formulerade på det sättet att vi ställer krav på utförarna att ha heltid till alla som så önskar.

Sedan ska vi komma ihåg att det också finns de som vill jobba på timmar inom äldreomsorgen och som tycker att det passar rätt bra i deras livssituation att bli inringd ibland när det exempelvis blir tillfälliga arbetstoppar inom hemtjänsten. Det tycker inte jag är ett problem så länge det är frivilligt. Men självklart ska målet vara att de

som vill ha en fast heltidsanställning också ska få det – om de i övrigt passar för jobbet, naturligtvis.

Som jag sa finns det ett strukturellt problem med för många timavlönade i Stockholm. Det här är verkligen en fråga som jag har lagt mycket energi på att försöka komma åt. Jag fick nu i kväll siffran för andelen timavlönade i mars månad. Den har stadigt sjunkit under hela tiden efter pandemin. Under hela 2022 har andelen timavlönat arbete av den arbetade tiden i äldreomsorgen sjunkit stadigt. Den är nu nere på nivåer som jag tror att den här staden aldrig varit nere på tidigare, inte ens under det socialdemokratiska styret, Karin Wanngård. Jag tycker att vi kan vara lite ödmjuka när vi pratar om de här frågorna. Det räcker inte med att ha en massa pamfletter och stå på första maj och prata om detta, utan vi måste också ha en politik som leder till färre timavlöningar.

Vi har nu exempelvis gått vidare med en kvalitetsbonus som ska stimulera utförarna, både kommunala och privata, att använda sig mindre av timavlönad personal. Men denna ekonomiska stimulans röstade ni nej till här i fullmäktige. Vi vill ekonomiskt gynna aktörer som använder sig mindre av timavlönade. Rösta ja till den typen av förslag, så kanske vi kan nå ännu större framgång i denna fråga framöver!

Anförande nr 165

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Till att börja med vill jag säga att det finns många kloka resonemang i den här motionen. Men för debattens skull skulle jag vilja göra några klargöranden. Både Erik Slottnér och Karin Wanngård blandar ihop begrepp som heltid och deltid med begrepp som timanställning. Men dessa begrepp är inte synonyma. Man kan jobba deltid och vara fast anställd. Sedan finns timanställningar. Det är någonting annat. Timanställning är för övrigt inte ens en riktig anställningsform. Det finns ingenting sådant i LAS. Men använd inte de här begreppen som om de var synonyma, för vi pratar om två olika frågor. Jag ville bara klargöra det. Det blir lite förvirrat annars.

Jag vill också påminna om att frågan om timavlönade inte bara handlar om äldreomsorgen. Vi har faktiskt större problem antalsmässigt räknat vad gäller till exempel barnskötare, elevassistenter och så vidare. Frågan om timavlönades villkor och vad dessa betyder för verksamheten är någonting som pandemin verkligen satte fingret på. Vi såg att det inte är bra med en hög andel timvikarier, bland annat beträffande smittspridningen. Men problematiken finns ju även när det inte är pandemi. Ett exempel är när barnskötare som går på timmar ska ta hand om barn med särskilda behov. De får jobba en hel termin och blir uppsagda när jullovet kommer. Sedan förväntas de jobba igen i januari. Det är inte bra för verksamheterna, oavsett om det är äldreomsorg eller förskola. Detta är alltså i allra högsta grad ett strukturellt problem som har funnits länge.

Jag tycker att det är bra att pandemin – det låter så hemskt när man säger det – verkligen blev en kalldusch för många av våra verksamheter. En av de främsta anledningarna till att vi har sett en förbättring inom äldreomsorgens område är nämligen att pandemin verkligen satte strålkastarljuset på varför man inte kan ha en så hög andel timvikarier som vi har haft i den här staden. Sedan fick Erik Slottnér bland

annat väldigt mycket statliga bidrag, som har underlättat arbetet avsevärt. Men det är bra att stadsdelarna har jobbat med den här frågan.

Rörande äldreomsorgen gäller det att de här fina siffrorna håller i sig och att det inte blir så att det återgår till det normala. Men vi måste också lyfta blicken och titta på övriga verksamheter. Vi har som sagt jättestora problem när det gäller barnskötare och elevassistenter, bara för att nämna två yrkesgrupper. Vi i Vänsterpartiet tycker att den här typen av frågor löses väldigt bra av parterna på arbetsmarknaden genom lokala kollektivavtal. Kollektivavtalsmodellen har tjänat det här landet väl. Vi tror att den modellen skulle vara ett sätt att på riktigt komma framåt i den här frågan, inte bara inom äldreomsorgen utan i resten av våra välfärdsverksamheter också. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

§ 30 Elbussar

Anförande nr 166

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det har hänt en del vad gäller elbussarna sedan den här motionen skrevs. Det är såklart glädjande att detta nu är på gång även i Stockholms stad. Uppföljningen av stadens klimatutsläpp visar att utsläppen från just vägtrafiken har ökat de senaste åren i Stockholm. Det behövs många grepp för att vi ska få ned utsläppen från vägtrafiken. Att åka kollektivt är ett väldigt smart sätt. Om kollektivtrafiken dessutom blir fossilfri genom till exempel elektrifiering minskar utsläppen. Samtidigt möjliggör det för fordon i andra trafikslag, som till exempel sjötrafik och flygfart, att använda de typer av fossilfria bränslen som bussarna i dag kör på. Region Stockholm är nu på bollen med att elektrifiera bussarna. Som jag har förstått det kommer de första bussarna ut på Stockholms stads gator i år. Det är glädjande.

Jag tycker självklart att Stockholm inte bara ska vara en del i klimatomställningen utan leda klimatomställningen. Jag tycker att vi ska ta vara på chansen att vara med och utveckla nya sätt och testa nya metoder. Jag tycker att vi ska testa det här med induktionsladdning och att använda tunga fordon fler timmar på dygnet. På sikt kan vi kanske till och med minska behovet av stora garage. Det skulle vara ett väldigt häftigt sätt att använda vår kollektivtrafik och vårt gaturum. Jag tycker, trots att vissa framsteg har gjorts sedan motionen skrevs, att vi skulle kunna bli ännu lite bättre och lite vassare och våga testa även det här med att ladda under pågående trafik. Jag yrkar bifall till vår motion.

Anförande nr 167

Å s a N i l s s o n S ö d e r s t r ö m (L): Fru ordförande! Ledamöter! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Elektrifiering av våra fordon är något som är bra och viktigt. Det är rent av nödvändigt för klimatets skull – kanske även för fredens skull, för vi måste sluta finansiera Putins krig i Ukraina. Där är vi nog alla överens.

Jag vill också instämma med motionärerna såtillvida att elvägar kan vara en intressant del av elektrifieringsprocessen. Det är en fråga som Liberalerna har drivit hårt på riksplacet. Vi har fått igenom stora satsningar inom ramen för januariavtalet. Som ni vet driver redan Trafikverket flera testprojekt för att utvärdera vilka tekniker som funkar bäst. Det ska bli jättespännande att se resultaten av de här projekten. Men ännu är det mycket som är oklart kring hur man bäst utformar elvägar och vilken specifik teknik som man ska använda sig av.

När det gäller stora investeringar är det viktigt att vi politiker planerar klokt. Olika fordon laddas bäst på olika sätt, och inte alla vägar passar för att byggas om till elvägar. Här i Stockholm har vi valt att göra stora investeringar i laddinfrastruktur. Det är en välutvecklad teknik som dessutom inte alls är lika dyr som elvägar. Eftersom laddarna för bussar främst sätts i terminaler och depåer behöver vi inte gräva upp en massa vägar. Jag tycker att det är en klok prioritering. Stockholms medborgare vill att vi ska

använda skattepengarna klokt. De vill inte att vi ska gräva upp staden mer än absolut nödvändigt.

Sammanfattningsvis: Vi vill gärna ha elvägar, men inte i Stockholms stad just nu. Börja med att utveckla tekniken där den är bäst lämpad, på motorvägar där de tunga lastbilarna kör, och fortsätt satsa på att bygga ut laddinfrastrukturen här i Stockholm!

Avslutningsvis vill jag berätta att jag var med på Elektrifieringspaktens konferens här i Stadshuset häromdagen. Aldrig tidigare har jag träffat så många experter i frågan, och sällan har jag hört så många hyllningar till de ansvariga politikerna. Det blev väldigt tydligt att Stockholm redan ligger i framkant när det gäller elektrifieringen och att branschen är mycket nöjd med de insatser vi gör.

Anförande nr 168

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande! Det var roligt att höra Åsa Nilsson Söderströms rapport från elektrifieringskonferensen.

Emilia Bjuggren har redan tagit upp det mesta om vad som har hänt sedan motionen skrevs. Regionen håller ju på med sina elbussar. 15 stycken ska rullas ut i innerstaden. Man har 200 på gång till 2024. Ett mål som vi har i staden är att vi 2030 ska ha en utsläppsfri innerstad. Då kommer regionerna att ha kommit så långt att de också har gjort sin del i det.

Frågan om tekniken, induktionsladdning och elvägar är knepig. Med induktionsladdning slösar man bort ungefär 25 procent av energin när det inte är direktkontakt mellan ledningarna utan det finns luft emellan. Nu händer det en del på den teknikfronten. Men precis som Åsa säger blir det problem om vi ska lägga ut det här i vägnätet. Vi har så fruktansvärt mycket annat under gatorna. Om vi ska gräva upp en ledning kanske vi helt plötsligt klipper av en elväg som går där. Ibland kan man fundera på om det inte vore smartare att i så fall gå direkt på spårvagn, för det är egentligen samma sak.

Anförande nr 169

M a r i a J a n s s o n (FI): Feministiskt initiativ yrkar bifall till motionen och till den gemensamma reservationen från S, V och FI.

§ 32 Komtek

Anförande nr 170

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande och kommunfullmäktige! Det här är en motion som Torun Boucher och jag väckte efter att Inga Lill ringt oss flera gånger och lyft denna väldigt intressanta verksamhet, som hon hade jobbat med och dessutom varit med och startat en gång för väldigt länge sedan. Vi tackar för utförliga och bra remissutlåtanden. Det är många i stadens förvaltningar som håller med om att barns kreativitet och möjligheter till skapande är något som är viktigt och ska prioriteras. Det är möjligt att det kan vara krångligt att prioritera detta här i staden. Vi tycker ändå att det här är en väldigt bra idé, eftersom målgruppen kan ha nytta av det. Vi tror därför att det skulle vara viktigt att utreda om inte ett framtida Komtek skulle vara en bra idé.

En styrka som finns i kulturskolan och i det koncept som Komtek utgör, där man kombinerar tekniska möjligheter med skapande, är att verksamheten inte ligger direkt under skolan utan är frikopplad, vilket gör att det blir ett annat sammanhang. Barn träffar andra barn från andra skolor tack vare gemensamma intressen. Så är det både i kulturskolan och i Komtek. Vi tror därför att Komtek skulle passa inom kulturskolans ram. Vi önskar att man gör ett försök att se om inte det här vore någonting att utöka kulturskolans verksamheter med. Komtek är en verksamhet där man på ett kreativt, spännande och skapande sätt jobbar med digitala och tekniska hjälpmedel och programmering. Detta är jag inte jättekunnig om. Jag är däremot kunnig om barns kreativitet och vet att när man sätter olika nya verktyg i deras händer kan mycket hända. Vi tycker att det hade varit jättebra att bifalla den här motionen. Jag yrkar bifall till motionen och till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 171

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Jag tycker att det här är en jättebra motion. Jag yrkar bifall till motionen. Jag vill också upplysa om vad Komtek är, för det kanske inte alla vet. Vi använder ofta olika förkortningar. Komtek är en förkortning för den kommunala teknik- och entreprenörsskolan. Den här formen av skolor finns i 18 kommuner runt om i Sverige. Jag tycker att Stockholms stad borde ligga i framkant här också.

Anförande nr 172

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande och fullmäktige! Jag tackar för motionen och för era inspel. Det är alltid inspirerande att prata om hur vi kan utveckla skolan i Stockholm. Det var bra att du beskrev vad förkortningen står för, Kadir Kasirga. Man kan nästan säga att den organisation som ni vill att vi ska göra någon form av projekt kring är ungefär som vår kulturskola.

Jag anser dock, precis som remissinstanserna, att staden behöver prioritera och utveckla våra egna verksamheter. Det är inte lite vi gör i staden. Det är ett helt fantastiskt utbud vi har. Jag vill ta upp några av alla de saker vi gör. Det är väldigt mycket som sker inom inte minst det tekniska arbetet och samarbetet när det gäller programmering i skola. Vi har Vetenskapens hus, som erbjuder en rad olika aktiviteter

inom samma härad som det här, och inte minst utbildningsförvaltningens egen verksamhet i form av Mediateket, som har ett väldigt stort utbud.

Men det som vi kanske ändå måste skryta mest om är ju kulturskolans alla aktiviteter. Vi har 18 000 elevplatser i kulturskolan, och vi har 15 000 barn som går i den avgiftsfria verksamheten varje år. Det är faktiskt Europas största kulturskola, som jag tycker att vi ska vara oerhört stolta över. Jag är av den meningen att vi ska försöka utveckla den här verksamheten och värna den på allra bästa sätt. Därför tycker jag att vi har besvarat den här motionen på ett bra sätt, men jag vill ändå säga: Tack för bra inspel!

Anförande nr 173

A n n a R a n t a l a B o n n i e r (FI): Jag yrkar bifall till motionen och vår gemensamma reservation. Det är roligt att höra om allt bra som kulturskolan gör, även om man också kan utveckla annan verksamhet än den redan befintliga. Ni är kanske inte mest kända för att ha prioriterat just kulturskolan under mandatperioden, men det är en annan debatt.

Anförande nr 174

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande! Feministiskt initiativ kom med ett litet tjuvnyp rörande kulturskolan. Jag tror att vi lade över 15 miljoner på kulturskolan 2021 och över 13 miljoner 2022 – jag tar siffrorna ur minnet. Men det är såklart inte tillräckligt enligt Feministiskt initiativ, för där är resurserna oändliga.

Jag tror precis som Isabel Smedberg-Palmqvist att vi behöver fortsätta att utveckla de verksamheter vi har och lägga till fler ämnen i kulturskolan snarare än att starta upp nya verksamheter med nya bokstavsförkortningar som man ska lära sig. Jag tror att vi behöver få mer av teknik- och datorspelsinriktning på vår kulturskola för att hitta korskopplingarna mellan teknik och kultur. När jag pratar med datorspelsbranschen får jag höra att det är precis det här man behöver. Man behöver till exempel datorspelsutvecklare som också är intresserade av musik, för det skapar ännu bättre datorspel. Jag tror på att lägga till fler olika verksamhetsinriktningar på kulturskolan snarare än att starta nya verksamheter. Som Isabel säger gäller det också att titta på allt bra som görs i den här staden. Det är inte alltid läge att lägga till ytterligare verksamhetsgrenar. Kanske är det bättre att utveckla den fina verksamhet som vi har på många ställen.

§ 33 Barngrupperna i förskolan är för stora – stadens statistik ger en skev bild av förskolans verklighet

Anförande nr 175

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Det här är verkligen jobbigt. Jag går upp så himla tidigt på morgonen, så jag är rätt trött så här dags.

Den här motionen skrev vi utifrån många rapporter om att villkoren på förskolorna präglas av stress och en känsla av otillräcklighet hos personalen. Vi ser en hög sjukfrånvaro och rapporter om utbrändhet och andra stressrelaterade sjukdomar. Om detta är vad förskolemiljön gör med personalen är det oerhört viktigt att beakta hur den miljön också kan påverka förskolebarnen. Det här är en bild som delas av både Lärarförbundet och Kommunal. Deras medlemmar känner inte heller igen sig i hur barngruppsstorlekarna mäts. De ser snarare ett överintag av barn som en grej som normaliseras utan att vare sig konsekvensanalyser eller riskbedömningar görs. Det är snarare budgetens krassa förutsättningar som avgör huruvida barnens behov av en trygg och lärorik miljö tillgodoses.

Det är nödvändigt att vi fastställer barngruppernas faktiska storlek och kopplingen till personaltätheten. Vi skulle också vilja att man kunde se hur det ser ut över dagen, för vi vet att barn är allt längre på förskolorna. Personalen är inte där hela tiden, utan det blir en utsträckt dag. Vi noterar också att skolborgarrådet inte inser vikten av att det ska vara ett medelvärde på årsbasis. Det vi ser i dag är att det framför allt är på hösten man mäter om målet uppnåtts. På hösten vet vi att barngrupperna är mycket mindre, eftersom det är då barn går till skolan och frigör platser. Barngruppsstorlekarna varierar över året, och då är det också viktigt att se hur det här påverkar verksamheterna. Under läsåret utökas barngrupperna, men personalen utökas inte på samma sätt.

Det är därför vi har väckt motionen. Vi har sett den här diskrepansen. Vi skulle vilja se en statistik som mycket mer beskriver verkligheten och som överensstämmer med hur personalen på förskolan upplever sin verklighet, även för att kunna ge resurser som relaterar till hur det ser ut och för att få en bra förskola över hela året.

Den här motionen innehåller mycket mer än så. Jag tycker verkligen att det vore jättebra om vi kunde ta tag i de här frågorna. Därför yrkar jag bifall till motionen och till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 176

Borgarrådet S m e d b e r g - P a l m q v i s t (L): Fru ordförande och fullmäktige! Varje år de senaste fem åren har förskolorna gjort en förskolerapport som på ett väldigt systematiskt sätt dokumenterar förskolans arbete – hur det ser ut på våra olika enheter och hur personalen arbetar. Jag tycker att mycket av det som ni efterfrågar i den här motionen står att finna i förskolerapporten. Du sitter ju i utbildningsnämnden med mig, Tina Kratz, så du känner till detta. Vi hade en dragning om det vid förra mötet. Då fick vi utförlig rapportering om hur det ser ut. Vi har också en handlingsplan för hur vi ska få en förbättrad arbetssituation för vår personal. Jag tycker att vi har styrdokument som stöder vår verksamhet på ett väldigt bra sätt.

Det är klart att vi alltid vill utveckla vår verksamhet. Du lyfter det här med att vi räknar arbetstiden på årsbasis och inte terminsvis. Ja, man kan ju faktiskt diskutera om vi skulle kunna utveckla detta på något sätt. Samtidigt blir det orimligt med tanke på att många barn skrivs in på våren och sedan börjar skolan på hösten. Det skulle betyda att vi skulle ha väldigt få barn under en viss tid på året också. Det är alltså inte helt oproblematiskt att försöka utveckla det här. Men det är klart att vi alltid ska titta på våra verksamheter och hur kan vi utveckla dem.

Förskolerapporten skulle jag rekommendera alla som är intresserade att läsa. Det är en väldigt fin redogörelse för hur det ser ut i vår förskola. Det som framför allt är utmärkande är att detta är den absolut mest uppskattade verksamhet vi har, både bland våra brukare och bland personalen, som faktiskt har ett väldigt högt index gällande trivsel på arbetsplatsen. Men med det sagt – man kan alltid bli bättre.

Anförande nr 177

Tina Kratz (V): Man gör mätningar vid flera tillfällen, men sedan slår man inte ut det över året. Det är det som jag ser som problematiskt.

Av de motioner som jag har skrivit hör denna till dem som jag har fått mest respons på av facken, så jag tror att den överensstämmer ganska väl med hur personalen upplever situationen på förskolorna. Därför tycker jag också att det är viktigt att vi tittar på detta och ser hur vi kan göra det bättre. Vi har svårt att fylla förskollärlinjerna, och vi har svårt att få den mängd förskollärare vi skulle vilja ha. Vi har svårt att behålla personal ibland, för folk orkar inte fullt ut hela vägen. Man blir alldeles för trött, och det är för slitsamt. Det här är en av de mest fantastiska arbetsplatser man kan ha när det funkar bra och man har tillräckligt många kollegor. Då är det helt underbart. Tanken är ju att både barn och personal ska vara glada när de ska gå hem från förskolan. Hur ska vi göra för att det ska bli bättre för förskolan?

Anförande nr 178

Borgarrådet Smedberg - Palmqvist (L): Vi ska fortsätta med det systematiska kvalitetsarbetet på förskolan. Jag har en vision om att vi skulle kunna hitta nya former för hur vi ska styra förskolan. Vi är inte riktigt där än. Det är fortfarande uppdelat på 13 stadsdelsnämnder, vilket är den stora utmaningen med att vi har olikheter i staden. Samtidigt är jag en stor vän av stadsdelarna och tycker att det finns ett värde i att det inte ser exakt likadant ut. Men vill vi även i förskolan ha den där exakta styrningen som vi har av skolan måste vi fundera på hur vi ska organisera förskolan. Så är det.

Är det någonting som har varit väldigt tydligt under pandemin är det förskolans betydelse för hela staden och för vår samhällsbyggnad. Det är en central plats i vårt samhälle och en verksamhet som verkligen prövades under pandemin men som levererade på högsta nivå. Tack till alla som arbetade i förskolan under pandemin!

Anförande nr 179

Maria Jansson (FI): Det här är en väldigt viktig fråga. Den diskussion som vi hade under frågestunden tidigare i dag tyder på att det kanske är så att det behövs

lite mer personal för att täcka upp när det gäller marginalerna i förskolan. Om man ser på förskolan ur ett lite längre perspektiv än en mandatperiod kan man också säga att det har dragits ned väldigt mycket på personalen under de senaste 20–30 åren. Man har försökt kompensera för detta genom att säga att det ska vara högre utbildning hos personalen och fler förskollärare. Men det finns forskning från Norge som visar att små barngrupper är betydligt viktigare för hur barnen har det i förskolan än högre utbildad personal. Jag ska inte gå in mer på det, för det behöver inte finnas någon motsättning mellan att ha utbildad personal och att ha små barngrupper.

Vi i Feministiskt initiativ tycker att den här motionen är ett bra steg på vägen. Den sätter ljus på hur nya typer av arbetsformer med uppdelade grupper, grupper som inte är fasta ens över en hel dag, ger möjligheter att laborera med olika siffror för att hitta bra mätpunkter. Jag vill betona vikten av små barngrupper. Vi i Feministiskt initiativ driver också frågan att det ska vara fasta barngrupper. Barnen ska veta vilka barn de träffar varje dag, och det ska vara samma barn de träffar varje dag. Man kan inte nog trycka på hur viktigt det är med rutiner och den här typen av förutsägbarhet, särskilt för barn med särskilda behov. Det handlar om barn som vi vet mår bra av att bli inkluderade i förskolan men som behöver rutinerna, behöver veta vem de ska träffa och behöver lite mindre grupper.

Alla barn lär sig bättre med mindre grupper, och barn med olika typer av särskilda behov mår bättre av små grupper. Vi ser att det är ett jätteviktigt steg på vägen att börja mäta det här på ett mer tillförlitligt sätt. Jag tror att personalen på förskolor är väldigt nöjda med sitt jobb. Jag tror att mammor och pappor är väldigt nöjda med förskolan. Men jag tror inte att någon på förskolan skulle säga nej till att få lite mer personal. Jag yrkar bifall till motionen och till den gemensamma reservationen från V och FI.

Anförande nr 180

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Någonting som jag inte tycker att vi i majoriteten har varit speciellt bra på under den här mandatperioden är att påminna Feministiskt initiativ, Vänsterpartiet och Socialdemokraterna om att barngrupperna var större när de styrde förra mandatperioden än vad de är nu. I dag är det lite större barngrupper i ungefär hälften av alla stadsdelar. Det är lite mindre barngrupper i hälften av alla stadsdelar. Så är det till följd av att vi har ett minskande barnantal i hela staden.

Men någonting som vi också måste påminna oppositionen om, inklusive Feministiskt initiativ och Vänsterpartiet, är att när ni styrde hade ni heltid för föräldralediga, det vill säga man hade 40 timmar i veckan för föräldralediga, men man tillsatte inga extra resurser, och det ledde till att det blev ett uppror bland förskolepersonalen.

Anförande nr 181

M a r i a J a n s s o n (FI): Nu tittar jag på Socialdemokraternas Olle Burell, för jag vet att den här frågan har debatterats tidigare. De mätningar som vi gjorde visade på att den här heltiden inte ökade barngruppernas storlek. Det handlar om hur mycket personal och hur många barn det var på plats vid den tiden. Där tror jag inte att du har riktigt på fötterna, Sophia Granswed Baat.

Något som vi i Feministiskt initiativ har haft på vårt program och i vår budget år efter år, alla år, är frågan om att det ska vara fasta barngrupper, högre personaltäthet, färre barn per personal och begränsningar av hur stora barngrupperna ska vara i olika ålderskategorier. Det här är en politik som vi driver framåt och som vi vill stå fast vid. Därför tycker vi att den här motionen ska bifallas.

§ 34 Exploatering av parkeringsplats inom campusområdet i Frescati för bostäder, näringsverksamhet och handel

Anförande nr 182

J o h a n N i l s s o n (M): Fru ordförande och fullmäktige! Jag hade faktiskt redan packat ned mina papper i väskan, för jag trodde inte att debatten skulle fortsätta så här länge. Men klockan är inte 22 än, så man ska inte ta någonting för givet.

Jag tackar för denna motion i en angelägen fråga, nämligen hur vi skapar fler studentbostäder i Stockholm. Det är det som det handlar om. Jag vet att det finns ett behov av tillskapande av fler studentbostäder, och detta ska vi självklart verka för. Samtidigt vill jag påpeka att Stockholms kommun på ett mycket ansvarsfullt sätt har bidragit till ett stort tillskapande av studentbostäder de senaste tio åren, vilket är mycket glädjande.

Precis som både motionären och stadsledningskontoret skriver är staden i behov av fortsatt relevant och utbildad arbetskraft, fler studieplatser och därmed fler studentbostäder. Det är en fråga som exploateringskontoret arbetar löpande med, även i dialog med våra kompisar i kommunerna runt om i regionen och med regionen som sådan.

När det gäller den plats som motionären har pekat ut är det dock omöjligt att genomföra det som motionären föreslår. Som flera av remissinstanserna påpekar är inte staden markägare till den här platsen. Hur bra vi än tycker att det skulle vara med studentbostäder här – läget i Frescati hade varit väldigt bra – finns det ingen legal möjlighet att markanvisa för studentbostäder.

I stället för att vi bifaller den här motionen fortsätter staden, bland annat exploateringskontoret, sitt arbete för att verka för fler studentbostäder på platser där vi har rådighet och där vi följaktligen har möjlighet att påverka utvecklingen och kan markanvisa och bygga studentbostäder. Utifrån det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 183

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Återigen undrar jag om det är fråga om Sverigedemokraternas politik eller ej. Det återstår att se. Som sagt har sex av från början åtta sverigedemokratiska fullmäktigeledamöter blivit uteslutna.

Lite fakta: Detta gäller nationalstadsparken. Eventuellt kan man få bygga studentbostäder. Men detta med näringsverksamhet, centrumliknande bebyggelse, service och så vidare kommer inte att funka på grund av nationalstadsparken och lagen om den. Av det skälet är den här motionen omöjlig att genomföra. Johan Nilsson kunde också ha nämnt att vi bygger nya studentbostäder både uppe på Lappkärrsberget och i det stora Albanoområdet. Det kommer att tillkomma ett stort antal studentbostäder i Stockholm i det här området. Vi bygger också studentbostäder i andra ganska närliggande förorter i Stockholm. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

§ 35 Utred kostnaderna för stadens tolkar

Anförande nr 184

S o p h i a G r a n s w e d B a a t (M): Fru ordförande! Sverigedemokraterna har väckt ytterligare en motion i kommunfullmäktige om att utreda kostnaderna för stadens tolkar. Man menar att tolktjänster innebär en stor kostnad för stockholmarna och att det finns ett behov av att utreda frågan. Man säger också att staden försöker mörka hur mycket det kostar.

Men precis som stadsledningskontoret och andra remissinstanser framhåller i sina remissvar sker uppföljningar av stadens kostnader för tolkar kontinuerligt och inför varje ny upphandling. Det finns till och med ett särskilt baskonto på stadsledningskontoret för tolkkostnader. Där kan man avläsa vad kostnaden är per verksamhetsslag, per förvaltning och per leverantör. Därför ser jag inte att det skulle finnas något som helst behov av en sådan här utredning. Det blir obegripligt när SD hävdar att vi försöker mörka kostnaderna. Detta är faktiskt helt transparent – det är bara att gå in och läsa.

Behovet av tolk ska vara avgörande när man anlitar tolkar. Det är ett krav som regleras i förvaltningslagen. Vi stod här för inte jättemånga veckor sedan och debatterade när Sverigedemokraterna även ville anställa egna tolkar, vilket man ansåg skulle vara billigare. Just nu befinner vi oss i en situation när väldigt många människor från Ukraina har kommit eller förväntas komma. Det skulle vara väldigt olyckligt att inte tillåta dessa människor att nyttja tolkar. Jag har tidigare varit uppe här i talarstolen och berättat att jag engagerar mig ideellt i den här frågan. Jag kan säga att det är av yttersta vikt att man har tillgång till tolk när man inte kan språket för att man ska kunna få en rättssäker prövning av sitt fall. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens besvarande av denna motion.

Anförande nr 185

M a r t i n W e s t m o n t (SD): Fru ordförande! Sophia Granswed Baat nämnde att det skulle råda total transparens. Det kanske jag inte helt håller med om. Men jag är relativt nöjd med det svar som vi har fått, med tanke på att det finns en relativt bra redovisning som man kan ta del av när det kommer till stadens tolkar.

Jag har själv gjort en undersökning avseende det baskonto Sophia Granswed Baat nämnde. Jag valde tre slumpmässiga månader. Där kan man till exempel få fram att utbildningsnämnden under de här tre månaderna spenderade 2 396 000 kronor på tolkar. När jag sedan har vänt mig till utbildningsnämnden har jag inte fått någon riktig tydlighet i vad de här tolkkostnaderna egentligen har gått till under deras verksamhet.

Jag tycker att det här är en viktig motion. Det krävs en mer transparent redovisning av hur kostnaderna ser ut i staden för tolkverksamheten. Jag yrkar bifall till motionen.